

Chronologische ontwikkelingen

Joegoslavië

Map 11 C

Nico Steijnen

From: <cirqueminime@club-internet.fr>
To: <n.h.van.holst@freeler.nl>
Sent: woensdag 23 januari 2002 10:04
Subject: NYTimes.com Article: A U.S. Prisoner From Bosnia Is Labeled a Top Qaeda Aide

This article from NYTimes.com
 has been sent to you by cirqueminime@club-internet.fr.

Hey, Same question but here's the whole article. Mick

cirqueminime@club-internet.fr

/----- advertisement -----\

Share the spirit with a gift from Starbucks.
 Our coffee brewers & espresso machines at
 special holiday prices.

http://www.starbucks.com/shop/subcategory.asp?category_name=Sale/Clearance&ci=274&cookie_test=1

\-----/

A U.S. Prisoner From Bosnia Is Labeled a Top Qaeda Aide

January 23, 2002

By PHILIP SHENON

WASHINGTON, Jan. 22 - A terrorism suspect handed over to Americans last week by Bosnia and Herzegovina has been identified as a European lieutenant in Al Qaeda who was ordered to carry out attacks on American targets in the Balkans after Sept. 11, law enforcement and military officials said today.

American investigators said intercepted telephone calls and other evidence showed that the suspect, Bensayah Belkacem, who was believed to be a native of Algeria or Yemen with Bosnian citizenship, had numerous conversations on cellular telephones last fall with leaders of Al Qaeda in Afghanistan.

Among them, the officials said, was Abu Zubaydah, the operations chief for Al Qaeda, who was believed to be one of a handful of men entrusted with running the terrorism network in the event of Osama bin Laden's death or capture.

American officials said Mr. Belkacem, 41, and five other suspects - all of them from Algeria, and all but one naturalized citizens of Bosnia - were handed over Friday to American soldiers in Bosnia and flown to the American naval base in Guantánamo Bay, Cuba.

The Bosnian government, which arrested the six men in October, agreed to turn them over after Bosnia's supreme court ruled Thursday that not enough evidence existed to hold them there.

The handover has been denounced as illegal by human rights groups and by United Nations officials. Bosnian officials have defended their decision, noting that the five suspects with Bosnian passports were stripped of their citizenship

before they were turned over to the United States and were not entitled to the due-process rights of citizens.

Asked at a Pentagon news conference today about the legality of the handover, Defense Secretary Donald H. Rumsfeld said he had no immediate comment, though he defended the treatment of the 158 Qaeda and Taliban captives at Guantánamo.

The United States has long been alarmed by the presence in Bosnia of hundreds of Arab-born Muslim fundamentalists who first traveled there in the 1990's to help defend the nation's predominantly Muslim population during the civil war. Many went there at the direction of Mr. bin Laden, who apparently saw the opportunity for a holy war defending Muslims against from Serbian and Croatian nationalists.

About 3,100 American soldiers are now assigned to Bosnia as part of a NATO-led peacekeeping force, and American officials fear that those troops are a prime target for the Qaeda cells that are believed to exist there and elsewhere in the Balkans.

The officials said F.B.I. and military investigators were particularly eager to question Mr. Belkacem about the personal background and possible hiding places of Mr. Zubaydah, a Saudi-born Palestinian in his early 30's who is believed to have coordinated the terrorist attacks ordered by Mr. bin Laden.

Mr. Zubaydah has been linked to the bombing of the destroyer Cole in October 2000 in Yemen, in which 17 Americans were killed. Nicknamed "the Mailman" by terrorist colleagues because of his role in relaying orders from Mr. bin Laden and making sure they were carried out, Mr. Zubaydah was singled out by President Bush last month when the president listed leaders of Al Qaeda being hunted by the United States.

American officials said the six men were arrested in Bosnia on the basis of telephone calls intercepted by American agencies showing that they were plotting terattacks in Bosnia and elsewhere.

Among the targets, the officials said, were the United States Embassy in Sarajevo, the Bosnian capital, and the large American military encampment outside Tuzla known as Eagle Base. At the time of their arrest, both the American and British embassies in Sarajevo were closed for fear that they were targets of imminent attacks.

An American military official said Mr. Belkacem had gone to Bosnia in the 1990's to fight in the civil war. He obtained Bosnian citizenship after the war and married a Bosnian woman, settling in Zenica, home to large numbers of former foreign Muslim fighters. He worked for an Islamic relief organization.

The officials said that shortly after Sept. 11, American intelligence agencies, working closely with the government of neighboring Croatia, listened in as Mr. Belkacem and others discussed plans for attacks. The Bosnian police were alerted and quickly arrested Mr. Belkacem and the others.

An American official said a search of Mr. Belkacem's home turned up a copy of Mr. Zubaydah's cellphone number in Afghanistan, where he was then believed to be hiding with Mr. bin Laden, and several blank passports.

"He was apparently on the phone constantly to Afghanistan, with Zubaydah and others," this official said. "There were dozens of calls to Afghanistan."

The transfer of Mr. Belkacem and the other prisoners to American custody prompted street protests in Sarajevo last week by hundreds of supporters of the six captives, including several family members who tried to block American military vehicles transporting the men from jail.

A senior United Nations official in Sarajevo said today that the United States and Bosnia had both acted illegally.

"The rule of law was clearly circumvented in this process," the official, Madeleine Rees, the representative in Bosnia of the United Nations high commissioner for human rights, said at a news conference. There was "no legal basis" for the Bosnian government's decision to hand over the men, she said, calling it an "extrajudicial removal from sovereign territory."

Asked whether the United States had pressured the Bosnian government to hand over the six, she said, "The simple answer is, Yes."

<http://www.nytimes.com/2002/01/23/international/europe/23SUSP.html?ex=1012809094&ej=1&en=12da5c141ca52e8a>

HOW TO ADVERTISE

For information on advertising in e-mail newsletters or other creative advertising opportunities with The New York Times on the Web, please contact Alyson Racer at alyson@nytimes.com or visit our online media kit at <http://www.nytimes.com/adinfo>

For general information about NYTimes.com, write to help@nytimes.com.

Copyright 2001 The New York Times Company

van holst en steijnen

From: hde_tollenaere <hde_tollenaere@zonnet.nl>
To: <info@defabel.nl>
Sent: donderdag 8 augustus 2002 10:53
Subject: Uitzetting vluchtelingengezin naar gevaarlijk Kosovo dreigt [fwd]

Uitgeprocedeerd vluchtelingengezin uit Kosovo gaat onzekere toekomst tegemoet
 Zonder huis, fiets, parkiet en hoop

HENGELO - De koffers zijn gepakt. De planten in huis verkocht om aan geld te komen. En tot overmaat van ramp is de parkiet weggevlogen. Niets lijkt uitzetting van het Kosovaarse familie Aliji nog in de weg te staan. Zoals het er nu uitziet worden de uitgeprocedeerde vluchtelingen binnenkort uit hun flat gezet.

De zomervakantie was voor de drie kinderen van het gezin Aliji geen droomvakantie. De achtjarige Sade en haar broertjes Ede en Adel van vijf en drie gingen niet naar de camping. Evenmin lagen ze aan het strand. De drie kinderen zijn met hun ouders Selver Aliji en Rejhane Koka in afwachting van de uitzetting. Voor uitstapjes ontbreken de benodigde euro's. En ook al was er geld, de vluchtelingen hebben hun hoofd er niet naar staan. 'Ik slaap alleen nog maar met pillen', zegt moeder, die getraumatiseerd is door alle ellende. 'We zijn doodsbang. Het is het ergst voor de kinderen. We kunnen ze geen toekomst bieden. Dat is het ergste dat een moeder kan overkomen. In Hengelo hebben ze een toekomst, ze gaan hier graag naar school. De jongste kan helemaal niet terug. Hij heeft epileptische aanvallen.'

Alsof er nog niet genoeg tegenslag is, zijn ook de fietsen van de twee jongsten gestolen. 'Het lijkt alsof iedereen weet dat we weg moeten. Jongens hebben de bal van Ede afgepakt. We vonden hem lekgestoken terug.' De situatie van het Kosovaarse gezin is in alle opzichten erbarmelijk. Ze zijn uitgeprocedeerd. En vorige maand heeft de rechter beslist dat ze de sleutel van hun flat aan de Jacob Marisstraat voor 4 augustus moeten inleveren. De gemeente, die de woning heeft gehuurd van Woningstichting Ons Belang, wil het huis gebruiken voor vluchtelingen met verblijfsvergunning.

Het gezin heeft geen idee wat het moet doen. Doodsbang zijn de leden uitgezet te worden naar Kosovo. Rejhane: 'Daar zijn we ons leven niet zeker, omdat we Roma-zigeuners zijn. Mijn moeder woont er nog. Ze slaapt met kleren aan in de kelder, doodsbang voor de Albanezen.'

Een Hengelose huisarts heeft al toegezegd ze gratis te willen helpen. En ook op basisschool Het Kompas blijven de kinderen welkom. Maar voor een woning is geen geld. 'We hebben vrienden waar we kunnen slapen, maar we willen hen niet in de problemen brengen', zegt de 42-jarige Selver Aiji. 'In de kerken in de regio kunnen we niet terecht. Vluchtelingenwerk kan ons niet helpen. Alles wat we willen is een kamertje voor ons en de kinderen. Het hoeft niet zo'n grote flat als nu te zijn.'

Ondertussen staan ze doodsangsten uit, elke keer als de bel gaat. 'We weten dat het elk moment afgelopen kan zijn. We zijn bang dat de politie ons komt halen met geweren. We hebben ons altijd aan de regels gehouden. Wij doen niet in drugs. We hebben alle inburgeringscursussen gedaan. Hebben alles gedaan wat de gemeente wilde. Het enige wat we wilden toen we hier vier jaar geleden kwamen, was een baan en onderdak. Ik ben automonteur, heb altijd voor de kost gewerkt. De laatste tijd heb ik vrijwilligerswerk gedaan, omdat ik hier niet mag werken.'

Vader Aiji heeft zijn verhaal gistermiddag gedaan bij wethouder Bert Otten van Sociale Zaken. 'Een afschuwelijke situatie', aldus de wethouder. 'Omdat het een gezin betreft is het extra pijnlijk. Maar Kosovo is wel een veilig land [?! met honderden politieke moorden onder het oog van de NAVO]. De IND, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, onderzoekt momenteel de 'technische

verwijderbaarheid' van het gezin. Zo lang daar geen duidelijkheid over is, houdt de gemeente Iengelo uitzetting uit de woning nog in beraad, aldus Otten.
Tubantia, 6/8

Enig respijt voor familie Aliji. Tubantia 7/8

IIENGELO - De uitgeprocedeerde famili Aliji mag wat de gemeente Iengelo betreft nog tot begin september blijven wonen in de flat aan de Jacob Marisstraat. Dat heeft wethouder B. Otten de uitgeprocedeerde Kosovaren gistermiddag laten weten. De woning waar de familie verblijft is door de gemeente Iengelo gehuurd. De IND, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, beslist of en wanneer de familie het land wordt uitgezet. De familie heeft vier jaar geleden asiel gevraagd.

van holst en steijnen

From: Targets <redactie@targets.org>
To: <redactie@targets.org>
Sent: woensdag 28 augustus 2002 16:25
Subject: German invasion in Yugoslavia

German invasion in Yugoslavia

By Eve-Ann Prentice

Belgrade - The Serbian traveller was incandescent at the communist-style red tape which ensnared him when he went to buy a Yugoslav Airlines ticket. 'You deserve to be sold off to Lufthansa,' he shouted at the girl behind the counter.

In a land rich in expletives, that was perhaps not much of an insult, but the man at least exposed the growing unease in Yugoslavia over a new Germanic invasion in the country. What the Austro-Hungarian empire and then the Nazis failed to win by force of arms in the first and second world wars - supremacy in the Balkans - Germany is now about to achieve by money and stealth.

German companies have bought much of the Serbian media, including 50 per cent of the former pillar of communism, the daily newspaper Politika, and taken a stake in TV Kosova, the broadcasting outlet set up by Slobodan Milosevic's daughter, Marija. Westdeutsche Allgemeine Zeitung has invested 25 million euros in Politika, and the biggest European publishing house in Germany, Gruner & Jahr, has bought 49 per cent of the Belgrade tabloid Blic. Another German company has expressed interest in buying up the water utilities in Montenegro, the mountain republic which with Serbia makes up what remains of the Yugoslav federation. This month, the German government also decided to donate ten million euros for the reconstruction of central-heating plants in the cities of Belgrade, Nis and Novi Sad.

On the same day the airline passenger was ranting at Yugoslav Airlines, a Serbian doctor looked rueful when I asked him how his eight-year-old son was faring in English lessons at school. The gynaecologist stroked his child's head. 'They don't teach them English any more,' he said. 'Instead he is being taught German.' Add to this the fact that Germany's old wartime ally, Croatia, has published a map which inadvertently contains little nibbles of Serbian territory in the north, and you may understand why Serbs are feeling even more paranoid than usual.

In a region where history is never consigned to the dustbin, ancient hostilities are dusted down almost daily. Old photographs of fathers, brothers, grandfathers and cousins remind both Serbs and Croats of the loved ones they lost in the second world war - when the Serbs rescued British airmen and thousands of Jews from the German and Croatian fascists - and later, in the 1990s civil war.

Now new rumblings of discontent can be heard; Vojvodina, the flat, northern, breadbasket province of Serbia, comprises 60 per cent Hungarians, who are showing signs of wanting to go their own way. There is another Germanic root here: remember the Austro-Hungarian empire? Vojvodina also borders Croatia, the two territories separated by the mighty Danube. But a recently published official map of Croatia showed a frontier which encompassed the river and took in nearby Serbian towns and villages such as Apatin and Sonta. The Croats said it was just a slip of the pen.

Tensions between Serbs and Hungarians in Vojvodina may come to a head on 1 September, when the town of Subotica commemorates the day that the Austro-Hungarian Empress Maria Theresa granted it the status of a royal free town in 1779. Usually, one member from each ethnic group there receives a merit award each anniversary for outstanding contributions to society. This year Serbs are angry because none of them will receive an award, only Croats and Hungarians.

In late July there was a skirmish on the border between Croatia and Vojvodina when Serb soldiers opened fire too close for comfort to a boatload of Croats sailing down the Danube at Backa Palanta. The Serbian

Prime Minister, Zoran Djindjic, was forced to apologise, but the Croats have retorted that saying sorry is not enough. That same weekend, a former Serbian television presenter and pop star, Zoran Tomasovic, was at a family funeral near the Vojvodina town of Kovilj, when he and his relatives were shouted at by roadside vegetable traders and told to 'go back to Serbia'.

All this might be perceived as a little local difficulty were it not for the old Serbo-Germanic antagonisms. The Serbs of Vojvodina will not forget the bitter Croatian civil war of 1991-92, or the ethnic cleansing of more than 200,000 Serbs from the Krajina area of Croatia in August 1995, not least because tens of thousands of these Serb refugees are now living in Vojvodina. Nor can they forget that it was Germany which helped propel Croatia into civil war in 1991. The then foreign minister in Bonn, Hans Dietrich Genscher, pressed Britain and other Western European countries to recognise Croatia as an independent country even before the government of Franjo Tudjman had met the usual criteria for independence, such as having secure borders and a free press. The Croatian civil war broke out days later.

With presidential elections being held in Yugoslavia in late September, Serbs are also only too aware that their Prime Minister, Mr Djindjic, has closely allied himself with the Germans and is a personal friend of Chancellor Schroeder. Latest opinion polls for the presidential race put Mr Djindjic well down in the field with 8 per cent of support, while the current Yugoslav President, Vojislav Kostunica, and the deputy premier of Yugoslavia, Miroslav Labus, have 22 per cent each.

Germany's deepening involvement is just one result of years of interference in the Balkans, masquerading as assistance, by Messrs Blair and Clinton - and later Bush. Essentially, Yugoslavia was torn apart by a series of bloody civil wars which have had close parallels with the Northern Ireland conflict. There have been vile and dark deeds perpetrated by all - as well as innocent victims on all sides, whether Muslim, Croat, Kosovo Albanian or Serb.

The West, however, led in large part by Germany, would have us believe that all these interventions, which we paid for, were initiated in Croatia, then Bosnia and finally Kosovo and Serbia to protect the innocent. And for the 'innocent', read 'everyone except the Serbs'. To suggest the contrary is, of course, to be portrayed as a Serb-loving monster. What the West, especially Germany, Britain and America, do not want is any close scrutiny of the legacy left by the years of 'compassion-based' involvement in the region. German economic supremacy is only part of the equation.

One of the biggest and best-kept secrets is that Bosnia, far from being a settled nation, is now a hotbed of hardline mujahedin. Islamic fighters from Pakistan, Saudi Arabia and Afghanistan went to the republic during the civil war of 1992-95 and many are still in the country today. Last October, for instance, just weeks after the cataclysm of 11 September, the British and American embassies in the Bosnian capital, Sarajevo, were forced to close for five days after the building was besieged by angry Muslims protesting at attempts by Western forces to deport suspected Islamic terrorists in the region to Cuba.

Kosovo is a mess: the few Serbs still living there have to stay within tightly guarded enclaves or risk death at the hands of ethnic Albanians under the very noses of the world's so-called peacekeepers. Last week about a dozen UN peacekeepers were hurt when hundreds of ethnic Albanians went on the rampage in the town of Decane because the UN had arrested one of their number on charges of murder and torture. Such incidents are rarely covered by the Western press, and for that politicians in Whitehall and Capitol Hill must be grateful - the mayhem does not fit the picture of the Kosovo success story they would like us all to believe. Huge amounts of heroin meanwhile reach London via Kosovo; and kidnapped girls are bundled off to the brothels of Europe, including Soho, courtesy of Albanian gangs.

In a typical, but little-reported, sign of how the West still treats Serbia and Serbs, the US Senate this month threatened to reduce aid to development projects in Serbia by the amount spent on similar institutions in Kosovo, according to the Serbian deputy prime minister, Nebojsa Covic. So continued and increasing German investment is likely to be encouraged by Herr Schroeder's friend Zoran Djindjic.

Serbian airline passengers have a disconcerting habit of applauding when their pilot lands the aircraft, almost as if they hardly believe he can achieve the feat until it is accomplished. If Lufthansa ever does take over Yugoslav Airlines, the clapping may become a thing of the past.

<http://www.spectator.co.uk/article.php3?table=old&id=2176>

For more extensive news on international affairs: Targets, Monthly Newspaper on International Affairs, invites you to its newsgroup, where we provide our readers with regular news on current international developments. We use different sources and the messages do not necessarily reflect our opinion. But because we think they are of value to have a profound understanding of the international policy of today, we post them for our readers.

Sincerely,
Nico Varkevisser

targets-news-subscribe@yahogroups.com

TARGETS Independent monthly paper on international affairs
Sloterkade 20, Amsterdam, The Netherlands
Ph. ++ 31 20 615 1122 - Fax: ++ 31 20 615 1120

van holst en steijnen

From: CDSM <cdsm_b@btopenworld.com>
To: <Undisclosed-Recipient:;>
Sent: donderdag 29 augustus 2002 02:21
Subject: WILL SERBIA SURVIVE GLOBALIZATION?

WILL SERBIA SURVIVE GLOBALIZATION?

Indignant deputies initiate a special protective declaration

The Serbian mass media report today that deputies of the parliament have submitted a draft "Declaration on the protection of the Cyrillic alphabet" for consideration of Skupstine. The initiative was caused by the fact that Roman letters are more frequently used in Serbia and Montenegro, which actively forces out the original Serbian written language: the Cyrillic alphabet.

Radio Jugoslavija reports that renunciation of the original written language means reluctance of the society "to preserve its cultural values and national identity." Deputies who initiated the declaration think it is a mistake to believe that the Serbian nation will be closer to other nations when it loses its face. Even if Serbs cease to be Serbs, this doesn't mean at all that they will be welcomed by the West.

Professor Risto Trajkovic, one of the authors of the declaration says, "Nations are defined by their traditions, written, and spoken languages. Serbian national traditions and customs are becoming more and more obsolete and archaic for us. The language borrows more and more foreign words, and Serbian literature and the Serbian written language are dying off. Together with them, the nation itself is disappearing from the historical scene. The switching of our alphabet to Roman letters is a consequence of a common tendency: universal globalization."

Belgrade's newspaper, Borba, reported that, in accordance with the Serbian Constitution, the Cyrillic alphabet is to be officially used in the country, while it is equal in rights with the Roman alphabet in Montenegro. Despite this fact, the Roman alphabet predominates in different spheres: in the administration, in the names of companies and brands, on road signs, in school textbooks, not to mention the Serbian media.

At the same time, the Serbian government, Academy of Sciences, and mass media take no measures to protect the Cyrillic alphabet. The declaration is designed to remind the governmental authorities that the Constitution should be observed in Serbia; it is to draw the attention of people, the youth first of all, to the problem of the Serbian language dying off. The authors of the declaration advance the slogan "Restitution of the Cyrillic alphabet is the return to our origins."

The Russian magazine Echo of the Planet published in its fourth issue this year: "The Serbian language is currently Europe's only language that equally uses two alphabets. Books and newspapers, textbooks and hand-books, maps and inscriptions on cans are in both languages. The Cyrillic alphabet is older, as the Roman alphabet came to the Balkans later; however, it is actively advancing. Unfortunately, Serbs are not so much interested now in the study of the Russian cultural heritage and the Russian language. Young people dream of a career in the West and study English, German, and Italian, but not Russian."

Since the break-up of the Soviet Republic of Yugoslavia, and the further destruction of Milosevic's Republic of Yugoslavia, the Serbs have placed their main hopes on the West, not Russia. At the same time, it is painful for Russia to see what is going on in Yugoslavia, because the same negative tendencies are currently obvious in this country as well.

Sergey Yugov
 PRAVDA.Ru
<http://english.pravda.ru/main/2002/08/28/35511.html>

van holst en steijnen

From: CDSM <cdsm_b@btopenworld.com>
To: <Undisclosed-Recipient:;>
Sent: vrijdag 30 augustus 2002 05:28
Subject: Ethnic Albanians Fire on Peacekeepers

Ethnic Albanians Fire on Peacekeepers

By THE ASSOCIATED PRESS

Filed at 8:59 p.m. ET

PRISTINA, Yugoslavia (AP) – NATO peacekeepers and ethnic Albanian gunmen traded gunfire for two hours Thursday, after the troops were called in to protect Serb farmers, officials said.

The fighting was some of the heaviest involving peacekeepers since they arrived three years ago. But there were no reports of any casualties, and one ethnic Albanian was detained.

The Italian peacekeepers were called in after shots were fired at four Serbs working their land under the protection of U.N. forces and local police, United Nations spokesman Andrea Angeli said. They came under fire as they arrived in the village of Gorazdevac, some 55 miles west of the provincial capital Pristina, Angeli said.

Two military helicopters helped fight off the attackers during the clash, which ended with one suspect being detained, a NATO official said on condition of anonymity.

The official did not specify how many peacekeepers and U.N. police were involved, but said special forces were called in after the regular peacekeeping contingent responsible for the area asked for help.

The detained suspect was an ethnic Albanian, Angeli said.

The firefight came as the U.N. administration has increased efforts to repatriate Serbs who fled Kosovo because of ethnic violence.

It was the first time peacekeepers guarding the Serb minority were shot at since arriving after troops loyal to former Yugoslav President Slobodan Milosevic left in 1999.

Serbs have been targeted by ethnic Albanian extremists seeking revenge for the crackdown under Milosevic that left thousands dead, and dozens of Serbs have been killed over the past three years. Tens of thousands have fled.

van holst en steijnen

From: Hans Hupkes <hans.hupkes@planet.nl>
To: <n.h.van.holst@freeler.nl>
Sent: dinsdag 29 augustus 2000 11:45
Subject: Serbien klagt 14 westliche Staatschefs wegen Kriegsverbrechen an

Diese Email sendet Ihnen Hans Hupkes [<mailto:hans.hupkes@planet.nl>]

Ein Service von derStandard.at

Message: Beste mensen.

Interessant nieuws uit de oostenrijkse krant Der Standard.

Vr. gr. Hans.

<http://derStandard.at> vom 29.8.2000 18:56 MEZ

Serbien klagt 14 westliche Staatschefs wegen Kriegsverbrechen an

Anklage u.a. gegen Schröder, Clinton und Blair - UNO-Kriegsverbrechertribunals leitete keine Ermittlungen gegen die NATO ein

Belgrad - Wegen angeblicher Kriegsverbrechen im Zuge des Kosovo-Kriegs hat die serbische Staatsanwaltschaft Anklage gegen 14 westliche Staatschefs und Regierungspolitiker erhoben. Die Führungsspitzen der westlichen "Großmächte" seien unter anderem der Einflussnahme auf andere NATO-Staaten schuldig, die sich an den Luftangriffen gegen Jugoslawien im Frühling 1999 beteiligten, sagte der serbische Staatsanwalt Dragisa Krsmanovic am Dienstag in Belgrad. Zu den Angeklagten gehören auch der deutsche Bundeskanzler Gerhard Schröder (SPD), Außenminister Joschka Fischer (Grüne) und Verteidigungsminister Rudolf Scharping (SPD). Die Politiker würden in Abwesenheit verurteilt, sagte Krsmanovic.

Die Liste der 14 Politiker wird von US-Präsident Bill Clinton und US-Außenministerin Madeleine Albright angeführt. Angeklagt sind außerdem unter anderem der britische Premierminister Tony Blair, der französische Staatschef Jacques Chirac sowie der ehemalige NATO-Generalsekretär Javier Solana und der ehemalige NATO-Kommandant in Europa, Wesley Clark.

Mordanschlag auf Milosevic

Die Politiker und Militärs werden von den serbischen Anklägern unter anderem beschuldigt, mit der Bombardierung des Belgrader Präsidentensitzes einen Mordanschlag auf den jugoslawischen Präsidenten Slobodan Milosevic verübt zu haben. Außerdem soll die NATO bei den Luftangriffen international verbotene Splitter- und Uranbomben abgeworfen haben.

Die Chefanklägerin des UNO-Kriegsverbrechertribunals für Ex-Jugoslawien, Carla Del Ponte, hatte im Juni festgestellt, es gebe keine Anhaltspunkte, die Ermittlungen gegen die NATO rechtfertigten. Das nordatlantische Verteidigungsbündnis habe im Kosovo-Krieg nicht gegen internationales Recht verstoßen. (APA)

Toneelstuk Albanese rebellen mislukt

RACIAAL-BOSSER

2001

Op de berg boven Tetovo vechten Albanese tegen de Macedoniërs. Ze geven zich uit voor burgers, maar kunnen hun toneelstukje niet lang volhouden.

Door onze correspondent

YAËL VINCKX

GERMO, 21 MAART. Commandant Latifi speelt de onschuld zelve. „Macedonische troepen vallen onschuldige burgers aan”, zegt hij en trekt een schuur open. Onder een brandend peertje zitten dertig angstige vrouwen en kinderen op elkaar gepakt. Op hetzelfde ogenblik slaan twee mortieren vlak buiten het dorp in met een denderende klap. Triomfantelijk steekt Latifi zijn vinger in de lucht. „Ziet u wel?” Maar zijn toneelstukje – „Hier zijn alleen burgers” – valt in duigen als in een onbewaakt ogenblik dorpelingen achter zijn rug om geweren aan elkaar doorgeven.

Commandant Latifi had nog zo gepoogd de regio te voeren. Het groepje journalisten dat onverwachts in het dorp Germo op de bestookte heuvel was verschenen, werd in alle haast naar de moskee

gebracht. Na een half uur was het dorp 'gereed' voor een rondleiding door de commandant en mochten we naar buiten. De commandant zegt leraar geschiedenis te zijn. Maar dat verhaal maakt hij nauwelijks geloofwaardig. Op zijn hoofd prijkt een pet met het woord *komando*.

In de aangestampte straten van Germo wemelt het van de mannen tussen de twintig en vijfendertig jaar. „We vechten tot de dood”, zegt een van hen buiten gehoorafstand van de commandant.

Niet veel later valt het doek definitief voor commandant Latifi's voorstelling. Onder aan de heuvel, aan het begin van het ezelspad naar Germo, staan acht mannen om de open kofferbak van een auto. Bewonderend kijken ze naar de verzameling kalasjnikovs in de achterbak. De geweren worden ge-

streeld, dan doorgeladen. De mannen zijn niet blij met de pottenkijkers die van het pad af komen glibberen. „Doorlopen. Doorlopen!”, schreeuwen ze. Hun stemmen weerkaatsen tegen de bergwand.

Die middag waren de inwoners van het dorp Poroj opener geweest. „Ja, onze mensen vechten op de heuvel. Ja, de achterblijvers bevoorraden de rebellen”, zegt Jona. Poroj ligt aan de voet van de heuvel waarop Albanese rebellen zich hebben verschanst. Al dagen bestoken de Albanese rebellen en de Macedonische strijdkrachten elkaar; de rebellen boven op de berg, de speciale troepen beneden in de stad Tetovo. De politie en het leger durven zich niet meer te ver-tonen in Poroj. De avondklok die in Tetovo geldt, geldt niet voor Poroj. Onder bescherming van de duisternis kunnen de rebellen en hun helpers rustig hun gang gaan. „Had de avondklok wel gegolden, dan hadden we ons er niet aan gehouden”, pocht Jona. De dorpelingen bevoorraden de rebellen met ezels. „We brengen voornamelijk voedsel naar boven”, aldus Jona. De ezels lopen af en aan; vol naar boven, leeg naar beneden.

• *Vervolg* TETOVO: pagina 5]

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: woensdag 15 maart 2000 1:17
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion; Dolf Loth
Onderwerp: Borba English daily - 14.03.2000 (<http://209.197.77.95/daily.html>)

map.gif (7766 bytes) <<http://209.197.77.95/images/map.gif>>

www.gif (1949 bytes) <<http://209.197.77.95/images/www.gif>>

BORBA YESTERDAY AND TODAY

Borba is a political daily, whose founder is the government of the Federal Republic of Yugoslavia. The first issue of the daily appeared on February 19, 1922, but a newspaper under this title has occasionally been printed in Yugoslavia since January 1, 1881.

Borba was the only newspaper published in the occupied part of Europe during the World War II.

On the pages of Borba dominate information, analytical articles, comments, photographs and caricatures and we are the only newspaper in Yugoslavia with a daily supplement in English.

We would appreciate it if you would write us, sending suggestions and comments, because your opinion is highly valued.

We will be with you every day except Saturday and Sunday.

head.jpg (27780 bytes) <<http://209.197.77.95/images/head.jpg>>
anim.jpg (5761 bytes) <<http://209.197.77.95/images/anim.jpg>>

MILOSEVIC RECEIVES YUGOSLAV ARMY COMMANDERS

Yugoslav President and Supreme Commander of the Yugoslav Army Slobodan Milosevic on Monday received senior military officials who have been appointed to new posts, the president's military cabinet said.

Welcoming the new officials, Milosevic highly praised their work so far, whose merit he said had resulted in them being entrusted with the most responsible duties in the Yugoslav Army.

The results of combat training of units, commands and institutions of the Yugoslav Army best confirmed the capabilities and qualities of the officer staff when it was most needed - in defending the country from the NATO aggressors (March 24-June 10, 1999), when patriotism, moral values and professional skills were prominent, Milosevic said.

Yugoslavia has firmly opted for peace and development in freedom as the greatest national interests, and it is resolved to defend them with any means available, he said.

Lt. Gen. Vladimir Lazarevic, Yugoslav 3rd Army commander, thanked Milosevic for the entrusted confidence. He said the new officers would continue duly to perform all given tasks, constantly strengthening the solidity of national defense as the best guarantee for preserving the sovereignty, territorial integrity and independence of Yugoslavia.

The reception was attended by Yugoslav Defense Minister General of the Army Dragoljub Ojdanic, Chief of General Staff of the Yugoslav Army Gen. Nebojsa Pavkovic, and Deputy Chief

General Staff Gen. Svetozar Marjanovic.

The following officers were appointed to new posts by decree of President and Supreme Commander Milosevic:

- Lt. Gen. Vladimir Lazarevic - Yugoslav 3rd Army commander,
- Lt. Gen. Miodrag Simic - assistant chief of General Staff for operations and headquarters,
- Lt. Gen. Ljubisa Stojimirovic - assistant chief of General Staff for the army,
- Lt. Gen. Branislav Petrovic - assistant chief of general staff for the air force and air defense,
- Maj. Gen. Nikola Grujin - chief of air force administration of the General Staff department for air force and air defense,
- Maj. Gen. Grujica Uskokovic - assistant chief of General Staff for communications, informatics and electronic action,
- Lt. Gen. Stamenko Nikolic - assistant chief of General Staff for completion, mobilization and system-related affairs,
- Maj. Gen. Milan Karajovic - chief of Personnel of General Staff,
- Maj. Gen. Momir Vukadinovic - Yugoslav 1st Army chief of staff,
- Lt. Gen. Negosav Nikolic - Yugoslav 3rd Army chief of staff,
- Lt. Gen. Mladen Karanovic - air defense corps commander of the Yugoslav Air Force and Air Defense,
- Col. Milivoje Vranic - chief of administration of the artillery of General Staff,
- Maj. Gen. Bozidar Delic - Yugoslav 1st Army Belgrade corps commander,
- Maj. Gen. Ilija Isak - Yugoslav 1st Army Novi Sad corps commander,
- Col. Stojan Markovic - Yugoslav 3rd Army Nis corps commander,
- Col. Vladan Marjanovic - chief of staff of command of the air force corps of the air force and air defense,
- Col. Milomir Miladinovic - Yugoslav 1st Army Drina division commander.

YUGOSLAV OFFICIAL HOLDS TALKS WITH DELEGATION OF RUSSIA'S DUMA

Head of the Yugoslav committee on cooperation with the UN mission to Kosovo and Metohija Ambassador Stanimir Vukicevic met here Monday with a delegation of Russia's State Duma (lower house of parliament).

Vukicevic informed the delegation, made up of deputy head of the Duma foreign policy committee Alexander Shabanov and deputy head of its defence committee Gen. Nikolai Bezborodov, of the situation in Kosovo and Metohija, stressing the critical position of Serbs, Montenegrins and other

Albanians as regards their security.

He said that more than 360,000 people, of whom over 250,000 were Serbs and Montenegrins, had fled the Yugoslav republic of Serbia's southern province since the deployment of the UN peacekeeping force KFOR, while over 250,000 Albanians, mainly criminals, had illegally crossed into the province because hardly anyone controlled the state border with Albania and Macedonia.

He criticised the work by the UN mission, saying that it did not do its job within the mandate given it under UN Security Council Resolution 1244.

Decisions taken by the UN secretary-general's special envoy Bernard Kouchner and the activity of the UN civilian mission (UNMIK) and the Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE) within preparations for the registration of the province's population ahead of elections show that the mission has overstepped its mandate, he said.

Vukicevic also said that ethnic Albanian terrorists' activities in the Istok sector, in the northwest of Kosovo and Metohija, were especially dangerous because they threatened to destabilise the situation in the areas of Presevo, Bujanovac and Medvedja, all located just outside the province.

The two Duma officials agreed with assessments made by Vukicevic, especially those concerning UNMIK's and its chief Kouchner's activity, saying that Duma was carefully monitoring developments in Kosovo and Metohija.

Shabanov said that the situation in Kosovo and Metohija reflected the continuation of NATO's aggression through different methods, mainly the political, ethnic and economic.

DETERIORATING SITUATION IN KOSOVO AND METOHIIJA

United Nations Security Council Resolution 1244 on Serbia's Kosovo and Metohija province is not being implemented, the aggression on Yugoslavia continues, and the situation in Kosovo and Metohija has deteriorated - this is the joint assessment of delegations of the Yugoslav parliament and the Russian Duma which met in Belgrade on Tuesday.

Host delegation head, Chamber of Citizens Defense and Security Committee President Milutin Stojkovic said the resolution was being violated in the most severe way and by those very sides which should implement it - the international force KFOR and UN civilian mission UNMIK.

He substantiated his claims by saying that in the over nine months of the mission's mandate in the province, over 350,000 non-Albanians have been expelled from the province and that the ethnic cleansing continues. More Serbs have been killed during this period than at the time of the NATO aggression last year, Stojkovic said.

NATO, spearheaded by the United States and Great Britain, and the United Nations are exclusively responsible for everything that is taking place in Kosovo and Metohija at present, he said. The root of the problem is not in Yugoslavia but in ethnic Albanian separatism and terrorism and NATO's wish to get a foothold in Kosovo and Metohija so as to continue its march to the east, said Stojkovic.

Duma delegation head Alexander Shabanov said international law have been most grossly violated in Kosovo and Metohija. This is the very thing which gives Russia the right to put this problem before the Security Council, and as soon as possible, he said.

Shabanov said Russia would try and secure certain amendments to Resolution 1244. He said

document was written ambiguously, enabling the United Nations to act in any desired manner.

SERBIAN GOVERNMENT PASSES REGULATION ON WATER QUALITY CONTROL

At Monday's session chaired by Premier Mirko Marjanovic, the Serbian government passed a regulation on systematic water quality control in the year 2000.

The regulation defines water quality parameters and the extent, type and frequency of control of the quality of the waters of rivers, springs, storage lakes and underground water on the territory of this Yugoslav republic, a government statement said.

UN REPORT SAYS ALBANIAN POLICEMEN IN KOSOVO-METOHIIJA COMMIT MURDERS

Czech newspapers under the headlines "Albanian policemen in Kosovo-Metohija commit murders," "Kosovo-Metohija under reign of terror, the UN only supervise" report about a secret UN document which, as they said, contains "shocking information that members of the 'Kosovo Protection Corps', the former 'KLA', blackmail, torture and murder non-Albanian resident of Kosovo-Metohija."

Czech newspaper Lidove noviny carried parts of the UN secret document, which was made public by the British daily the Observer, stressing that the UN document points out that there isn't a single member of the 'Protection Corps' who has not committed murders, blackmails or treated inhumanly civilians in Kosovo-Metohija.

The behaviour of the "Kosovo Protection Corps," in the first place its leaders, is not limited to physical violence, because most of them consider themselves as the rulers of Kosovo-Metohija who do not care at all about laws. Members of the "Protection Corps" are involved in car thefts, breaking and entry and in the running of prostitution rings in Kosovo-Metohija, the Czech newspaper said.

ITALY ASKS FOR PROBE INTO URANIUM POLLUTION IN KOSOVO

The Italian Ecology Ministry has asked the United Nations agency for environmental protection immediately to launch an action in the Balkans to determine the level of contamination caused by missiles with depleted uranium which were used by NATO in its attack on Yugoslavia last spring.

Top NATO officials have admitted depleted uranium was used in missiles fired by U.S. aircraft.

The ministry asked that an international commission be sent to Serbia's Kosovo and Metohija province immediately to determine the most endangered localities.

YUGOSLAVIA STRATEGICALLY DEFEATED WASHINGTON LAST YEAR - ANALYSIS

Yugoslavia strategically defeated Washington in NATO's aggression on that Balkan state last spring, according to a professor at New York's Columbia University.

There is more than enough evidence to show that last June, Washington acceded to Yugoslavia's demands, rather than the other way around, Max Sinclair said in a text published at the University and carried by Serbian state Radio and Television on Friday.

From the military point of view, Washington's air campaign obviously failed, according to Sinclair, who went on to say that by June, it was too late to mount a land invasion before the coming of snow.

Brussels was looking at a continuation of the harmful air campaign for eight more months, until the spring, by which time the U.S.-led military alliance would have collapsed, according to him.

Italian, Austrian and Greek air space would probably be closed to U.S. and British air forces, which would then have to fight from distant bases and lesser airports in Zagreb (Croatia), Tirana (Albania), or worse.

There is clear evidence that the war of attrition, started by Washington, was decided in favour of Yugoslav air defence and not of the U.S. Air Force, he said.

It had taken the Pentagon years to work out that it had lost more than 900 planes and 5,000 helicopters in Vietnam, and the same is to be expected in the case of its losses in the Yugoslav campaign.

If a rice-based economy, such as the Vietnamese, could destroy nearly 6,000 U.S. aircraft, there is no reason why the technically much more advanced Yugoslavia should not have scored even better.

It will not be necessary to wait for years for NATO to admit the extent of its losses. Already, there is enough evidence to show that the U.S. Air Force sustained heavy losses in its bid to destroy Yugoslavia.

The U.S. Air Force has admitted that two of its F-117 stealth bombers were damaged beyond repair by SAM missiles, and a third was downed.

It has also said that one of them was hit by a SAM-3 surface to air missile, introduced for the first time in 1963. The fact that a 37-year-old system could have hit a stealth bomber suggests that Yugoslav air defence was very well able to cope.

A-10s, designed for the dangerous job of destroying tanks, obviously wasted their time. They destroyed one of the three tanks lost by Yugoslavia in its republic of Serbia's province of Kosovo-Metohija.

The other two were destroyed by the ethnic Albanian Kosovo Liberation Army (KLA). It would appear that another 10 PCSs were also destroyed by the KLA.

U.S. Air Marshal Short has admitted in a recent BBC programme that his planes had to dump 50 percent of their cargoes of bombs over vacant territory because they had been unable to find targets before running out of fuel.

Also, there is evidence that dozens of planes attacking Yugoslavia were hit by flak and had to make forced landings outside Yugoslavia.

Judging from eye-witness accounts, photographs and the current situation in the U.S. and British air forces, it would appear that more than 100 planes might be damaged beyond repair.

Finally, the Pentagon had not budgeted for a 12-week campaign, and by June had been running short on most of its bombs of mass destruction. It was impossible to keep up the pace of the operation for long.

Yugoslavia was winning the war of attrition imposed by Washington, while Washington was faced with a military stand-off in an increasingly precarious political environment.

Yugoslavia was in a position to improve significantly on the political solutions it had accepted already, while Washington had to abandon its important military targets, both explicit and implicit.

The Milosevic government did not fall. The recognition of Kosovo-Metohija as an inseparable part of Yugoslav territory has forever been codified in the UN Security Council's Resolution 1244.

The highest transitional power in Kosovo-Metohija is vested in the UN Security Council, not in the NATO Council. International forces have assumed responsibility for the application of Yugoslav laws in Kosovo-Metohija.

The Yugoslav government was able to take and try prisoners - members of the KLA, who remain Yugoslav citizens without the protective status of soldiers. Washington has tacitly admitted they can be tried as common criminals.

Finally, the Kumanovo truce explicitly states that Yugoslav forces may return and provide security in Kosovo.

Washington now flagrantly ignores its undertakings assumed under the Kumanovo accord, futilely trying to conceal the enormity of its failure. This kind of behaviour further discredits Washington in the eyes of the other big powers.

Washington failed in its military campaign and had to abandon its main political objectives in order for the Kumanovo truce to be signed.

This would be a comparatively small failure, were it not for the fact that Washington was strategically defeated by Yugoslavia, according to Sinclair.

BULGARIAN PAPER CRITICISES STATE LEADERS FOR DECISION TO DECORATE SOLANA

Bulgaria's daily Monitor proposed Tuesday that the country's leaders and parliament introduce new decorations of the highest order after a recent decision to award current decorations of this kind to former NATO secretary-general Javier Solana and NATO Supreme Commander Gen. Wesley Clark who are responsible for the alliance's aggression on Yugoslavia last spring.

The country's leading political daily speculated in a two-page article as to who would accept these decorations now that President Petar Stoyanov had awarded one to Solana allegedly for his contribution to peace in the Balkans.

The paper called attention to the fact that more than 2,000 civilians were killed in NATO's March 24-June 10 1999 bombing of Yugoslavia, saying that the victims mainly included women, children and the elderly.

The paper also called attention to civilians brutally killed by alliance bombs in Varvarin, Aleksinac, the Grdelica Gorge, Djakovica and other localities, carrying a chronology of NATO's

day round-the-clock air raids on peaceful Serbian and Montenegrins towns and villages.

Monitor quoted figures showing that 1,200 NATO aircraft had taken part in the bombing, that they had flown 26,280 sorties, fired 10,000 missiles and dropped 2,900 highly powerful bombs, that in attacks on mainly civilian targets 21,700 tons of powerful explosive had been dropped, including 152 containers with 35,450 cluster bombs that are banned under relevant international conventions.

In the light of the fact that Yugoslavia has a population of 10.5 million, it is almost as if 2 kg explosive had been dropped on each of its citizens, the paper said.

During the NATO aggression, 2,000 civilians were killed, of whom 610 were children, while 6,000 people were wounded, of whom 2,400 were children, the paper said.

In recognition of these 'acts,' from which Bulgaria is supposed to have benefited, its leadership has decorated the persons responsible for them, the paper ironically commented.

SERBIAN MINISTER BLASTS NEIGHBOUR AS ECOLOGICALLY IRRESPONSIBLE

Serbia's minister for the environment said on Monday that last week's new spillage of toxins from a mine in neighbouring Romania into the river Tisa was not an accident, but irresponsible behaviour on the part of the neighbour.

According to Minister Branislav Blazic, the international community should finally condemn Romania for causing environmental disasters.

Blasic said the Tisa was carrying towards Yugoslavia 20,000 tones of heavy metal-contaminated sediment from the Romanian mine.

He added that, "if the first time we believed there was an accidental spillage of dangerous toxins into the Tisa, this time it was clearly not an accident."

The Tisa was first polluted on Jan. 31, when cyanide was spilled from a Romanian-Australian gold mine at Baia Mare, permanently and gravely affecting life-forms in the river.

The Tisa flows through Hungary and Yugoslavia, and in Yugoslavia joins the Danube, whose water and life-forms were affected, too.

The international community, which professes to care for the environment equally in all parts of the globe, should finally raise its voice and sanction Romania, which increasingly frequently causes environmental problems, according to Blazic.

He dismissed as irresponsible Romanian Minister for the Environment Romika Tomescu's statement that danger from the latest pollution was low.

"I suppose it would be treated as a catastrophe if people were poisoned," he said, pointing out that the international community would immediately pillory Serbia if anything like this happened here.

HEAVY METALS SPILL IN TISA REACHES AREA OF HUNGARIAN TOWN OF TOKAI

The 70-km-long heavy metals spill in the River Tisa that reached the area of Hungary's town of Tokai on Tuesday is expected to reach Yugoslavia by the end of the week.

Following the bursting of the dam around a reservoir lake at a mine in the northwest of Romania, significant concentrations of lead, zinc, copper and cadmium have been registered in the river's mud formed three days ago.

Further details concerning the concentrations will be released after necessary analyses are made at the Debrecen University School of Engineering, it was stated in Budapest on Tuesday.

No concentrations of heavy metals significantly above the critical level have been registered in the Tisa's waters but it is a well-known fact that heavy metals stick to floating solids posing a potential long-term threat, according to Zoltan Gyoery, professor at the Debrecen School of Engineering.

Hungarian media said that the latest pollution was not so evident as a recent cyanide spill into the Somes and Tisa rivers in Romania but its consequences could be far more serious.

Consequently, ranking Hungarian officials have responded more energetically than in the case of the cyanide spill six weeks ago, calling on the international community to offer the necessary assistance.

E.U. TEAM STARTS INVESTIGATING CAUSES OF POLLUTION TRIGGERED IN ROMANIA

A team of E.U. environment experts launched Monday an investigation into the causes of a cyanide spill from Romania's Baya Mare mine that has polluted rivers in eastern Europe, including the section of the River Tisa through Yugoslavia.

The team is inspecting the mine's melting works from which great quantities of cyanide are leaking. The cyanide spill caused a month ago the pollution of the Tisa and Danube rivers and of other rivers and streams in the region whose effects on the environment are disastrous.

According to a report issued in Brussels by E.U. Environment Commissioner Margot Wallstrom, the team's task is to propose measures to protect the civilian population and to identify other possible sources of pollution.

The European Commission should estimate the total damage caused in the region on the strength of the team's findings and propose a way of dealing with the pollution.

The report made no mention, however, of financial assistance to be offered to alleviate the consequences of the ecological disaster.

Back <<http://209.197.77.95/index.html>>

Kfor zou terreur UCK in Kosovo steunen

3-2-2000
Van een medewerker
BELGRADO - De Servische mensenrechtenactiviste Natasa Kandic heeft in een rapport zware kritiek geuit op het internationale bestuur van de stad Orahovac in Kosovo. Kandic acht het Nederlandse Kfor-detachement medeschuldig aan het Albanese geweld tegen de achtergebleven Serviërs.

„In Orahovac blijkt hoe het internationale bestuur de terreur van het UCK openlijk gesteund heeft, op basis van het principe dat 'iedere Serviër een oorlogsmisdadiger is' en dat iedereen het recht heeft om Serviërs te beschuldigen en te veroordelen.”

Defensie in Den Haag is onaangenaam verrast. Luitenant-kolonel J. Hardenbol: „De laatste tijd wordt Kfor vaker beschuldigd. Wie daarachter zit weten we niet. Kfor is absoluut onpartijdig, maar

wij denken dat de Serviërs zich in een hoek gedreven voelen”. De Nederlandse militairen in Kosovo zijn er volgens de overste kien op hulp en bescherming aan beide partijen te verlenen. „Kfor heeft er bijvoorbeeld op toegezien dat Albanese bakkers ook brood bakken voor de Serviërs”.

Kandic, directeur van het onafhankelijke *Humanitarian Law Fund* in Belgrado, reisde tijdens de Navo-bombardementen verschillende keren door Kosovo om schendingen van de mensenrechten door Servische troepen te documenteren. De afgelopen jaren was ze één van de felste critici van Milosevic' onderdrukking van de Albanese bevolking. Haar rapport gaat ook uitgebreid in op het schrikbewind van de Servische politie en paramilitairen in Orahovac tijdens de oorlog.

VERDIEPING, P.17: GEEN MOORD IN KOSOVO IS GOED TE PRATEN

Hulporganisaties Kosovo negeren minderheden

11-2-2000
DEN HAAG - Veel humanitaire organisaties in Kosovo verlenen nauwelijks hulp aan minderheden als Serviërs en zigeuners. Hun lokale medewerkers zijn voornamelijk Albanezen, die weinig op hebben met andere groepen. Vooral zigeuners verkeren in een uitzichtloze positie. Dat stelt een onderzoeker die de kwestie in kaart heeft gebracht voor de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR. Van de 151 000 zigeuners die voor de Navo-acties in Kosovo woonden, zijn er 30 000 over. Sommige achterblijvers verdwijnen spoorloos. De onderzoeker verwijt de OVSE desinteresse.

www.serbia-info.com/news

 SERBIA INFO

NEWS[CIVIL ISSUES](#)[POLITICS](#)[MILITARY](#)[KOSOVO AND METOHIA](#)[ECONOMY](#)[CULTURE AND RELIGION](#)[SPORT](#)

PRINT THIS PAGE
[HOME](#)
[ENCYCLOPEDIA](#)
[FACTS & FIGURES](#)
[NEWS](#)
[SEARCH](#)
POLITICS**Dutch espionage-terrorist group arrested**

July 31, 2000

Belgrade July 31 - Yugoslav Minister of Information Goran Matic stated today that the FR of Yugoslavia state security bodies have discovered and arrested a four-man espionage-terrorist group of Dutch special unit members, which had the task to enter Yugoslavia through Montenegro and Kosovo and Metohija and attempt to kill Yugoslav President Slobodan Milosevic.

Yugoslav Minister of Information Goran Matic

At the press conference for foreign and domestic journalists, Matic said that the group was arrested at the Mehov Krs location, just before the G-8 meeting in Okinawa, that one of them is a professional soldier and that they have passed the British SAS training.

State security bodies have seized a part of weapons and equipment possessed by the group which was organized and prepared to perform diversionary attacks and killings.

Dutchmen Gotfrides Johanes Antonius de Ri (1969), Samvordian Tjetje (1971), Johanes Adrianus Kornelus van Jarsel (1972) and Ian van Staik Bastien (1969) have been arrested.

[\[Home | Encyclopedia | Facts&Figures | News \]](#)
 Copyright © 1998, 1999, 2000 Ministry of Information
 Email: mirs@serbija-info.yu

Anzeigenaufgabe <http://www.BerlinOnline.de/markt/anzeigen_aufgabe/?medium=BZG>

Mediadaten <http://www.BerlinOnline.de/wir_ueber_uns/berliner_zeitung/>

www.otto.de <[http://www.BerlinOnline.de/.bin/adcount.cgi/2/1712?url=http://ad.de.doubleclick.net/jump/N453.imp.berlinonline.de/B17141;sz=80x30;ord=\[timestamp\]?](http://www.BerlinOnline.de/.bin/adcount.cgi/2/1712?url=http://ad.de.doubleclick.net/jump/N453.imp.berlinonline.de/B17141;sz=80x30;ord=[timestamp]?)>

Ran an Berlin! <<http://www.BerlinOnline.de/.bin/adcount.cgi/2/1852?url=http://www.berlinonline.de/service/leserservice/.html/probe.html>>

<<http://www.BerlinOnline.de/img/trans.gif>> Berliner Zeitung
<http://www.BerlinOnline.de/aktuelles/berliner_zeitung/> [zur Ressortübersicht Politik]
<http://www.BerlinOnline.de/aktuelles/berliner_zeitung/politik/.html/5index.html>
[zum Newsletter] <<http://www.BerlinOnline.de/service/postbote/.html/blz.html>>
<<http://www.BerlinOnline.de/img/trans.gif>>

Politik <http://www.BerlinOnline.de/aktuelles/berliner_zeitung/politik/.img/artikel_top.gif>

"Ich spürte, da stimmte etwas nicht"

Im Januar 1999 starben in Racak über 40 Albaner - Geheime Berichte widersprechen der These von einer gezielten Hinrichtung

Bo Adam, Roland Heine und Claudius Technau

BERLIN, 23. März. Bei der Weichenstellung für den Kosovo-Krieg spielte ein kleines Dorf eine wichtige Rolle: **Racak**. In diesem von Albanern bewohnten Ort sollen serbische Sicherheitskräfte am 15. Januar 1999 kaltblütig unbewaffnete Zivilisten hingerichtet haben. So hat es, neben vielen anderen Politikern der Nato, US-Präsident Bill Clinton behauptet. Wurde die Öffentlichkeit der Nato-Staaten im Frühjahr 1999 mit Halbwahrheiten und unbewiesenen Behauptungen versorgt, um die Zustimmung zu einem militärischen Eingreifen der Nato in den Kosovo-Konflikt zu sichern? Die "Berliner Zeitung" konnte geheim gehaltene Dokumente einsehen, die an der gängigen Version der Ereignisse zweifeln lassen:

Was ist im Januar 1999 geschehen? Nehmen wir die Anklageschrift des Haager Kriegsverbrechertribunals für Jugoslawien: "Am 15. Januar 1999 wurde das Dorf **Racak** (Gemeinde Stimlje/Shtime) in den frühen Morgenstunden durch Sicherheitskräfte Jugoslawiens und Serbiens angegriffen. Nach einer Bombardierung durch die Jugoslawische Armee betrat serbische Polizei später am Morgen das Dorf und begann, die Häuser zu durchsuchen. Auf Dorfbewohner, die versuchten zu fliehen, wurde im ganzen Dorf geschossen. Eine Gruppe von 25 Männern versuchte, sich in einem Gebäude zu verstecken, doch sie wurde entdeckt durch die serbische Polizei. Sie wurden geschlagen und wurden dann zu einem nahem Hügel gebracht, wo Polizisten sie erschossen. Alles in allem töteten die bewaffneten Kräfte Jugoslawiens und Serbiens etwa 45 Albaner in **Racak** und Umgebung." Die Haager Anklageschrift kennzeichnet dies als "Mord an kosovo-albanischen Zivilisten".

darstellung entspricht den Erklärungen des US-Amerikaners William Walker, damals
der OSZE im Kosovo. Am Tag nach der Tragödie in **Racak** besucht er das Dorf. Sein Urteil
sofort fest: Er habe zunächst die Leichen von mehr als 20, meist älteren Männern gesehen,
gt er, die "offenkundig dort hingerichtet wurden, wo sie lagen". Später habe man die anderen
gefunden. Ein tags darauf unter Walkers Regie fertig gestellter "special report" der OSZE-
Mission fasst zusammen: Man habe Beweise gefunden für "willkürliche Verhaftungen, Tötungen
und Verstümmelungen von unbewaffneten Zivilisten". Im Detail listet der Report auf: 23
erwachsene Männer in einem Hohlweg oberhalb **Racaks**, "viele aus extremer Nahdistanz
erschossen", ferner vier erwachsene Männer, die anscheinend auf der Flucht erschossen
wurden, sowie 18 Leichen im Dorf selbst. Unter Letzteren waren auch eine Frau und ein Junge.

Die Bilder von den Leichen lösen weltweit Entsetzen und Empörung aus. Ein "galvanisierendes
Ereignis" nennt es US-Außenministerin Madeleine Albright. Drei Tage später verlangt sie als
"Bestrafung" die Bombardierung Jugoslawiens. In einem Brief an Jugoslawiens Präsident
Milosevic schreibt der deutsche Außenminister Joschka Fischer am 20. Januar, jedwede
Entschuldigung Belgrads würde "auf keinen Fall die Hinrichtung von 45 unbewaffneten
Personen, darunter Frauen und Kinder, durch die Sicherheitskräfte rechtfertigen". Später wird
Fischer sagen: **Racak** "war für mich der Wendepunkt".

Dementi aus Belgrad

Die jugoslawische Regierung bestreitet die Vorwürfe vehement. Belgrad spricht von einer
Polizeiaktion gegen UCK-Terroristen. Die Getöteten seien am Abend des 15. Januar von der
UCK eingesammelt und als zivile Opfer präsentiert worden.

Am 22. Januar beginnt ein gerichtsmedizinisches Team aus Finnland mit der Obduktion der in
die Kosovo-Hauptstadt gebrachten Toten. Eine Woche später hat es die Untersuchung beendet.
Die Öffentlichkeit wartet auf das Resultat. Doch das Team unter Leitung von Dr. Helena Ranta
nimmt sich zunächst Zeit für die Auswertung.

Indessen spitzt sich der Kosovo-Konflikt immer mehr zu. In Rambouillet bei Paris verhandeln
Westmächte, Russland, Serben und Kosovo-Albaner noch über eine friedliche Regelung für die
Auseinandersetzungen. Die Rambouillet-Gespräche sind in ihrer entscheidenden Phase, als
Teamchefin Ranta in Pristina eine verwirrende Pressekonferenz gibt. Statt ein
Untersuchungsergebnis zu veröffentlichen, teilt sie "Kommentare" mit, die ihre "persönliche
Meinung" wiedergäben. Niemand ahnt an diesem 17. März 1999, dass Frau Ranta von der Politik
gedrängt worden ist, jetzt an die Öffentlichkeit zu gehen. Ihre Analysen sind bis zu diesem Tag
weder fertig noch haben sie klare Ergebnisse gebracht.

In missverständlichen, gewundenen Sätzen versucht Frau Ranta sich aus der Affäre zu ziehen.
Sie lehnt es ab, von einem "Massaker" zu sprechen, dafür nennt sie die Tragödie ein
"Verbrechen gegen die Menschlichkeit". Sie erklärt, dass bei den Opfern keine Munition und
keine Uniformen entdeckt wurden, aber dass viele mehrere dicke Pullover trugen. Sie erläutert
umständlich, dass Pulverspuren nicht gefunden wurden, ohne genau zu sagen, wo gesucht
worden war. Sie kritisiert die fehlende Sicherung der Leichen und der Beweise durch die OSZE
und verweist auf die lange Zeitspanne zwischen Tod und Untersuchung. Beides würde
eindeutige Aussagen erschweren.

Dennoch legen die meisten Beobachter die Erklärungen Helena Rantas als eine Bestätigung der
Behauptungen von einer Hinrichtung aus. Wichtige Politiker lassen keine Zweifel mehr zu. US-
Präsident Clinton spricht davon, dass "unschuldige Männer, Frauen und Kinder" aus ihren
Häusern getrieben wurden, dass sie gezwungen waren, "im Dreck zu knien, und niedergemäht
wurden". In der "International Herald Tribune" berichten anonyme westliche Regierungsvertreter
darüber hinaus, dass die schrecklichsten Details aus den finnischen Berichten noch gar nicht

...cht sind. Eine Woche später beginnt der Krieg, die Berichte bleiben geheim.

...agen bei Frau Ranta

...tzt konnte die "Berliner Zeitung" Kopien der Obduktionsunterlagen einsehen. Das Ergebnis: All diese Berichte enthalten keine Beweise für ein Hinrichtungsszenarium. Bei einem einzigen Opfer haben die finnischen Gerichtsmediziner und ihre jugoslawischen und belorussischen Kollegen Spuren entdeckt, die auf einen Schuss aus "relativer Nähe" hindeuten könnten. In den anderen Fällen war das Ergebnis negativ.

Auch das angebliche Fehlen von Schmauchspuren an den Händen ist nicht dokumentiert. Damit fehlt ein Nachweis, dass es sich bei den Opfern um Zivilisten handelte. Wir fragten Frau Ranta, wieso nicht. Nach kurzer Überlegung löste sie das Rätsel: Das finnische Team habe gar nicht danach gesucht. Bei den in der Pressekonferenz vom 17. März 1999 erwähnten Tests handelte es sich vielmehr um die Suche nach Spuren einer Hinrichtung durch aufgesetzte oder Nahdistanzschüsse. Es waren diese Tests, die negativ verliefen. "Das war in der Pressekonferenz etwas missverständlich", gibt Frau Ranta heute zu.

In der Tat. Doch dieses "Missverständnis" berührt die wesentliche Frage des Falles **Racak**. Waren die Toten tatsächlich allesamt unbewaffnete friedfertige Dorfbewohner? Oder handelte es sich zumindest bei einem Teil um albanische UCK-Kämpfer? Handelte es sich um eine Hinrichtung oder um ein Gefecht? In allen offiziellen Stellungnahmen der OSZE, des Haager Tribunals oder der EU wird die zweite Möglichkeit ausgeblendet.

Wider besseres Wissen. Bereits am Morgen des 16. Januar 1999 teilt die UCK in einem ersten Kommunikee mit, bei Kämpfen um **Racak** seien acht ihrer Kämpfer gefallen. Die Namen dieser Toten tauchen nicht in der Liste des Haager Tribunals auf. Sonderbar auch: Ebenfalls am 16. Januar nennt die UCK 22 Hingerichtete in **Racak** mit Namen. Von ihnen sind jedoch nur elf auf der Totenliste des Tribunals protokolliert. Nur die Zahl 22 stimmt in etwa mit der Zahl der gefundenen Toten auf dem Hügel hinter **Racak** überein. Wie viele Tote gab es nun wirklich?

"Die Wahrheit ist", sagt der französische Journalist Renaud Girard, "dass **Racak** ein befestigtes Dorf mit vielen Schützengräben war." Davon liest man in dem "special report" der OSZE kein Wort. Girard war am 16. Januar 1999 zum Platz der Tragödie geeilt und erlebte OSZE-Missionschef Walker in Aktion. "Walker ist ein Profi, was Massaker angeht", sagt Girard. "Jeder Profi weiß, was er zu tun hat in solchen Fällen: Er sperrt das Gelände ab, damit die Beweise gesichert werden können. Walker tat nichts dergleichen. Er trampelte selbst herum und ließ die Journalisten an den Leichen fummeln, Souvenirs sammeln und Spuren verwischen." Girard sandte seiner Zeitung "Le Figaro" zunächst einen Massaker-Bericht wie alle seine Kollegen. Doch dann kam er ins Grübeln: "Ich spürte, da stimmte was nicht."

Zweifel bei Journalisten

Zu seinen Zweifeln trug ein Kollege von "Le Monde" bei. Christophe Chatelet war am Vortag - am Tag des angeblichen Massakers - in **Racak** gewesen. Zusammen mit OSZE-Vertretern betrat er das Dorf am späten Nachmittag, als die Serben sich zurückgezogen hatten. Die Ausländer entdeckten vier Verletzte und hörten von einem Toten. Als es dunkel wurde, kehrte Chatelet nach Pristina zurück. In **Racak** sei nichts Besonderes passiert, teilte er seinen Kollegen mit. Am nächsten Tag, als Walker mit einem großem Pessetrupp nach **Racak** fuhr, winkte Chatelet ab und blieb im Hotel. Wieso die OSZE am Nachmittag des 15. Januar im Dorf **Racak** nur einen Toten registrierte, während die OSZE am Morgen darauf plötzlich mindestens 13, womöglich sogar 18 Leichen in den Straßen und Höfen entdeckte, kann sich Chatelet nicht erklären: "Ich kann das Rätsel nicht lösen."

... dass die 45 Toten von **Racak** Opfer der Serben sind. Aber wenn es eine
Einrichtung gab: warum zogen die serbischen Einheiten ab, ohne den Versuch zu
nehmen, das Geschehene zu vertuschen und möglichst viele Leichen verschwinden zu
lassen? Licht in den Fall könnte vor allem die UCK bringen. Deren Chef Hashim Thaci erklärte
vor kurzem der BBC: "Wir hatten eine Schlüsseleinheit in der Region. Es war ein wilder Kampf.
Wir hatten viele Opfer zu beklagen. Aber die Serben auch."

Artikel vom 24. März 2000

[Leserbrief <mailto:leserbriefe@berlinonline.de>](mailto:leserbriefe@berlinonline.de)

http://www.BerlinOnline.de/.bin/print.php/suche/.bin/mark.cgi/aktuelles/berliner_zeitung/politik/.html/5artik18.html?keywords=racak

http://www.BerlinOnline.de/service/.bin/email.php/suche/.bin/mark.cgi/aktuelles/berliner_zeitung/politik/.html/5artik18.html?keywords=racak

<http://www.BerlinOnline.de/.img/footer2000.gif>

Ein Service von Berliner Zeitung http://www.BerlinOnline.de/aktuelles/berliner_zeitung/, TIP BerlinMagazin

http://www.BerlinOnline.de/kultur/tip_magazin/, Berliner Kurier

http://www.BerlinOnline.de/aktuelles/berliner_kurier/ und Berliner Abendblatt

http://www.BerlinOnline.de/aktuelles/berliner_abendblatt/. © 2000 G+J BerlinOnline GmbH

Despotovic, Ruza

Van: Despotovic Ruza [despot@wishmail.net]
Verzonden: zaterdag 18 maart 2000 1:44
Aan: Ruza Despotovic; Globalreflexion; Erwin Steijnen; Annamiek Vermeulen
Onderwerp: RFI on the ignored book by Noam Chomsky "New Military Humanism" (<http://www.se>

www.serbia-info.com/news

[<http://www.serbia-info.com/news/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/index.html)

CIVIL ISSUES [<http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/civil/index.html)

MILITARY [<http://www.serbia-info.com/news/military/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/military/index.html)

KOSOVO AND METOHIA [<http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/kosovo/index.html)

ECONOMY [<http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/economy/index.html)

CULTURE AND RELIGION [<http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/culture/index.html)

SPORT [<http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/sport/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/blue-bottom.gif)

Print this page! [<http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-01/13/16717.html>](http://www.serbia-info.com/cgi-bin/printpage?filename=/news/2000-01/13/16717.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif) [<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

[<http://www.serbia-info.com/g3/header.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/header.gif)

[<http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html>](http://www.serbia-info.com/news/politics/index.html)

[<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>](http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif)

RFI on the ignored book by Noam Chomsky "New Military Humanism"

January 13, 2000

[<http://www.serbia-info.com/g3/images/1.jpg>](http://www.serbia-info.com/g3/images/1.jpg)

Paris, January 10th - The concealing of the major forces' brutal policy in Kosovo, with the use of moral propaganda of the political and media elite in the western countries - is what the latest book titled "New Military Humanism" by Noam Chomsky deals with.

"Chomsky did not find it hard to reveal lies and ridicule the corruptness of the elite of the leading western powers", it was stressed in the review by the French radio RFI reporter, who said that it would have been a miracle if such a book written by the most prominent US and world linguist, as well as the fiercest critic of the western humanitarian hypocrisy, had not been published.

"Although the lies and mistakes of the western countries involved in Kosovo war have already become banal, Chomsky managed to write a book, which readers would find hard to resist", reported RFI.

The French reporter reminded that Noam Chomsky became famous, first as a linguist, but during the Vietnam war he became one of the "fiercest critics of the US policy, the one who opens people's eyes" when it comes to major, according to him, "enlightened countries" and their allegedly human policy towards the undeveloped countries.

Reminding that the wave of self-criticism in the West, particularly in the US, disappeared when Reagan was elected and practically vanished without a trace at the end of the cold war, the French reporter stressed that the critique of the western society, especially the US, regardless of the issue, became a real taboo in the West.

Since the number of critics decreased, after they found themselves in a very difficult position in their own societies, their moral prestige, according to RFI, increased, although their attitudes regarding criticism were ignored.

Chomsky himself became a sort of an American dissident, a man who speaks of issues that should not be spoken of, reveals the faults of the US and western society as a whole, discloses the lies and the hypocrisy of the government, with almost the same fierceness with which Solzenicyn once did, describing the Stalinist USSR. "Dissidents as radical critics of the society are now more needed in the West, than in eastern Europe", said the French reporter, and added that it is always so when an absolutism appears, whether it be religious, ideological, nationalist or falsely liberal.

It is quite understandable that the great, critically oriented, logician as Noam Chomsky is, finds the Kosovo war, with all its contradictions, lies and manipulations, an ideal subject, reported the RFI. However, although Chomsky is a great name, although his book deals with a war, once spoken of as a "moral turning point in human history", no major media, neither in the US nor in Europe, covered it, and it is still being ignored.

It has not yet been translated into French, and it would be a surprise if anyone did translate it, said the RFI, stressing that this was only "yet another proof that Chomsky's critiques are justified and that there is something wrong with the freedom of speech and thought in the allegedly enlightened states".

Chomsky does not deal with the Kosovo war alone, and the issue at stake is more directed to his own, American and western society, falsely presenting itself as humane, and actually being militant, blood-thirsty and bestial.

The great thinker and linguist, the strongest critic of social circumstances in the Western society, of the ugly side to the Western policy and the American foreign policy, particularly wants to give answers to the questions of how it was possible at all and why that allegedly human society goes to war, why it makes unprecedented crimes, conceals them shamelessly, cooperates with criminals, and above all, so easily corrupts social elite ready to follow their power in any direction.

Chomsky used Kosovo war as the motive to extend the critique of society to practically all-important political themes of the past decades.

The commentator further stresses that the history of minor crisis and hidden wars waged by the US, directly or through its vassals, during the cold war and after it, looks impressive and sobers up every reader of Chomsky's book. He adds that Chomsky succeeded in revealing the most carefully kept secrets and precise information considering the events, which are usually inaccessible or hidden from the major media representing the pillars of a society such as the Western one is today.

By pointing out the fact that those who want to reveal the hypocrisy of the Western humanism critically and boldly can reach such data and information in the archives or at the universities, but they do not want to or do not dare, the commentator of the French radio station says that the first chapter of Noam Chomsky's book is titled "In the name of principle and value" and estimates that the author could not have begun better than with the false motives for the undeclared NATO war which were persistently repeated and worked out by the western media for a long time.

"For the descent into the reality of the bombarded civilians, of the destruction of the Balkans, the causing and the expanding of humanitarian catastrophe among the Albanians whom they allegedly wanted to protect, the use of the banned weaponry, the abandoning of all international norms and regulations, this descent into reality, with vowing to the highest moral and humanitarian principles and values, seems spectacular" - it is stated in the review, with a question "Did this new humanism of the western societies sprung from the alleged moral sensitivity of the western leaders, or is it merely an attempt to conceal brutal achieving of major power's interests?"

Stating, with regret, that the answer to this question is simple, the French reporter stresses that the importance of the Kosovo war lies not only in creating worse problems than the ones already existent, but, perhaps even more, in the fact that during this war and after it all doubts regarding the policy of major forces, vanished. "The masks were removed from the face of the western society and their allegedly humanitarian leaders, and the spectacle, now apparent, is morally devastating, and this explains why is such attention given to the concealing of reality, and why is such a powerful propaganda being used to conceal the truth".

"The new military humanism does not defend the victims, but it establishes the difference between the important victims and the ones which are not", Chomsky's evaluation read, and it was, furthermore, pointed to the attitude of the West regarding the Kurd and Albanian issue, as the best example of the hypocrisy and bias motivated not to serve humanism, but the political, military and economic interests.

In the commentary it was, furthermore, stated that Chomsky, in his book, reveals that the US and NATO generals were aware of the fact that the intervention would cause a humanitarian catastrophe and reminds that Wesley Clark, himself, said that, while planning the intervention, at no point in time was it mentioned that the Albanians should be protected.

The author's, highly interesting, observation is the one regarding the fact that the major media, towards the end of the war, when NATO was supposed to enter the most sensitive phase of the war, the bombing of civilians in Yugoslavia, started preparing the western public for this operation. A series of articles and statements on collective blame of the Serbian people appeared, on the fact that it is not only the regime, but the people themselves, who must be purified from various mortal sins and diseases, which cannot be cured in any way but a radical one, the mass cleansing of the people, as it was said. This is where, according to the RFI, the role of the official, authorized and bribed moralists, becomes evident, advertised by major states as the conscience of humanity, and who are, in return, concealing the government brutality.

Neon

"There are many people belonging to this sort in all societies, but on the international scene, the most suspected role belonged to Vaclav Havel and Elli Wisel, the people commonly reappearing whenever a moral justification of a violent and immoral policy of major western powers is needed, whether it be in the Middle East, South America, Africa, Kosovo or Eastern Europe", adds the French commentator to the review of Chomsky's book, and states that the statements and actions of these bribed moralists and false humanists are always accompanied by a huge commercial in the major media.

All in all, Noam Chomsky has, as it is concluded in the review of the French radio station, courageously written a book, probably destined to be spoken of for long, thus more and for a longer period of time, as it is now, on short-term basis, when it is the most provocative, being ignored.

<http://www.serbia-info.com/g3/1t.gif>

van holst en steijnen

From: Hans Hupkes <hans.hupkes@planet.nl>
To: Nico Steijnen <n.h.van.holst@freeler.nl>; Nico <redactie@targets.org>
Sent: maandag 19 augustus 2002 11:56
Subject: Fw: Situatie in Kosovo [1 treffer]

ter info.

— Original Message —

From: <inp@nieuwsbank.nl>
To: <hans.hupkes@planet.nl>
Sent: Monday, August 19, 2002 5:13 PM
Subject: NB: Situatie in Kosovo [1 treffer]

Het interactief Nederlands persbureau Nieuwsbank vond voor u:

Situatie in Kosovo

<http://www.nieuwsbank.nl/inp/2002/08/19/k117.htm>

ingezonden persbericht

Uw trefwoord(en):

=nb03 1 x

Ministerie van Buitenlandse Zaken

—

Algemeen Ambtsbericht Kosovo juni 2002

1 Inleiding

—

In dit algemeen ambtsbericht wordt informatie gegeven over de situatie in Kosovo (Federale Republiek Joegoslavië) die voor de beoordeling van asielverzoeken en voor de besluitvorming over de terugzending van afgewezen asielzoekers van belang kan zijn. Dit ambtsbericht is een actualisering van eerdere algemene ambtsberichten over Kosovo, waarvan de laatste verscheen op 25 januari 2001 (kenmerk DPC/AM-703258). De verslagperiode loopt van februari 2001 tot februari 2002.

Voor een beschrijving van de situatie in de overige delen van de Federale Republiek Joegoslavië, respectievelijk de situatie van dienstplichtigen in de Federale Republiek Joegoslavië aangevuld met de amnestiewet FRJ, wordt verwezen naar de meest recente ambtsberichten terzake, van 9 juli 2001 (kenmerk DPC/AM-717128) respectievelijk 17 november 1999 (kenmerk DPC/AM-666922) en 9 maart 2001 (DPC/AM-720853).

In hoofdstuk twee van dit ambtsbericht wordt achtereenvolgens ingegaan op enkele basisgegevens over Kosovo, de geschiedenis en bestuurlijke inrichting van dit gebied, de politieke ontwikkelingen, de veiligheidssituatie, de sociaal-economische situatie, de situatie in het onderwijs en de stand van zaken met betrekking tot de door UNMIK afgegeven documenten.

Hoofdstuk drie beschrijft de waarborgen voor de mensenrechten in Kosovo, alsmede de feitelijke naleving ervan. Hierbij wordt onder meer ingegaan op de positie van de verschillende etnische minderheden die in Kosovo woonachtig zijn.

Hoofdstuk vier handelt over migratie. Ook wordt aandacht besteed aan het beleid van andere westerse landen ten aanzien van asielzoekers uit Kosovo alsmede aan het standpunt van UNHCR terzake.

Het ambtsbericht wordt afgesloten met een samenvatting in hoofdstuk vijf.

De informatie in dit ambtsbericht is in belangrijke mate ontleend aan eigen onderzoek ter plaatse. Daarnaast is gebruik gemaakt van vertrouwelijke interne en externe bronnen, alsmede van publicaties van onder andere de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechten in voormalig Joegoslavië, UNHCR, de OVSE, Amnesty International en Human Rights Watch. Voor een

volledige lijst van geraadpleegde openbare bronnen zij verwezen naar bijlage I.

In dit ambtsbericht wordt voor de aanduiding van plaatsen in Kosovo, in navolging van het advies van UNMIK en de OVSE, eerst de plaatsnaam in het Albanees genoemd gevolgd door de plaatsnaam in het Servo-Kroatisch.

2 Algemene informatie

—

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt algemene informatie gegeven over Kosovo. Allereerst zal enige informatie over het gebied Kosovo, zijn inwoners en zijn geschiedenis worden verstrekt. Daarna zal achtereenvolgens worden ingegaan op het bestuurlijke kader van Kosovo, de politieke situatie, de veiligheidssituatie, de sociaal-economische situatie en de stand van zaken met betrekking tot door UNMIK afgegeven documenten. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting.

2.1 Gebied en volk

—

Kosovo ligt in het zuiden van de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ). De FRJ is één van de vijf opvolgersstaten van de voormalige Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië (SFRJ) en bestaat uit de deelrepublieken Servië en Montenegro. Kosovo is formeel een provincie van de deelrepubliek Servië, maar wordt sinds juni 1999 op basis van VN resolutie 1244 bestuurd door de 'United Nations Interim Administration Mission in Kosovo' (UNMIK; zie ook 2.3)

Met een oppervlakte van 10.908 vierkante kilometer is Kosovo ongeveer vier keer kleiner dan Nederland. In het noorden grenst Kosovo aan (het overige deel van) Servië en aan Montenegro. In het zuiden grenst Kosovo aan Albanië en Macedonië. Kosovo is onderverdeeld in vijf regio's, te weten Prishtinë/Pristina, Prizren/Prizren, Pejë/Pec, Mitrovicë/Kosovska Mitrovica en Gjilan/Gnjilane en kent dertig gemeenten. Het totale inwonertal bedraagt bij benadering twee miljoen, circa 300.000 woonachtig in de hoofdstad Pristina. 50% van de inwoners van Kosovo is jonger dan 25 jaar. Slechts 0,8% van de inwoners is ouder dan zestig jaar. Kosovo heeft een van de hoogste kindersterftecijfers in Europa (25 op 1000 geboortes).

Kosovo wordt grotendeels bewoond door etnische Albanen, van wie de meeste islamitisch zijn. Daarnaast wonen er circa 100.000 etnische Serviërs in het gebied (geloof: Servisch-orthodox); veelal in het noorden van Kosovo, maar ook in kleine tot middelgrote enclaves verspreid over de gehele provincie. Andere minderheden zijn onder meer Roma, Slavische Moslims, Gorani, Turken en Kroaten. De Kosovo-crisis van 1999 heeft de etnische samenstelling van de Kosovaarse bevolking ingrijpend gewijzigd. Er is sprake van een dalend aantal personen behorend tot een etnische minderheid. Tevens wonen zij minder verspreid over het grondgebied van Kosovo. De positie van de minderheden in Kosovo komt in paragraaf 3.4 aan de orde.

De officiële talen in Kosovo zijn Albanees, Servo-Kroatisch en Engels. In gemeenten waar de Turkse minderheid een groot deel van de lokale bevolking uitmaakt, is het Turks eveneens een officiële taal. De officiële munt in Kosovo was sinds juni 1999 de Duitse Mark. Per 1 januari 2002 geldt de Euro in Kosovo als wettig betaalmiddel en vervangt hiermee de Duitse Mark.

In de gebieden waar etnische Serviërs de meerderheid vormen wordt echter vooral met Joegoslavische dinars betaald, en wordt de Euro eveneens geaccepteerd.

2.2 Geschiedenis

—

Inleiding

Kosovo heeft in de afgelopen eeuwen achtereenvolgens deel uitgemaakt van het Servische koninkrijk, het Ottomaanse rijk, de koninkrijken Servië en Montenegro, het koninkrijk Joegoslavië, Groot-Albanië en de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië (SFRJ). Tussen de etnisch Albanese bevolking en de etnisch Servische bevolking werd de kloof na het uiteenvallen van de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië steeds

groter. De islamisering van de etnisch Albanezen alsmede hun vergrote zelfbewustzijn enerzijds en de expansiedrift van de etnisch Serven anderzijds, zorgde voor een sfeer van wantrouwen en verzet.

Toen Slobodan Milosovic als president van Servië in 1990 een einde maakte aan de autonome status van Kosovo, werd het verzet van de etnisch Albanezen steeds gewelddadiger en namen de vijandelijkheden tussen de verschillende bevolkingsgroepen toe. De escalatie van het conflict in het najaar van 1998, waarbij ernstige mensenrechtenschendingen plaatsvonden leidde uiteindelijk tot internationaal ingrijpen met luchtaanvallen van de NAVO in maart 1999. Sinds juni 1999 wordt Kosovo op basis van VN Resolutie 1244 bestuurd door een interim civiel bestuur.

Kosovo onder het Servische en Ottomaanse rijk

De Serviërs waren één van de Slavische volkeren die zich in de 6e en 7e eeuw in de Balkan vestigde. Zij namen het orthodoxe christendom aan en vestigden hun eigen patriarchaat gelegen in Pejë/Pec (Kosovo). Het hart van het politieke, economische en culturele leven van het middeleeuwse Servische Koninkrijk lag in Kosovo. In de tweede helft van de 14e eeuw verzwakte het Servische koninkrijk en maakte het uiteindelijk plaats voor het Ottomaanse rijk, nadat Ottomaanse troepen de Serviërs bij de Slag op het Merelveld in Kosovo op 28 juni 1389 versloegen. De val van Belgrado vormt het einde van het middeleeuwse Servische Koninkrijk.

Toen de Serviërs als gevolg van de nederlaag bij de Slag op het Merelveld deels uit Kosovo wegtrokken, namen etnisch Albanezen de vrijgekomen ruimte in het laagland van Kosovo in. Zij namen in de loop van een aantal eeuwen de islamitische godsdienst over van de Turkse overheersers.

De eerste tegenstellingen tussen etnische Serviërs en etnische Albanezen ontstonden als gevolg van (periodieke) onderdrukking van de christelijke bevolking in het Ottomaanse rijk. Ten gevolge van deze onderdrukking vluchtten vele etnische Serviërs naar noordelijker gelegen gebieden, waaronder de Vojvodina in de huidige FRJ en de Krajina in het huidige Kroatië.

Door de oorlogen tegen de Oostenrijkers en de Hongaren (1876-1878) verzwakte het Ottomaanse rijk. De opdeling van het rijk nam haar aanvang met het congres van Berlijn in 1878. Op de Londense conferentie in 1913 resulteerde dit in de oprichting van de onafhankelijke staat Albanië. Kosovo maakte geen deel uit van deze nieuwe staat, maar werd gesplitst. De oostelijke helft van Kosovo ging deel uitmaken van het nieuw gevormde koninkrijk Servië en de westelijke helft (door de Serviërs ook wel 'Metohija' genoemd) van het koninkrijk Montenegro.

Kosovo in de Eerste en Tweede Wereldoorlog

Na de Eerste Wereldoorlog maakte Kosovo deel uit van het op 24 november 1918 ontstane Koninkrijk van Serviërs, Kroaten en Slovenen. In 1928 werd de naam van dit land veranderd in Koninkrijk Joegoslavië. Voor het eerst sinds het einde van het middeleeuwse Servische koninkrijk, een kleine vijfhonderd jaar eerder, maakte Kosovo in haar geheel weer deel uit van Servië. In het interbellum moedigden de autoriteiten van Joegoslavië Serviërs aan naar Kosovo te trekken om zo de 'bevolkingsbalans te herstellen'. Deze bevolkingspolitiek ging gepaard met achterstelling van de plaatselijke etnisch Albanese bevolking en machtsmisbruik van de plaatselijke autoriteiten. Er zouden zich tussen 1922 en 1941 circa 60.000 Serviërs in Kosovo hebben gevestigd.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog maakte Kosovo deel uit van Groot-Albanië, dat een protectoraat van Italië geworden was. Als gevolg hiervan vertrokken in die periode vele Serviërs en Montenegrijnen.

Na het succesvolle verzet van de Joegoslavische Partizanen, onder leiding van de Kroaat Josip Broz Tito, tegen Duitsland en Italië stichtte Tito in 1945 de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië (SFRJ), waartoe ook Kosovo behoorde.

Kosovo als deel van de SFRJ

De SFRJ bestond uit zes republieken: Servië, Montenegro, Kroatië,

Bosnië-Herzegovina, Macedonië en Slovenië. Onder de SFRJ-grondwet van 1963 werden Kosovo en de Vojvodina door Tito verheven tot autonome provincies van Servië. Onder de SFRJ-grondwet van 1974 verbeterde de status van Kosovo en de Vojvodina nogmaals: hoewel grondwettelijk nog steeds deel uitmakend van Servië, kregen zij een status die vrijwel gelijk was aan die van de zes deelrepublieken.

Als autonome provincie had Kosovo recht op een eigen grondwet, rechterlijke macht, parlement en regering. Deze rechten werden in de praktijk ook uitgeoefend. Hoewel deel uitmakend van de deelrepubliek Servië was Kosovo vertegenwoordigd in het Federale Parlement, de Federale Uitvoerende Raad en andere federale instanties. Etnische Albanese namen belangrijke machtsposities in en domineerden het onderwijssysteem, de rechtspraak en de politiek in Kosovo. In Pristina werd een Albanese universitaire gevestigd.

De etnische Albanese in Kosovo juichten deze ontwikkelingen toe en spraken van 'Rilindja' (renaissance). De etnische Serviërs in Kosovo waren echter een andere mening toegedaan. Hun maatschappelijke positie kwam in toenemende mate onder druk te staan. Dit gevoegd bij de marginalisering van de etnische Serviërs in Kosovo en hun gevoelens van superioriteit ten aanzien van etnische Albanese, deed het sluimerende Servische nationalisme ontwaken.

Toen Tito in 1980 overleed, brak voor de SFRJ een nieuwe periode aan. Het communistische systeem verloor aan legitimiteit en halverwege de jaren tachtig begon de onvrede onder de verschillende deelrepublieken over de verhoudingen binnen de SFRJ te groeien. Een groep voor de Servische Academie der Wetenschappen werkzame intellectuelen publiceerde een document genaamd 'het Memorandum', waarin onder andere werd gesteld dat Servië verzwakt was door het verlenen van autonomie aan Kosovo en aan de Vojvodina.

De publicatie van het Memorandum vormde één van de achtergronden voor de opkomst van Slobodan Milosevic, die in 1986 de leider van de Servische Bond van Communisten werd. Milosevic wist zich populair te maken bij de Servische bevolking door te stellen dat Servië zich te toegeeflijk opstelde ten opzichte van Kosovo, en dat de Serviërs in Kosovo beschermd dienden te worden.

Opheffing autonomie en vorming parallelle structuren

In mei 1989 werd Milosevic gekozen tot president van de deelrepubliek Servië. In 1990 werd in een referendum een nieuwe Servische grondwet aangenomen die van Servië een republiek maakte in plaats van een socialistische republiek en waarmee de autonomie van de provincies Kosovo en de Vojvodina feitelijk werd opgeheven. Hiermee verkreeg het centrale gezag in Servië de controle over drie van de acht stemmen in de Federale Uitvoerende Raad.

In navolging hiervan werden etnische Albanese massaal ontslagen uit overheidsfuncties en vervangen door Serviërs, veelal uit Servië zelf. Elke vorm van vreedzaam protest werd hardhandig neergeslagen. Kosovo veranderde in een politiestaat. Dit leidde tot een besluit van etnische Albanese zijde om de 'onafhankelijke republiek Kosova' uit te roepen. Enkele dagen daarna, op 5 juli 1990 ontbond Servië als reactie daarop het parlement en de regering van Kosovo.

De Servische wens om de Federatie te versterken bleek onverenigbaar met de wens van de deelrepublieken Kroatië en Slovenië om Joegoslavië om te vormen tot een samenwerkingsverband van soevereine staten. In juni 1991 verklaarden Kroatië en Slovenië zich onafhankelijk, gevolgd door Macedonië in januari 1992 en Bosnië-Herzegovina in maart 1992. De Federale Republiek Joegoslavië, bestaande uit de deelrepublieken Servië en Montenegro, werd vervolgens op 27 april 1992 uitgeroepen.

Op 7 september 1990 namen de (voormalige) leden van het parlement van Kosovo een eigen, officieuze grondwet aan. Deze grondwet werd in een officieus referendum in september 1991 aan de etnische Albanese bevolking voorgelegd en aangenomen. In mei 1992 hielden de etnische Albanese vervolgens hun eigen parlements- en presidentsverkiezingen. De Democratische Liga van Kosovo (Lidhja Demokratike e Kosovës; LDK) van Ibrahim Rugova behaalde hierbij 96 van de 144 zetels. Rugova werd als enige kandidaat met 99 procent van de stemmen tot 'president' gekozen.

Deze grondwet vormde de basis waarop vrijwel alle etnische Albanesez sindsdien opereerden. Hierbij werd gestreefd naar onafhankelijkheid voor Kosovo, te bereiken langs vreedzame weg. In de jaren negentig ontwikkelden de etnische Albanesez een 'parallele' maatschappij (geheel buiten de Servische machthebbers om), niet alleen op politiek gebied, maar ook in bijvoorbeeld het onderwijs en de gezondheidszorg.

Gewapend conflict en hoogtepunt Kosovo-crisis

De vreedzame politiek van separatisme van Rugova en zijn LDK droeg in de eerste helft van de jaren negentig bij tot rust en stabiliteit in Kosovo. In de tweede helft van de jaren negentig groeide echter de onvrede onder de etnische Albanese bevolking van Kosovo en ontstonden groeperingen als het Kosovo Bevrijdingsleger (Ushtria Çlirimtare e Kosovës; UÇK) die de onafhankelijkheid van Kosovo langs gewelddadige weg wilden bereiken.

In 1998 en 1999 vonden met enige regelmaat gewelddadige incidenten plaats tussen de Servische politie en het Joegoslavische leger enerzijds en (vermeende) etnische Albanese strijders anderzijds. Hierbij vielen door excessief geweld van de politie- en legerstroepen voornamelijk aan etnische Albanese zijde burgerslachtoffers. Echter ook het UÇK heeft zich schuldig gemaakt aan ernstige mensenrechtenschendingen jegens de etnisch Servische bevolking. Zo vonden ontvoeringen en executies van etnische Serviërs plaats.

De internationale gemeenschap (met name de VN-veiligheidsraad) riep beide partijen in het conflict meerdere malen op de vijandelijkheden te beëindigen en een politieke dialoog aan te gaan. De FRJ schond echter herhaaldelijk de gemaakte afspraken en weigerde om een door de 'Contact Group on former Yugoslavia' voorgestelde vredesovereenkomst, met inbegrip van een constitutionele regeling voor Kosovo, te tekenen. Ondertussen duurden de gewelddadigheden jegens de etnische Albanese bevolking voort, ondanks de aanwezigheid van een grote internationale verificatiemissie van de OVSE. Nadat deze Kosovo Verificatie Missie was teruggetrokken ging de NAVO op 24 maart 1999 over tot het uitvoeren van luchtaanvallen op strategische doelen in de gehele FRJ, waaronder Kosovo.

Tijdens de NAVO-luchtacties begingen de Joegoslavische en Servische troepen op grote schaal gewelddadigheden jegens de etnische Albanese bevolking in Kosovo. Honderdduizenden etnische Albanesez zochten in deze periode hun toevlucht in de buurlanden Albanië en Macedonië, alsmede in Montenegro. Honderdduizenden anderen vluchtten binnen Kosovo. Duizenden etnische Albanesez werden tijdens het Kosovo-conflict door Servische en Joegoslavische troepen gedood.

Ondertussen gingen de inspanningen op het diplomatieke vlak door. Begin juni 1999 kwamen de Finse president Ahtisaari (namens de EU) en de Russische bemiddelaar Tsjernomyrdin met de Servische machthebbers tot overeenstemming over een regeling voor Kosovo. Dit maakte de weg vrij voor de Veiligheidsraadsresolutie 1244 die op 10 juni 1999 werd aanvaard. Deze resolutie verschafte de VN voor een interim-periode het bestuur over Kosovo en voorzag tevens in de plaatsing van een internationale veiligheidspresentie in Kosovo. Op grond van deze resolutie trokken de Joegoslavische strijdkrachten en de Servische veiligheidstroepen zich op 12 juni 1999 uit Kosovo terug.

Kosovo onder VN-bestuur

Sinds juni 1999 wordt Kosovo op basis van VN resolutie 1244 bestuurd door een interim civiel bestuur onder auspiciën van de VN: the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK). Deze VN-macht is de grootste civiele operatie waartoe de VN ooit is overgegaan. Het doel van de operatie was de situatie in Kosovo te stabiliseren door in samenwerking met de gehele Kosovavaarse bevolking waarbij ook de minderheden betrokken werden, een tijdelijk bestuur op te zetten. Ook werd er een internationale troepenmacht in Kosovo geplaatst om de veiligheid van de bevolking te verzekeren (KFOR).

Sindsdien voltrekt zich een geleidelijk proces van institutionele opbouw van instellingen op velerlei gebied: bestuur, rechtspraak, onderwijs, gezondheidszorg etc. Voor de opbouw van een democratisch gekozen bestuur hebben zowel gemeenteraadsverkiezingen, als parlementsverkiezingen

plaatsgevonden. Na de verwoestende effecten van de oorlog is duurzame opbouw van de economie een grote opgave. Productieve investeringen komen moeizaam van de grond.

Hoewel de veiligheidssituatie van minderheden in Kosovo zich onder het VN bestuur heeft gestabiliseerd, verloopt de integratie van minderheden en met name van de Servische minderheid, in het maatschappelijke leven zeer moeizaam. Ook de terugkeer van ontheemden naar Kosovo is beperkt. Naast het veiligheidsrisico, en de hiermee gepaard gaande beperkte bewegingsvrijheid zijn de geringe sociaal-economische mogelijkheden hier verantwoordelijk voor. Het onderwijs en de gezondheidszorg voor minderheden laat te wensen over.

De houding van de Kosovaarse bevolking jegens UNMIK in 1999 was positief. De NAVO (internationale gemeenschap) en de Amerikanen werden gezien als de bevrijder (wederom) van de Servische agressor. De enorme hoeveelheden financiële middelen die door de diverse donoren beschikbaar werden gesteld, bevestigden dit beeld. Deze houding is in de loop van de tijd enigszins veranderd. Overeenkomstig resolutie 1244 doet UNMIK geen uitspraken over de uiteindelijke status van Kosovo. Dit gegeven gekoppeld aan de toenadering van UNMIK tot Servië/FRJ wordt door de etnisch Albanen met argwaan bekeken. Het merendeel van de etnisch Albanese bevolking is namelijk voorstander van onafhankelijkheid.

2.3 Bestuurlijk Kader

Kosovo maakt deel uit van de Federale Republiek Joegoslavië, maar is in juni 1999 op basis van Veiligheidsraadresolutie 1244 voor onbepaalde tijd onttrokken aan de wetgevende, uitvoerende en rechtsprekende bevoegdheden van de FRJ dan wel van Servië. Resolutie 1244 voorziet in een interim civiel bestuur in Kosovo onder auspiciën van de VN, de 'United Nations Interim Administration Mission in Kosovo' (afgekort UNMIK). Resolutie 1244 voorziet tevens in de plaatsing van een internationale veiligheidspresentie in Kosovo, 'Kosovo Force' (afgekort KFOR) geheten (zie verder 2.6.3).

Deze situatie brengt met zich mee dat het proces van bestuurlijke inrichting nog niet is afgerond. Er heeft een overdracht van bevoegdheden plaatsgevonden van UNMIK naar de recentelijk gekozen democratische instellingen voor tijdelijk zelfbestuur. Resolutie 1244 blijft evenwel het centrale kader vormen. Deze resolutie geeft echter geen antwoord op de vraag wat de uiteindelijke status van Kosovo zal zijn. Het antwoord op deze vraag zal in de komende jaren duidelijk moeten worden, mede in relatie tot de ontwikkelingen in de rest van de FRJ.

Inrichting op centraal niveau

Aan het hoofd van UNMIK staat een Speciale Vertegenwoordiger (SV) van de Secretaris-Generaal van de VN. Deze functie wordt sinds 14 februari 2002 bekleed door de Duitser Michael Steiner. Hij is de opvolger van de Deen Hans Haekkerup, die een jaar de functie heeft uitgeoefend. De Amerikaan Charles Brayshaw is de directe plaatsvervanger van de SV.

UNMIK bestaat momenteel uit de volgende vier pijlers: politie en justitie onder auspiciën van de VN, civiel bestuur onder auspiciën van de VN, institutionele opbouw onder auspiciën van de OVSE en economische wederopbouw onder auspiciën van de EU. De hoofden van deze pijlers (respectievelijk de Fransman Jean Christian Cady, de Duitser Tom Koenigs, de Fransman Pascal Fieschi en de Brit Andy Bearpark) fungeren als plaatsvervangend Speciale Vertegenwoordigers. Bij de oprichting bestond er tevens een pijler voor humanitaire aangelegenheden onder auspiciën van UNHCR. Deze is medio juli 2000 afgeschaft. De eerste pijler voor politie en justitie heeft deze pijler in mei 2001 vervangen.

VN Resolutie 1244 vormt de juridische basis voor het bestuur van UNMIK in Kosovo. De aanwezigheid van de VN is uiteindelijk gericht op een geleidelijke overdracht van bevoegdheden van UNMIK naar de Kosovaarse bestuurlijke instellingen. De resolutie spreekt van 'provisional selfgovernment and substantial autonomy' voor Kosovo. Haekkerup heeft aan dit streven dan ook prioriteit gegeven door de vorming van een juridisch kader dat is uitgewerkt in een werkgroep waarbij zowel lokale als internationale bestuurders betrokken waren. Dit heeft geresulteerd in het 'Constitutional Framework for Provisional Self Government' dat op 12 mei

2001 gepresenteerd is. In dit Framework is aangegeven welke de instellingen voor tijdelijk zelfbestuur zijn en welke bevoegdheden deze instellingen hebben. Hiermee vormt het Framework een belangrijke volgende stap in de ontwikkeling van zelfbestuur en autonomie in Kosovo.

Het Framework voorziet in de vorming van een assemblee, een regering en in de benoeming van een President. In het document worden de verantwoordelijkheden van de instituties vastgelegd. In oktober 2001 is begonnen met het omvormen van de bestaande 20 bestuurlijke JIAS afdelingen naar negen departementen. Na de vorming van de regering in februari 2002 zijn dit tien ministeries geworden. Met de installatie van de regering heeft zij de taken die door de JIAS bestuurlijke afdelingen werden vervuld overgenomen. De JIAS structuur is hiermee dan ook komen te vervallen.

Het Framework bepaalt dat een nieuwe Kosovaarse regering bevoegdheden heeft op de volgende gebieden: economisch en financieel beleid, begrotingszaken, handel en industrie, onderwijs en cultuur, wetenschap en technologie, gezondheid, milieu, sociale zaken en werkgelegenheid, landbouw, toerisme. Het beschikbare jaarbudget, waarvan overigens ook de salarissen van de politie betaald worden, bedraagt voor het jaar 2002 375 miljoen euro. Een aantal verantwoordelijkheden blijft vooralsnog bij de SV/UNMIK liggen. De SV blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van VR resolutie 1244 en hij zal dan ook maatregelen kunnen nemen, wanneer instituties zich niet in overeenstemming met die resolutie gedragen. Tevens blijft UNMIK verantwoordelijk voor justitie en rechtshandhaving alsmede voor het Kosovo Beschermingskorps. KFOR zal zorg blijven dragen voor de veiligheid. Ook het buitenlands beleid valt onder de verantwoordelijkheid van de SV, alhoewel hij op dit gebied wel met de gekozen instellingen in overleg moet treden.

Een direct gekozen assemblee is volgens het Framework de hoogste vertegenwoordiging en wetgevende orgaan van het voorlopige zelfbestuur van Kosovo. Van de 120 zetels in de assemblee zijn 10 zetels gereserveerd voor de Servische partijen. Voor de overige minderheidspartijen zijn tevens 10 zetels gereserveerd. Waarbij deze zetels als volgt zijn onderverdeeld: Roma, Ashkali en 'Egyptenaren': 4, Slavische Moslims: 3, Turken: 2, Gorani: 1.

De assemblee wordt gekozen voor drie jaar en kent naast de voorzitter een college van voorzitters die de belangrijkste politieke partijen en gemeenschappen vertegenwoordigen. De assemblee kiest tevens de president, die de eenheid van het volk van Kosovo zal vertegenwoordigen en het democratisch functioneren van de instellingen zal garanderen. Het mandaat van de president is drie jaar. De door de president benoemde premier zal een regering samenstellen die moet worden goedgekeurd door de assemblee. Het Constitutional Framework schrijft tenslotte voor dat er ten minste twee ministers in de regering vertegenwoordigd dienen te zijn, die tot andere gemeenschappen behoren dan de gemeenschap die een meerderheid heeft in de assemblee. Ten minste een van deze ministers moet tot de etnisch Servische bevolkingsgroep behoren en één tot een andere bevolkingsgroep.

Op centraal niveau bestaat de rechterlijke macht in Kosovo uit het Hooggerechtshof in Pristina (het hoogste hof van beroep in Kosovo) alsmede een tweetal handelsrechtbanken.

Inrichting op regionaal en gemeentelijk niveau

Ten behoeve van het bestuur is Kosovo onderverdeeld in vijf regio's, te weten Prishtinë/Pristina, Prizren/Prizren, Pejë/Pec, Mitrovicë/Kosovska Mitrovica en Gjiilan/Gnjilane. Deze indeling wordt tevens door KFOR gehanteerd. UNMIK heeft voor ieder van de vijf districten een internationale bestuurder aangesteld. Er zijn geen gekozen organen op deze regionale niveaus. Kosovo telt vijf districtsgerechtshoven, voor elke bestuurlijke regio één. De districtsgerechtshoven zijn bevoegd voor strafzaken waar meer dan vijf jaar gevangenisstraf voor staat.

Kosovo is verdeeld in 30 gemeenten. Het bestuur van elke gemeente is op basis van verordening 2000/1 van 14 januari 2000 toevertrouwd aan een 'Administrative Board' die wordt aangesteld en voorgezeten door de 'UNMIK Municipal Administrator'. UNMIK heeft voor ieder van de 30 gemeenten een dergelijke internationale bestuurder aangesteld.

Op 11 augustus 2000 is UNMIK-verordening 2000/45 van kracht geworden waarin

het zelfbestuur van de gemeenten in Kosovo geregeld wordt. De verordening voorziet in een direct gekozen gemeenteraad, die uit zijn midden een 'President of the Municipality' kiest. Deze is verantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissingen van de gemeenteraad en voor de financiële huishouding van de gemeente. De gemeenteraad benoemt een 'Chief Executive Officer' (op voorspraak van de 'President of the Municipality') en een 'Board of Directors'.

Geleidelijk aan wordt Verordening 2000/45 geïmplementeerd en worden verantwoordelijkheden overgedragen van UNMIK aan de lokale autoriteiten. In september 2002 zullen er wederom gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden, waarmee de gemeentelijke bestuurders een nieuwe politiek mandaat zullen verkrijgen met meer verantwoordelijkheden, conform UNMIK Verordening 2000/45.

Er zijn 24 gemeentelijke rechtbanken in Kosovo. Echter, ze zijn nog niet allemaal operationeel. Gemeentelijke rechtbanken zijn bevoegd in strafzaken waar maximaal vijf jaar gevangenisstraf voor staat. Daarnaast telt Kosovo 22 rechtbanken voor overtredingen, die bevoegd zijn in strafzaken waar maximaal twee maanden gevangenisstraf voor staat. Naast deze 22 zijn er 3 parallelle rechtbanken voor overtredingen voor Serven die UNMIK niet erkennen.

2.4 Politieke ontwikkelingen

Begin 2001 werd het 'Framework for Return of Kosovo Serbs' ondertekend dat een belangrijk kader vormt voor de toekomstige terugkeer van etnische Servische ontheemden naar hun geboortegrond in Kosovo. Verder zijn de verkiezingen voor de Kosovaarse instellingen voor tijdelijk zelfbestuur een centraal aandachtspunt geweest in de verslagperiode. Zowel de periode voorafgaand aan de verkiezingen van 17 november 2001 waarin registratie van de kiesgerechtigden en partijen plaatsvond, alsmede de follow-up van de verkiezingen zijn van groot belang voor de toekomst van Kosovo. Ten slotte wordt de verslagperiode gekenmerkt door een toenadering tussen de FRJ en UNMIK.

Framework for Return of Kosovo Serbs

In Januari 2001 presenteerde de Joint Committee on Return (JCR) het 'Framework for Return of Kosovo Serbs'. Het document zet de uitgangspunten uiteen die noodzakelijk zijn voor de terugkeer van etnische Serviërs. Tevens wordt er in elke regio in Kosovo een aantal potentiële terugkeerlokaties geïdentificeerd (tien in totaal). In de relatie tussen de etnische Albanese en de etnische Serviërs vormde de goedkeuring van dit 'Framework for Return of Kosovo Serbs' door de Interim Administrative Council en de Kosovo Transitional Council in juni 2001 een mijlpaal. Hiermee gaven de etnische Albanese leiders hun acceptatie aan van het uitgangspunt van terugkeer van etnische Serviërs naar Kosovo. Dit betekende een trendbreuk met de voorgaande periode, waarin de houding van de grootste politieke (etnische-Albanese) partijen ten aanzien van terugkeer en deelname van etnische Serviërs aan het maatschappelijke leven in Kosovo gekenmerkt werd door afwijzing.

De daadwerkelijke implementatie van het Framework for Return verloopt minder voortvarend. Zowel de georganiseerde als de spontane terugkeer van etnische Serviërs in de afgelopen periode is beperkt. Dit vormde een belangrijk punt van kritiek van de Servische vice premier Covic op UNMIK. In het 'Common Document' dat Covic en Haekkerup begin november 2001 ondertekenden, wordt terugkeer dan ook genoemd als een van de 'specific areas of engagement and common interest'.

Verkiezingen: Registratie en deelname

Direct na het bekendmaken van het 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government' (zie 2.3) is de datum van de algemene verkiezingen vastgesteld op 17 november 2001. Voorafgaand aan deze verkiezingen zijn vanaf 30 juli kiesgerechtigden geregistreerd. Het doel hiervan was het bereiken van de nog niet bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 geregistreerde kiezers. De registratie van de zowel in Kosovo woonachtige, alsmede de elders in de FRJ verblijvende etnische Serviërs (en andere minderheden) kwam moeizaam op gang, aangezien dit door de FRJ/Servische autoriteiten aanvankelijk werd gezien als een de facto erkenning van de onafhankelijkheid van Kosovo. Echter, naderhand hebben

president Kostunica en premier Djindjic alsmede vice-premier Covic en aartsbisschop Artemije meerdere malen een publieke oproep gedaan aan de etnische Serviërs zich in het belang van hun eigen toekomst in Kosovo, te registreren. Om tegemoet te komen aan de laat op gang gekomen registratie van deze groep, is de registratietermijn verlengd van 8 tot 22 september. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in circa 170.000 nieuwe kiesgerechtigden (100.000 binnen en 70.000 buiten Kosovo), het overgrote deel etnische Serviërs.

De registratie van de etnische Serviërs was overigens geenszins een garantie

voor daadwerkelijke deelname van deze groep aan de verkiezingen. De FRJ en Servische autoriteiten stelden als voorwaarde voor deelname van de etnische Serviërs concrete vooruitgang op een drietal gebieden, te weten: terugkeer ontheemden, veiligheid en de vermistenproblematiek. Om tot overeenstemming te komen heeft er in de weken voorafgaand aan de verkiezingen een uitgebreide pendeldiplomatie plaatsgevonden tussen Prishtinë/Pristina en Belgrado. Hierbij wisten de Servische en FRJ autoriteiten de druk behoorlijk op te voeren. Ook van de zijde van de internationale gemeenschap werd druk uitgeoefend, o.a. door brieven van onder meer kanselier Schröder, premier Blair en de Franse minister van Buitenlandse Zaken Vedrine, de oproep van de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlands Beleid van de EU Solana en een telefoongesprek tussen president Bush en president Kostunica.

Uiteindelijk hebben de Servische en FRJ autoriteiten op 3 november een publieke oproep gedaan aan de etnische Serviërs deel te nemen aan de verkiezingen. Twee dagen later tekenden de FRJ en UNMIK een gezamenlijk document (Common Document) waarin de oproep tot deelname wordt herhaald. Dit document bevat tevens een aantal aandachtspunten voor de toekomstige relatie tussen de FRJ en UNMIK, zoals de terugkeer van ontheemden, de vermistenproblematiek en de veiligheid van de etnische Serviërs in Kosovo. Hiermee is aan de eisen van de FRJ tegemoet gekomen.

Verkiezingsuitslag

Met de gewelddadige incidenten tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 in het achterhoofd, was er enige vrees voor een herhaling van deze situatie. Dit heeft zich niet bewaarheid. De verkiezingscampagne en de verkiezingen zijn met uitzondering van enige incidenten vrij rustig verlopen.

In totaal hebben 23 partijen en drie onafhankelijke kandidaten deelgenomen aan de parlementsverkiezingen. Het merendeel hiervan is Albanees. Er heeft één Servische partij deelgenomen: de Coalitie Terugkeer (Koalicija Povratak - KP). Deze brede coalitie bestaat uit 20 Servische partijen en ngo's. De Servische vice premier Covic is nauw betrokken geweest bij het opzetten van deze coalitie. Rada Trajkovic is de voorzitter van de Coalitie Terugkeer. De Roma, en de 'Egyptenaren' hebben zich verenigd in respectievelijk de Verenigde Roma Partij van Kosovo (PREBK) en het Nieuwe Democratische Initiatief (IRDK) dat op 8 juni 2001 is opgericht. De Turkse Democratische Partij van Kosovo (KDTP) vertegenwoordigt de Turkse Gemeenschap.

Het opkomstpercentage voor de verkiezingen was 64%. Hoewel dit in relatieve termen minder is dan voor de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 (80%), is het absolute aantal geldig uitgebrachte stemmen hoger, nl. 788.000. Dit is 12% meer dan voor de gemeenteraadsverkiezingen. Belangrijkste reden hiervoor was de toename van de registratie o.a. door de deelname van de buiten Kosovo verblijvende stemgerechtigden. Middels de door de OVSE georganiseerde campagne 'Out of Kosovo Voting' konden zij hun stem uitbrengen in stembureaus in Montenegro en Servië. Ook bestond de mogelijkheid dit per post te doen. Deze groep was verantwoordelijk voor 147.500 van de uitgebrachte stemmen. Er was echter ook een groep Kosovaren die zich eerder heeft laten registreren in Kosovo, maar werkzaam is buiten Kosovo en uiteindelijk niet aan de verkiezingen heeft meegedaan. (de procedures voorzagen niet in stemmen bij volmacht). Volgens schattingen heeft deze groep het opkomstpercentage ongeveer 5% naar beneden gebracht. Bij de verkiezingen zijn geen data bijgehouden over de etniciteit van de kiezers. Echter, gebaseerd op de lokatie van de stembureau's, kan hiervan toch ruwe inschatting worden gemaakt: de opkomst in Albanees meerherheidsgebied was 67%; in minderheidsgebieden 47%. Voor wat betreft de elders in de FRJ verblijvende Kosovaren heeft 58% van de kiesgerechtigden in Servië en 57% in Montenegro zijn stem uitgebracht.

Gezien de zeer late oproep van de FRJ en Servische leiders aan de etnische Serviërs tot deelname aan de verkiezingen is de opkomst van de etnische Serviërs toch heel redelijk te noemen. De Coalitie Terugkeer wordt dan ook gezien als de grote winnaar van de verkiezingen. Deze overwinning wordt door de etnische Albanese partijen met argwaan bekeken. De LDK van Rugova heeft minder stemmen gehaald dan verwacht, maar blijft met 45% van de stemmen de grootste partij. De PDK behaalde 25% en de Coalitie Terugkeer 11%. De AAK tenslotte is de vier na grootste partij met 8% van de stemmen.

De vorming van de regering verliep moeizaam. Eind februari 2002, een kleine vier maanden na de verkiezingen waren de drie grootste etnische Albanese partijen pas in staat overeenstemming te bereiken over een regeringscoalitie en over de persoon van de president. De LDK was met 45% van de stemmen de grootste partij, waardoor het voor de hand lag dat de voorman van deze partij, de president in de persoon van Ibrahim Rugova, zou leveren. Rugova weigerde echter Hashim Thaci, van de op twee na grootste partij (PDK), de post van premier te laten invullen. Thaci op zijn beurt weigerde Rugova de functie van president te laten vervullen, waardoor er vier maanden lang een impasse bleef bestaan. Uiteindelijk werd er een deal gesloten waarbij Rugova akkoord ging met de benoeming van een ander PDK lid, Bajram Rexhepi, tot premier. Rugova zelf werd op 28 februari 2002 tot president gekozen.

Toenadering UNMIK - FRJ/Servië

Naast de regelmatige contacten in verband met de verkiezingen, was er in 2001 sprake van een algemene toenadering tussen UNMIK en de FRJ/Servische autoriteiten. Deze toenadering is een direct gevolg van de val en uitlevering van Milosevic aan het Joegoslavië Tribunaal in Den Haag en het aantreden van president Kostunica als zijn opvolger. Kostunica vormt voor UNMIK en de internationale gemeenschap een acceptabele nieuwe gesprekspartner, waarmee de banden in het belang van de regionale stabiliteit aangehaald zijn. Ook belangrijk in dit verband is de rol van Nebosja Covic, een van de 6 vice premiers van Servië. Covic is de Servische vertegenwoordiger voor Kosovo en hoofd van een nieuw coördinatiecentrum voor Servische belangen in Ulpiana/Gracanica. Het op 5 november 2001 door UNMIK en de FRJ autoriteiten ondertekende 'Common Document' institutionaliseert deze toenadering. Dit document is een intentieverklaring van beide partijen tot samenwerking op gebieden van gemeenschappelijk belang. Het voorziet tevens in de oprichting van een 'High Level Working Group' dat het officiële forum vormt voor de dialoog tussen UNMIK en de instellingen voor tijdelijk zelfbestuur enerzijds en de FRJ autoriteiten anderzijds.

De etnische Albanese bevolking bekijkt deze toenadering met argwaan, aangezien deze ontwikkeling het perspectief op onafhankelijkheid niet dichterbij brengt en geldstromen alsmede internationale belangstelling worden verlegd. Bovendien zien vele Kosovaren in president Kostunica een even grote nationalist als Milosevic. De nieuw gekozen president en regering zullen de wens van de etnische Albanese bevolking voor onafhankelijkheid slechts doen toenemen. Hiermee zal het antwoord op de vraag van de uiteindelijke status van Kosovo zich in toenemende mate opdringen. Deze situatie vereist in de komende periode dan ook een zorgvuldig opereren van UNMIK en de internationale gemeenschap.

2.5 Veiligheidssituatie

Inleiding

De veiligheidssituatie in Kosovo heeft in 1998 en in de eerste helft van 1999 in het teken gestaan van de gewelddadigheden die zijn begaan door de Joegoslavische strijdkrachten en de onder het Servische Ministerie van Binnenlandse Zaken (MUP; Ministarstvo Unutrasnjih Poslova) ressorterende politie- en veiligheidstroepen tegen de etnische Albanese bevolking in Kosovo. Deze grootschalige schendingen van de mensenrechten hebben geleid tot NAVO-luchtaanvallen op strategische doelen in de gehele FRJ (waaronder Kosovo).

In deze periode heeft ook de UÇK gewelddadigheden jegens de etnische Servische bevolking in Kosovo begaan.

In juni 1999 trokken de strijdkrachten en de Servische veiligheidstroepen

zich uit Kosovo terug op grond van VN-veiligheidsraadresolutie 1244. In diezelfde maand begon de opbouw van UNMIK (als interim-bestuur van Kosovo) en van KFOR (als vredesmacht).

De eerste weken na het vertrek van de Joegoslavische en Servische troepen uit Kosovo werden gekenmerkt door een groot aantal gewelddadige acties van (doorgaans) etnische Albanezen jegens etnische Serviërs, Roma en andere minderheden. KFOR bevond zich in die periode nog in een opbouwfase, en was in veel gevallen niet in staat om voldoende bescherming te bieden aan personen uit deze groepen. UNMIK-Politie ving haar werkzaamheden pas later aan.

In de periode augustus 1999 tot begin februari 2000 is de veiligheidssituatie vervolgens verbeterd, ofschoon beslist niet gesteld kon worden dat overal en te allen tijde de orde en veiligheid konden worden gehandhaafd. Ernstige incidenten bleven voorkomen. Nadien is de veiligheidssituatie geleidelijk verbeterd. KFOR en UNMIK Politie hebben hun positie op het gebied van voorkomen van gewelddadigheden en het handhaven van de openbare orde verder geconsolideerd.

In deze paragraaf zal eerst een beschrijving worden gegeven van de huidige veiligheidssituatie in Kosovo. Daarna zal worden stilgestaan bij de rol van KFOR, de UNMIK-politie en het Kosovo Beschermingskorps (TMK) daarin.

De veiligheidssituatie in Kosovo is vorig jaar in het algemeen verbeterd, alhoewel (de dreiging van) etnisch gemotiveerd geweld tegen minderheden blijft aanhouden. Hoewel het aantal zware misdrijven gericht op minderheden is afgenomen is de frequentie van intimidatie, mishandeling, brandstichting etc. nog steeds hoog. Met name de maanden augustus en september 2001 lieten wederom een toename van etnisch gemotiveerd geweld zien.

Het aantal incidenten waarbij wapens wordt gebruikt blijft hoog. Een aantal etnische Serviërs en Roma is in het ziekenhuis opgenomen met verwondingen veroorzaakt door handgranaten. De inspanningen van KFOR en UNMIK op het gebied van onrechtmatig wapenbezit gaan ondertussen gewoon door.

Er is sprake van een nog immer gespannen situatie in het grensgebied met Macedonië en het zuid-westelijke grensgebied van Servië met Kosovo (Presevo vallei). Er komen incidenten voor en het risico van het overslaan van deze incidenten naar Kosovaars grondgebied blijft aanwezig. Ook in Noord-Kosovo blijft de veiligheidssituatie gespannen.

Het voortbestaan van parallelle veiligheidstructuren vormt een belemmering voor de samenwerking met de UNMIK structuren.

Macedonië

Begin januari 2001 werd een aantal aanslagen op politiestations in het westen van Macedonië opgeëist door een tot dan toe onbekende groepering, de 'Ushtria Çlimintare e Kombëtare' (UÇK(M)). Vervolgens bezette de groepering het grensdorp Tanusevci, en riep het uit tot bevrijd Albanese gebied. Deze gebeurtenissen vormden het begin van een gewapend conflict tussen etnische Albanese Macedoniërs en Slavische Macedoniërs waarbij de internationale gemeenschap betrokken is geraakt.

De Macedonische regering weet de gebeurtenissen op haar grondgebied aan etnische Albanese extremisten uit Kosovo. De op het Macedonische grondgebied opererende extremistische etnische Albanezen zouden voor een belangrijk deel oud UÇK strijders uit Kosovo zijn. Tevens zou de bevoorrading van deze extremisten vanuit Kosovo plaatsvinden. Daarom sloot de Macedonische regering 4 maart 2001 de grensovergangen met Kosovo. Kritiek was er ook op KFOR: die zou te laat en te weinig hebben gedaan om deze extremisten tegen te houden en de wapensmokkel over de Kosovaarse-Macedonische grens te voorkomen. Na acties van het Macedonische regeringsleger, is de betrokkenheid van de internationale gemeenschap bij het conflict gegroeid. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de NAVO operatie 'Essential Harvest', waarbij demilitarisering van het UÇK(M) gekoppeld werd aan hervormingen in de grondwet, die de positie van de Albanezen in Macedonië verbeterd. Demilitarisering van het UÇK(M) heeft inmiddels plaatsgevonden, de discussie over de grondwetswijzigingen is afgerond, maar de uitvoering van deze amendementen verloopt moeizaam.

De gewelddadigheden in het noorden en noord-westen van Macedonië zorgden ervoor dat een groot aantal mensen hun woonplaats verliet om elders een veilig onderkomen te zoeken. Op 21 augustus 2001 was het totaal aantal vluchtelingen uit Macedonië dat zich sinds het begin van het conflict in Kosovo gevestigd had opgelopen tot 81.484. De meeste vluchtelingen werden door familieleden opgevangen. De instroom van deze groep heeft in Kosovo niet tot noemenswaardige veiligheidsrisico's geleid. Inmiddels is een groot gedeelte van deze groep weer naar hun land teruggekeerd. Op 22 november 2001 bedroeg het aantal nog in Kosovo verblijvende vluchtelingen ongeveer 2.000.

In hoeverre er een directe relatie is tussen extremisten uit Kosovo en de in Macedonië opererende activisten is moeilijk aan te geven. Van het oude UÇK in Kosovo is ongeveer 30% opgenomen in het Kosovo Beschermingskorps (TMK). Van de resterende 70% is het niet onwaarschijnlijk dat een aantal zich heeft aangesloten bij extremistische groeperingen, die met geweld een Groot Albanië, of een bevrijding van bepaalde door etnische Albanezen bevolkte gebieden in Macedonië voorstaan.

Hoewel van een crisissituatie niet langer langer sprake is, blijven zich met enige regelmaat incidenten voordoen tussen etnische Albanezen en Slavische Macedoniërs in de grensstreek met Kosovo. Ook de aanwezigheid van extremistische groeperingen in dit gebied die een Groot Albanië voorstaan maakt de veiligheidssituatie gespannen. UNMIK Politie en KFOR hebben in dit gebied dan ook verscherpte veiligheidsmaatregelen afgekondigd.

Presevo vallei

In het aan Kosovo grenzende deel van Zuid-Servië (de zogenaamde Presevo-vallei), waar veel etnische Albanezen woonachtig zijn, is van medio 1999 tot eind mei 2001 regelmatig sprake geweest van gewelddadige incidenten tussen enerzijds leden van de etnisch Albanese rebellenbeweging 'Bevrijdingsleger van Presevo, Medvedja en Bujanovac' (afgekort UÇPMB) en anderzijds de Servische politie. Bij deze incidenten zijn aan beide zijden doden en gewonden gevallen. UÇPMB was met name actief in de 5 kilometer gedemilitariseerde bufferzone in het grensgebied van Servië en Kosovo. Na terugtrekking van de Joegoslavische troepen, conform de Kumanovo Overeenkomst van 9 juni 1999, slaagde KFOR er onvoldoende in een ander element van deze overeenkomst af te dwingen, nl. de beveiliging van de grens met Kosovo. Door deze onmacht van KFOR was de bufferzone voor het UÇPMB een relatief veilig gebied waarin het UÇPMB weinig weerstand ondervond van de licht bewapende Servische politie. Kosovo fungeerde hierbij zowel als aanvoerroute als 'safe haven'.

Het politieke doel van de beweging was de afscheiding van het gebied van Servië en aansluiting bij Kosovo. De tactiek van de beweging bestond uit het uitlokken van een scherpe reactie van Servische zijde, om zo de steun van de internationale gemeenschap te verkrijgen. Deze tactiek is niet gelukt. KFOR stond de Joegoslavische troepen toe gefaseerd terug te keren in de bufferzone, waardoor het UÇPMB gedwongen werd zich terug te trekken. Het UÇPMB gaf zich over op 20 mei 2001, waarna ze hun wapens inleverden en hen amnestie werd verleend. Voorts werd een pakket maatregelen voorgesteld dat voor een betere vertegenwoordiging van de etnische Albanezen moest zorgen in politieke, economische en sociale structuren. Een van deze maatregelen was de vorming van multi-etnische politieteams. De eerste groep kandidaten hiervoor studeerde op 17 oktober 2001 af.

De relatie tussen het UÇPMB en de oude UÇK blijft onduidelijk. Strijders werden met name gerecruteerd in het zuid-oostelijke deel van Kosovo (Viti/Vitina). Albanese bronnen maken in februari 2001 melding van een groot aantal steden in Kosovo waarin posters waren opgehangen waarin de (officieel ontmantelde) UÇK alle etnische Albanezen tussen de 18 en 48 jaar opriep zich aan te sluiten bij hun volksgenoten in het UÇPMB. Over het algemeen wordt aangenomen dat het UÇPMB voor een belangrijk deel bestond uit radicale krachten uit Kosovo.

Hoewel er in de Presevo-vallei geen sprake meer is van een crisissituatie blijven gewelddadige incidenten tussen etnische Albanezen en Serviërs voorkomen. Met name een kleine groep extremistische etnische Albanezen is hier verantwoordelijk voor.

Noord-Kosovo

Een ander gebied waar extremistische - dit maal etnische Servische - elementen actief zijn is Noord-Kosovo. Met name in de stad Mitrovicë/Kosovska Mitrovica heeft KFOR moeite de veiligheid te verzekeren, mede door de persistente aanwezigheid van Servische parallelle veiligheidsstructuren. Ondanks pogingen van UNMIK en KFOR via diverse maatregelen een einde te maken aan deze situatie, slagen zij er niet in deze parallelle veiligheidsstructuren in haar gelederen op te nemen en hiermee te ontmantelen. Deze situatie zorgt dan ook nog regelmatig voor (gewelddadige) incidenten. In Noord-Mitrovicë/Mitrovica hebben zich tijdens de verkiezingen de nodige gevallen van intimidatie voorgedaan, maar deze waren niet ernstig genoeg om de stemlokalen te sluiten.

De scheidslijn tussen het door (voornamelijk) etnische Albanezen bewoonde zuidelijke deel en het door (voornamelijk) etnische Serviërs bewoonde noordelijke deel houdt niet op bij de stadsgrenzen. Het noordelijke deel van Mitrovicë/Kosovska Mitrovica richting Servië is een vrijwel uitsluitend door etnische Serviërs bewoond gebied. Dit gebied omvat o.a. de gemeenten Leposavic/Leposaviq, Zvečan/Zveçan en Zubin Potok/Zubin Potok. De nabijheid tot Servië versterkt de aanwezigheid van parallelle structuren ook op bijvoorbeeld het gebied van onderwijs, en gezondheidszorg, waardoor de implementatie van Resolutie 1244 door UNMIK onder druk komt te staan. De situatie in Mitrovicë/Kosovska Mitrovica en Noord-Kosovo blijft dan ook de nodige aandacht vragen.

Op basis van Veiligheidsraadresolutie 1244 bevindt zich in Kosovo sinds juni 1999 een internationale troepenmacht, KFOR ('Kosovo Force') geheten. In Kosovo zelf telt KFOR momenteel rond de 40.000 manschappen. Buiten Kosovo telt KFOR nog eens 7.500 ondersteunende manschappen (gestationeerd in Macedonië, Albanië en Griekenland). De Commandant van KFOR is momenteel de Fransman Marcel Valentin. De NAVO is voornemens haar drie operaties in de Balkan te rationaliseren. Deze rationalisatie zal in eerste instantie voornamelijk betrekking hebben op de logistieke kant van de operaties. Ook zal zwaar geschut vervangen worden door materiaal dat geschikt is voor kleinschaliger veiligheidsoperaties.

De taakstelling van KFOR bestaat uit het toezicht houden op de naleving van internationale verdragen en de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Dit laatste gebeurt in nauwe samenwerking met de UNMIK-politie, die voornamelijk niet in staat is om alle taken op het gebied van de handhaving van de openbare orde in Kosovo op zich te nemen. In de regio Mitrovicë/Kosovska Mitrovica is KFOR dan ook eerstverantwoordelijk voor bescherming en veiligheid, en in de regio's Gjilan/Gnjilane en Pejë/Pec deelt KFOR deze verantwoordelijkheid met de UNMIK-politie.

KFOR voert in heel Kosovo patrouilles uit, bemant checkpoints en draagt zorg voor permanente bewaking van bepaalde 'kwetsbare' locaties zoals kerken, huizen en bedrijven. Hoewel niet exclusief opgezet voor minderheden, zijn de meeste activiteiten van KFOR wel gericht op de bescherming van deze groepen. Daarnaast zijn KFOR's inspanningen de laatste tijd gericht op de bestrijding van illegaal wapenbezit en de georganiseerde misdaad.

De politietaken in Kosovo worden uitgevoerd door de multinationale UNMIK Politie, soms in samenwerking met KFOR (zie 2.5.2.). Daarnaast wordt er een lokale politie capaciteit opgebouwd middels de door de OVSE-rijder van UNMIK verzorgde politieopleiding voor Kosovaren, de 'Kosovo Police Service (KPS) (zie 2.5.4.)

Als interim civiel bestuur heeft UNMIK de taak zorg te dragen voor de handhaving van de openbare orde. UNMIK heeft toestemming hiertoe een internationale civiele politiemacht ('UNMIK-politie') in te zetten, met een maximale grootte van 4.718 personen.

De opbouw van de UNMIK-politiemacht is zo goed als afgerond. In december 2001 telde de UNMIK-politie 4.503 personen. De UNMIK-politie heeft de primaire bevoegdheid om strafbare feiten te onderzoeken. UNMIK heeft in 2001 een aantal taken overgenomen van KFOR. In de regio's Prishtinë/Pristina, Prizren/Prizren, Gjilan/Gnjilane en Pejë/Pec is de UNMIK-politie verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. In Mitrovica is KFOR eerstverantwoordelijk voor bescherming en veiligheid.

Teneinde een lokale politiecapaciteit op te bouwen verzorgt de OVSE peiler van UNMIK een politieopleiding voor Kosovaren voor de Kosovo Police Service (KPS). De bedoeling is dat deze politie uiteindelijk operationeel wordt in heel Kosovo en op termijn de reguliere politietaken van UNMIK overneemt.

Op 30 maart 2002 heeft de 18e groep van studenten die door de OVSE opgerichte opleiding ten behoeve van de KPS met succes afgerond. In totaal hebben thans 4.685 personen deze opleiding gevolgd. Na de basisopleiding volgt verdere veldtraining gedurende 15 weken onder leiding van een functionaris van de UNMIK-politie, alsmede additionele theoretische training. Onder de studenten die de opleiding voor de KPS hebben gevolgd bevinden zich minderheden (circa 17 procent) en vrouwen (circa 18 procent). Tevens is gestart met het verder ontwikkelen van de capaciteit van het middenkader. Thans zijn er 265 politiemensen getraind op het gebied van leiding en management. Er is een start gemaakt met de integratie van KPS politiemensen in de UNMIK-grenspolitie. De planning is dat zij eind 2002 aanzienlijke bevoegdheden op dit gebied zullen krijgen.

De demilitarisering van het UÇK is op 20 september 1999 voltooid en op diezelfde datum is het UÇK formeel opgeheven. In de demilitariseringsovereenkomst is de vervanging door een nieuw korps opgenomen, hetgeen nadere vorm heeft gekregen in UNMIK-verordening 1999/8 van 20 september 1999. Die verordening voorziet in de oprichting van een 'Kosovo Beschermingskorps' (Trupat e Mbrojtës së Kosovës; afgekort TMK).

Het TMK is een burgermacht met een mandaat om in noodgevallen bijstand te verlenen en om diensten voor de gemeenschap te verrichten. Het TMK heeft geen mandaat voor rechtshandhaving of verdediging. Het TMK valt onder de Speciale Vertegenwoordiger en wordt operationeel door KFOR begeleid. Op 21 januari 2000 is het TMK formeel opgericht; circa 30% van de voormalige UÇK strijders werd er in opgenomen.

Het TMK zal op termijn bestaan uit 5.000 personen (3.000 leden en 2.000 reservisten), van wie minimaal tien procent dient te behoren tot een minderheidsgroep. De Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) is belast met de rekrutering voor het TMK. Potentiële kandidaten krijgen identiteitskaarten en ondergaan een uitgebreide screening.

Leden van het TMK hebben zich in de beginperiode schuldig gemaakt aan (betrokkenheid bij) criminele activiteiten, machtsmisbruik en intimidatie jegens minderheden. In een poging een einde te maken aan dit gedrag is de op 10 augustus 2001 door de commandanten van KFOR en TMK een nieuwe disciplinaire code ondertekend. Tevens is er een TMK-inspectiekorps opgericht dat gevallen van (vermeende) schending van deze code door TMK-leden moet onderzoeken. Er zijn ongeveer 10-20 schendingen van deze code per maand. In het jaar 2001 betreft het over het algemeen kleine overtredingen van de code.

In juli 2001 telde het TMK 4000 personen. Minderheden vormen een kleine groep in het TMK. Recentelijk is er belangstelling getoond door de etnische Servische gemeenschap uit Ulpiana/Gracanica (regio Prishtinë/Prishtë) om deel te nemen aan het TMK. Deze groep zal dan een kleine TMK eenheid van etnische Serviërs vormen binnen de Regionale 'Task Group 5'. De TMK-leden volgen speciale, door IOM gecoördineerde trainingen op het gebied van planning en beheer van werkzaamheden in noodsituaties. Daarnaast worden TMK-leden ingezet in tal van werkprojecten, zoals de reparatie van wegen en de wederopbouw van scholen, huizen, omheiningen en bruggen.

Eind 2001 is de verantwoordelijkheid voor het 'UN Mine Action Coordination Plan' (UNMACC) overgedragen aan het ministerie voor 'Civil Security and Emergency Preparedness' en het TMK. Sinds 20 augustus 2001 zijn voor de uitvoering van het ontminningsprogramma ongeveer 120 personen van het TMK opgeleid.

De bevoegdheid om een wapen te dragen wordt niet aan alle TMK-leden verleend. Diegenen die wel bevoegd zijn, krijgen een door de Speciale Vertegenwoordiger afgegeven 'Weapons Authorisation Card'.

Mede gezien de aanleiding voor zijn oprichting, kan het TMK niet geheel los worden gezien van het voormalige UÇK. Met enige regelmaat (bijvoorbeeld rond herdenkings- en feestdagen, zoals de Dag van de Albanese Vlag) geeft het TMK - dan wel één of meerdere van zijn leden - dan ook uiting aan met het UÇK

gelieerde doelstellingen.

2.6 Sociaal-economische situatie

Economie en werkgelegenheid

De Kosovaarse economie bevindt zich momenteel in de overgangsfase van wederopbouw naar duurzame economische ontwikkeling. Concreet betekent dit dat de afhankelijkheid van de donorbijdragen moet worden vervangen door werkgelegenheid, productieve ondernemingen, en zelfvoorzienende economische activiteiten. De twee belangrijkste middelen die UNMIK aanwendt om dit te bereiken zijn privatisering en de creatie van een banksysteem voor kredieten en investeringen. Een andere nieuwe bron van inkomsten is de in juli 2001 ingevoerde BTW. Vanaf 1 april 2002 zal er ook inkomsten belasting geheven gaan worden in Kosovo. De invoering van een effectief belastingsysteem draagt bij aan de normalisering van de economie en het ontmantelen van de 'schaduw' economie die in Kosovo sinds het einde van de jaren tachtig functioneerde.

Het maandelijks inkomen voor werknemers in de commerciële sector wordt geschat op DM 750. Het IMF schat het inkomen per hoofd van de bevolking in Kosovo op USD 1.130. Geldovermakingen van de naar schatting 200.000 in het buitenland werkende Kosovaren (sinds de zeventiger jaren werken en wonen veel Kosovaren in het buitenland, met name in Duitsland en Zwitserland) alsmede buitenlandse hulp zijn samen verantwoordelijk voor circa cenderde deel van dit inkomen.

De afhankelijkheid van de import is groot: 85 procent en er vindt nauwelijks export plaats. Buitenlandse investeringen zijn nihil.

De sociaal-economische problemen in Kosovo zijn groot. De werkloosheid is hoog. In de leeftijdsgroep van 20-24 jaar is 72 procent van de vrouwen en 74 procent van de mannen werkloos. In de leeftijdsgroep 20-59 is dit respectievelijk 53 procent en 48 procent. Deze personen zijn veelal aangewezen op hulp van familie, aangezien een algeheel stelsel van werkloosheidsuitkeringen in Kosovo vooralsnog ontbreekt.

Huisvesting

Tijdens de Kosovo-crisis zijn ongeveer 50.000 huizen beschadigd, en evenzoveel huizen compleet vernietigd. Het westen van Kosovo is het zwaarst getroffen. Ondanks het feit dat de wederopbouw van Kosovo goed op gang is gekomen, dienen thans nog naar schatting 73.000 woningen gerepareerd dan wel herbouwd te worden. Voor het jaar 2001 was gepland 10.000 zwaar beschadigde huizen te repareren. Hiervan was in oktober 2001 6.083 afgerond, of nog in aanbouw.

Vrijwel alle Kosovaren hebben een dak boven het hoofd. Zij die niet in hun eigen huis kunnen wonen, verblijven bij familie of gastgezinnen of in tijdelijke, door UNMIK verzorgde, opvangcentra. De opvangcapaciteit van gastgezinnen en van UNMIK is echter beperkt.

In Kosovo is sprake van een onduidelijke situatie ten aanzien van woonrechten. Belgrado stelde vanaf 1989 discriminatoire eigendomswetgeving op, waardoor aanzienlijke aantallen etnische Albanezen hun woonrechten op sociaal woningbezit verloren. Deze woonrechten werden herverdeeld aan etnische Serviërs en Kroatisch Servische vluchtelingen in Kosovo. Wettelijke registratie van eigendomstransacties vond nauwelijks plaats, waardoor er weinig betrouwbare gegevens beschikbaar zijn. Bovendien werden in 1998 veel archieven en cadasters vernietigd.

Tegen deze achtergrond is het opzetten van een systeem voor het vaststellen van woonrechten van essentieel belang. Niet alleen voor de Kosovaren die nog in Kosovo verblijven, maar ook voor de terugkeer van binnenlands ontheemden en vluchtelingen naar Kosovo. UNMIK heeft hiertoe op 15 november 1999 het 'Housing and Property Directorate' (HPD) opgericht. Dit orgaan heeft de exclusieve verantwoordelijkheid voor het vaststellen van 'woonrechten' in Kosovo (waarmee illegale bewoners van een pand in de toekomst rechtelijk kunnen worden verwijderd), alsmede voor het toewijzen van leegstaande woningen. Dit orgaan is inmiddels in de regio's Prishtinë/Pristina, Gjiilan/Gnjilane, Mitrovicë/Kosovoska Mitrovica en Pejë/Pec operationeel. Tevens is er een 'Claims Commission' opgericht. Deze Commissie heeft tot

oktober 2001 4000 claims ontvangen. Teneinde het kadastrale informatiesysteem in Kosovo te herstellen is o.a. een database opgericht. Ook zijn er onderhandelingen gaande met de FRJ en de Servische autoriteiten over teruggave van kadastrale documenten die mee naar Servië zijn genomen.

In augustus 2001 heeft de Speciale Vertegenwoordiger verordening 2001/17 aangenomen: 'On the registration of contracts for the sale of real property in specific geographic areas in Kosovo'. Deze verordening schrijft voor dat bij de verkoop van huizen/land in bepaalde etnisch gemengde gebieden, de gemeentelijke bestuurder het verkoopcontract eerst moet beoordelen, alvorens de lokale rechtbank het goedkeurt. De verordening volgt op incidenten waarin minderheden onder dwang hun eigendommen moesten verkopen.

Bovennoemde initiatieven dragen bij aan een herstel van een effectief systeem van eigendomsrechten. Echter, de OVSE wijst erop dat het huidige systeem nog lang niet afdoende functioneert. Tot de problemen behoren onder andere het gebrek aan duidelijke interpretatie van de wetgeving op dit gebied, geringe financiering van de Housing and Property Directorate (HPD) en de Claims Commission, waardoor de taken niet volledig kunnen worden uitgevoerd en onduidelijke taakverdeling tussen de HPD en de gemeentelijke autoriteiten.

Sociale zekerheid

Kosovo kent voornamelijk geen algemeen stelsel van sociale zekerheid. In plaats daarvan heeft UNMIK een programma van sociale hulpverlening opgezet dat assistentie verleent aan sociaal kwetsbare families. Het stelsel kent twee categorieën. Categorie I: families waarvan geen enkel lid in staat is om te werken en Categorie II: families waarvan geen enkel lid van de familie een baan kan vinden, en met ten minste één kind onder de vijf jaar. Een familie kan - afhankelijk van o.a. gezinsgrootte- maximaal 61 Euro per maand ontvangen. Tot juli 2001 ontvingen 54.000 families (met 192.832 familieleden) deze bijstand. Hiervan zijn 1256 families (6266 familieleden) Macedonische vluchtelingen. De hoogste concentratie van hulpontvangers komt uit de regio Prizren/Prizren.

Ten aanzien van weduwen zij opgemerkt dat er inmiddels pensioenen in het huidige Kosovo zijn, al zijn de bedragen minimaal. In de gebieden waar etnische Serviërs de meerderheid vormen worden de pensioenen nog steeds uitbetaald door Belgrado. Het stelsel van sociale voorzieningen is slechts gericht op diegenen die niet in staat zijn om te werken en geen bestaansmiddelen of eigendommen hebben. De sociale voorzieningen in Kosovo zijn niet hoog genoeg om zelfstandig te kunnen leven, waarbij zij opgemerkt dat de sociale cohesie met name op het platteland in Kosovo groot is.

Gezondheidszorg

De gezondheidszorg in Kosovo is in het afgelopen jaar aanzienlijk verbeterd en is thans in staat om in de eenvoudige noden van de huidige Kosovaarse bevolking te voorzien. Ingewikkelde behandelingen en langetermijnbehandelingen zijn echter voornamelijk niet in voldoende mate beschikbaar. Aandoeningen als kanker, hormonale stoornissen, HIV/aids, ernstige en chronische geestelijke ziekten en stoornissen, alsmede aandoeningen waarbij hartoperaties of intra-oculaire operaties vereist zijn, kunnen momenteel niet naar behoren worden verholpen in Kosovo.

De geestelijke gezondheidszorg in Kosovo is in hoge mate gecentraliseerd en gericht op ziekenhuisbehandeling. Dienstverlening op lokaal niveau is vrijwel afwezig (uitgezonderd op het gebied van tijdens het conflict opgelopen trauma's). Patiënten worden meestal farmaceutisch behandeld, en behandelingen gericht op herintegratie zijn vrijwel afwezig. Kosovo kent één psychiatrische inrichting in Shtime/Stimlje.

Behandelingsmogelijkheden van posttraumatische stressstoornissen op lokaal niveau zijn in redelijke mate aanwezig en nemen toe. Organisaties als IOM ontplooiën diverse activiteiten op dit terrein.

Met hulp van de WHO is UNMIK bezig met een hervorming van het stelsel van geestelijke gezondheidszorg in Kosovo. Het accent zal daarbij liggen op dienstverlening vanuit de (lokale) gemeenschap. Onderdeel van de hervorming vormt de opening van gemeenschapscentra voor geestelijke gezondheidszorg,

waarvan er inmiddels drie zijn gebouwd.

De beperkte bewegingsvrijheid van personen die in de directe omgeving van hun leefgebied een etnische minderheid vormen (zie 3.4.4) doet zich ook gelden op het gebied van de gezondheidszorg. Behandeling van etnische minderheden in tot de etnische 'meerderheid' behorende instellingen vindt vrijwel niet plaats. Dankzij ambulante posten en kleine 'minderheidsziekenhuizen' (zoals in de enclave Ulpiana/Gracanica) is de toegang van deze personen tot gezondheidszorg echter in het algemeen toereikend. Etnische Serviërs kunnen bovendien in noodgevallen worden overgebracht naar ziekenhuizen in Servië. Ook NGO's als UNICEF ondernemen gezondheidsprojecten gericht op minderheden zoals een grootscheepse inentingscampagne in de maanden augustus en september 2001.

2.7 Onderwijs

Het onderwijs in Kosovo was in de jaren negentig in twee delen gesplitst: enerzijds de 'reguliere' Servische onderwijsinstellingen, die aangestuurd werden door het Servische ministerie van onderwijs, en anderzijds het 'parallele' etnische Albanese onderwijssysteem, dat geheel buiten de Servische autoriteiten om functioneerde. Het etnische Albanese onderwijs vond met name plaats bij particulieren thuis. Hoewel dit parallele systeem via een eigen belastinginningssysteem aan de nodige middelen kon komen, had deze situatie desondanks grote gevolgen voor de kwaliteit en de kwantiteit van het onderwijs.

Het JIAS-departement voor onderwijs en wetenschappen van UNMIK was tot de verkiezingen verantwoordelijk voor het onderwijs in geheel Kosovo, en heeft op dit terrein aanzienlijke vooruitgang geboekt. Zo zijn circa 1,8 miljoen nieuwe schoolboeken gedrukt en uitgedeeld aan Kosovaarse scholieren (van alle etniciteiten), na op inhoud te zijn gescreend. UNMIK is gestart met de afgifte van (nieuwe) schooldiploma's voor zowel de lagere als de middelbare school. Er zijn nieuwe scholen geopend, en andere scholen ontvangen technische assistentie of worden gereorganiseerd met buitenlandse steun. Een speciale eenheid houdt toezicht op de bouw en de renovatie van scholen.

Er is een pakket aan hervormingsmaatregelen aangenomen, dat het Kosovaarse onderwijssysteem op een lijn moet brengen met Europese standaarden. Het betreft hier hervormingen over de gehele breedte en diepte van het onderwijsveld: van basisonderwijs, tot voortgezet en hoger onderwijs; van de opleiding van docenten tot het curriculum.

Kosovo telt 919 lagere scholen, 72 middelbare scholen, 7 hogescholen en één universiteit (in Prishtinë/Pristina, met dépendance in Mitrovicë/Kosovska Mitrovica). Er zijn circa 400.000 schoolgaande kinderen en 22.000 onderwijzers.

De geboekte vooruitgang laat onverlet dat etnisch gemengd onderwijs, met etnische Servische en etnische Albanese scholieren, vrijwel niet bestaat. De etnische Servische minderheid in Kosovo heeft haar eigen lagere en middelbare scholen. Over het algemeen kan gesteld worden dat de etnische Serviërs afwijzend staan tegenover pogingen van UNMIK tot één geïntegreerd onderwijssysteem te komen. Hoewel er geen sprake mag zijn van parallele structuren, bestaan er sterke banden met het onderwijssysteem in Servië. Het kerncurriculum staat het gebruik van lesmateriaal afkomstig uit Belgrado toe. Het Albanees wordt aangeboden als een optie, maar is niet verplicht. Een probleem voor het onderwijs aan de Servische minderheid is de hoge uitstroom van (etnische Servische) leraren naar Servië.

Het volgen van onderwijs aan de Universiteit van Pristina is voor de etnische Serviërs problematisch, gelet op de beperkte bewegingsvrijheid die etnische Serviërs in Pristina genieten.

Ook de andere etnische minderheden in Kosovo hebben toegang tot het onderwijs. Ofschoon voor de verschillende Roma-groepen (zoals de Ashkali, de Cergari en de 'Egyptenaren') geldt dat de kinderen niet - of niet regelmatig - naar school gaan, is dit eerder een cultureel probleem dan een probleem met betrekking tot de veiligheid dan wel de toegang tot het onderwijs. Cergari-kinderen gaan meestal naar de Servische scholen; Ashkali en 'Egyptenaren' naar Albaneestalige scholen. Turkse kinderen kunnen op sommige lagere scholen onderwijs in het Turks volgen. Slavische Moslims (zie 3.5.5) hebben onlangs hun eigen schoolboeken geïmporteerd uit Bosnië-Herzegovina.

Vanuit het buitenland teruggekeerde etnische Albanese kinderen kunnen zonder problemen naar school. In enkele plaatsen zijn zelfs 'awareness raising' programma's gestart ten behoeve van het onderwijzend personeel, waarin gewezen wordt op de specifieke problemen die deze kinderen zouden kunnen ondervinden. Voor inschrijving aan een Kosovaarse school behoeven deze 'terugkeerders' niet geregistreerd te staan in het centrale register van de burgerlijke stand.

2.8 Documenten

Sinds najaar 1999 geven de gemeentelijke (UNMIK-)autoriteiten in Kosovo de volgende documenten af: geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten, alsmede bewijzen van ongehuwd zijn respectievelijk nog in leven zijn. De formulieren zijn drietaling (Albanees, Servisch en Engels) en dragen het VN-logo.

In het verleden door 'zelfbenoemde' (Albanese dan wel Servische) autoriteiten uitgegeven documenten worden niet erkend door UNMIK. Personen in het bezit van dergelijke documenten kunnen zich tot UNMIK wenden om erkende documenten te verkrijgen.

UNMIK geeft geen bewijzen van staatsburgerschap af, aangezien Kosovo deel uit maakt van de Federale Republiek Joegoslavië.

In november 2001 heeft de Speciale Vertegenwoordiger een verordening getekend over rijbewijzen. In het voorjaar van 2002 zal UNMIK beginnen met de daadwerkelijke afgifte van deze rijbewijzen. Op dit moment kunnen Kosovaren die een FRJ-rijbewijs hebben dit document laten verlengen bij de gemeentelijke autoriteiten, en kunnen Kosovaren die geen FRJ-rijbewijs meer hebben bij de burgerlijke stand een uittreksel aanvragen waarin staat dat aan hen ooit een dergelijk rijbewijs is verstrekt. Tot de daadwerkelijke afgifte van de rijbewijzen, is een FRJ rijbewijs dat na 12 januari 1999 afloopt geldig tot 30 juni 2002. Daarna moeten ze vervangen worden zijn door een geldig FRJ of Kosovo rijbewijs.

Op basis van UNMIK-verordening 2000/13 van 17 maart 2000 heeft de OVSE-pijler van UNMIK de registratie van de inwoners van Kosovo ter hand genomen. Deze registratie is in de zomer van 2000 voltooid en de gegevens zijn overgedragen aan de pijler II van UNMIK (civiel bestuur), die het centrale register van de burgerlijke stand verder zal beheren. Aan personen die zijn opgenomen in dit centrale register zal door UNMIK een identiteitsbewijs worden verstrekt. In oktober 2001 waren er al 1 miljoen van dergelijke identiteitsbewijzen uitgegeven.

Op basis van UNMIK-verordening 2000/18 van 29 maart 2000 kunnen personen die zijn opgenomen in het centrale register van de burgerlijke stand een aanvraag indienen voor een UNMIK-reisdocument. UNMIK is begonnen met de afgifte van dit document, dat donkerblauw van kleur is en aan de binnenkant een gescande foto alsmede een vingerafdruk van de houder bevat. Het document is twee jaar geldig. Inmiddels hebben 26 landen aangegeven dit document te erkennen (waaronder alle Schengen landen, de VS, Zwitserland, Albanië en Turkije), hetgeen niet wegneemt dat een visumplicht van toepassing is. Macedonië heeft tevens aangegeven het document te erkennen. In de praktijk echter moeten regelmatig steekpenningen aan de grens met Macedonië betaald worden. In januari 2002 waren er 112.000 reisdocumenten uitgegeven. Overigens probeert UNMIK steeds meer Kosovaren ertoe te bewegen een Joegoslavisch paspoort aan te vragen.

Voor het verkrijgen dan wel het laten verlengen van FRJ-paspoorten zijn Kosovaren aangewezen op het kantoor van het Joegoslavische Ministerie van Buitenlandse Zaken in Prishtinë/Pristina. In Nederland verblijvende Kosovaren kunnen tevens een FRJ paspoort aanvragen dan wel verlengen bij de vertegenwoordiging van de Federale Republiek van Joegoslavië in Den Haag.

Hiervoor dienen de volgende documenten overlegd te worden:

- een uittreksel uit het geboorte- alsmede het bevolkingsregister in de FRJ dat is afgegeven binnen zes maanden voor de aanvraag;
- het oude paspoort, identiteitskaart of rijbewijs;
- een bewijs van een legaal verblijf in Nederland;

- 3 pasfoto's.

2.9 Samenvatting

Kosovo maakt deel uit van de Federale Republiek Joegoslavië, maar wordt op basis van Veiligheidsraadresolutie 1244 sinds juni 1999 voor onbepaalde tijd bestuurd door de 'United Nations Interim Administration Mission in Kosovo' (UNMIK). Aan het hoofd van UNMIK staat een Speciale Vertegenwoordiger (SV) van de Secretaris-Generaal van de VN. Eveneens op basis van resolutie 1244 bevindt zich in Kosovo een internationale troepenmacht, KFOR geheten.

UNMIK tracht de participatie van de Kosovaarse bevolking in het interim-bestuur te bevorderen. Daarom zijn er op 17 november 2001 parlementsverkiezingen gehouden. De gekozen Kosovaarse democratische instellingen hebben bevoegdheden gekregen voor een groot aantal gebieden. UNMIK blijft echter verantwoordelijk voor de uitvoering van resolutie 1244 en zal dan ook maatregelen kunnen nemen, als de nieuwe instellingen zich niet in overeenstemming met deze resolutie gedragen. Tevens blijft de VN onder meer verantwoordelijk voor justitie, rechtshandhaving en de veiligheid. Op het gebied van buitenlands beleid moet de SV in overleg treden met de nieuwe Kosovaarse regering. De eerste bijeenkomst van het parlement vond plaats op 10 december 2001. Op 28 februari 2002 is Ibrahim Rugova tot President van Kosovo gekozen. De enige deelnemende partij voor de etnische Serviërs - Coalitie Terugkeer - wordt als de grote overwinnaar van de verkiezingen gezien; zij heeft één ministerspost verkregen. Gehoopt wordt dat de invulling van de zetels in het parlement door de etnische Serviërs tot een geleidelijke toenadering tussen etnische Serviërs en etnische Albanen zal leiden. De gekozen instellingen vormen een belangrijke stap in de ontwikkeling van voorlopig zelfbestuur in Kosovo.

De huidige veiligheidssituatie is ten opzichte van begin 2001 in het algemeen verbeterd. KFOR en de UNMIK-politie hebben hun positie op het gebied van het voorkomen van gewelddadigheden en het handhaven van openbare orde verder geconsolideerd. Echter, gevallen van etnisch gemotiveerd geweld blijven voorkomen. Ook het aantal misdrijven waarbij wapens in het spel zijn is verontrustend hoog. Naast de algehele verbetering van de veiligheidssituatie bestaat er nog altijd een dreiging van extremisme in de grensgebieden met Zuid Servië en Macedonië. Hoewel UNMIK en KFOR voor deze gebieden verscherpte veiligheidsmaatregelen nemen, blijft het risico van overslaan van het geweld naar Kosovo aanwezig. In Noord-Kosovo zijn parallelle veiligheidsstructuren aanwezig, waardoor KFOR en UNMIK in de uitvoering van hun taken belemmerd worden.

De huidige economische groei in Kosovo laat onverlet dat de sociaal-economische problemen in Kosovo groot zijn. Een groot deel van de Kosovaarse bevolking is nog altijd werkloos. Er is vooralsnog geen algemeen stelsel van sociale zekerheid in Kosovo; in plaats daarvan verleent UNMIK hulp aan de sociaal meest kwetsbare families. Naar schatting 73.000 huizen in Kosovo dienen nog gerepareerd dan wel herbouwd te worden (vrijwel alle Kosovaren hebben echter een dak boven het hoofd). De faciliteiten in de gezondheidszorg zijn (ofschoon in het afgelopen jaar aanzienlijk verbeterd) nog immer beperkt.

Op het gebied van het onderwijs heeft UNMIK inmiddels aanzienlijke vooruitgang geboekt. Er zijn nieuwe scholen geopend, en andere scholen ontvangen technische assistentie of worden gereorganiseerd met buitenlandse steun. Alle etnische minderheden in Kosovo hebben toegang tot onderwijs. Vanuit het buitenland teruggekeerde etnische Albanese kinderen kunnen zonder problemen naar school. De geboekte vooruitgang laat echter onverlet dat etnisch gemengd onderwijs, met etnische Servische en etnische Albanese scholieren, vrijwel niet bestaat.

Sinds najaar 1999 geven de gemeentelijke (UNMIK-)autoriteiten in Kosovo documenten als geboorte- huwelijks- en overlijdensakten af. UNMIK geeft geen bewijzen van staatsburgerschap af, aangezien Kosovo deel uit maakt van de Federale Republiek Joegoslavië. UNMIK is overgaan tot de afgifte van identiteitsbewijzen aan personen die zijn opgenomen in het centrale bevolkingsregister. In 2001 is tevens begonnen met de afgifte van reisdocumenten. Met de afgifte van rijbewijzen zal in het voorjaar van 2002 worden begonnen.

3 Mensenrechten

In dit hoofdstuk staat de huidige mensenrechtensituatie in Kosovo centraal. Allereerst zal worden ingegaan op de waarborgen en toezichtsmechanismen die in Kosovo aanwezig zijn ter bescherming van de mensenrechten. Vervolgens zal specifiek worden ingegaan op de feitelijke naleving (en mogelijke schending) van mensenrechten in Kosovo, waarna aandacht zal worden besteed aan de positie van de specifieke groepen, waaronder etnische minderheden.

3.1 Juridische context

Tot het einde van het Kosovo-conflict in juni 1999 werden de de juridische waarborgen voor de naleving van de mensenrechten in Kosovo gevormd door de grondwetten van de FRJ en de deelrepubliek Servië, en de internationale verdragen op het gebied van mensenrechten waarbij de FRJ partij was.

De basis voor de huidige waarborgen ter bescherming van de mensenrechten in Kosovo vormt de VN-veiligheidsraadresolutie 1244 van 10 juni 1999. In deze resolutie wordt het beschermen en bevorderen van de mensenrechten als één van de kernverantwoordelijkheden van de internationale civiele presentie in Kosovo aangemerkt. Deze verantwoordelijkheden worden uitgewerkt in de UNMIK verordeningen 1999/24 van 12 december 1999 en 2000/59 van 27 oktober 2000. Hierin wordt bepaald dat de huidige constitutie van Kosovo (de rechtsregels die de gezagsfunctie in Kosovo organiseren en er de werkingssfeer van afpalen) gevormd wordt door de volgende vier rechtsbronnen:

- internationaal erkende mensenrechtennormen;
- UNMIK-verordeningen;
- de wetgeving die van toepassing was in Kosovo op 22 maart 1989 (toen in Servië nog niet de nieuwe grondwet was aangenomen die de autonomie van de provincie Kosovo feitelijk ophief);
- de wetgeving die van toepassing was in Kosovo tussen 22 maart 1989 en 12 december 1999 (voorzover deze gunstiger is voor een verdachte, dan wel een hiaat opvult waar niet in wordt voorzien door de wetgeving van 22 maart 1989).

Het door de SV in mei 2001 gepresenteerde 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government' legt de basis voor de op 17 november 2001 gekozen Kosovaarse democratische instellingen voor zelfbestuur. In het Framework wordt de intentie tot inachtneming van de internationaal erkende mensenrechtennormen herhaald.

Een van de vier rechtsbronnen van Kosovo, zoals vastgelegd in UNMIK verordening 1999/24 en 2000/59 wordt gevormd door de internationaal erkende mensenrechtennormen. Vanwege de bijzondere status van Kosovo, het is immers geen staat, en vanwege de tijdelijke aanwezigheid van de VN in Kosovo is er geen sprake van daadwerkelijke ondertekening cq. ratificering van internationale verdragen. Wel worden deze verdragen door UNMIK als leidende principes voor het bestuur in Kosovo onderschreven. In bovengenoemde UNMIK verordeningen worden de volgende verdragen genoemd:

- De Universele Verklaring over Mensenrechten van 10 december 1948;

De Europese Conventie inzake de Bescherming van Mensenrechten en Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950 en de bijbehorende Protocollen;

Het Internationale Verdrag inzake Burger - en Politieke Rechten van 16 december 1966 en de bijbehorende Protocollen;

Het Internationale Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten van 16 december 1966;

Het Verdrag inzake de Uitbanning van Alle Vormen van Rassendiscriminatie van 21 december 1965;

Het Verdrag inzake Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen van 17 december 1979;

Het Verdrag tegen Foltering en andere Wrede, Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing van 17 december 1984;

Het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 december 1989.

Het 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government' van mei 2001 noemt zes van de acht bovennoemde internationaal erkende mensenrechtenverdragen in het hoofdstuk aangaande mensenrechten. Aanvullend worden ook de volgende verdragen genoemd:

het Europees Verdrag inzake Regionale of Minderheidstalen;

het Verdrag van de Raad van Europa inzake de Bescherming van Nationale Minderheden;

Het Verdrag tegen Foltering en andere Wrede, Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing en het Internationale Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, zijn echter niet in het 'Constitutional Framework' opgenomen. Dit vormt de aanleiding voor de Speciale Vertegenwoordiger van de Mensenrechtencommissie van de VN in zijn rapport melding te maken van de onduidelijke situatie ten aanzien van de inachtneming van de mensenrechtennormen in de wetgeving in Kosovo. Ondanks het gegeven dat deze twee Verdragen wel in de eerdere UNMIK verordeningen zijn opgenomen, benadrukt hij dat de status van UNMIK in Kosovo dusdanig is dat zij zorg dient te dragen voor de integratie van alle universele, en ondeelbare mensenrechten in de wetgeving in Kosovo. De Ombudspersoon heeft overigens in een Speciaal Rapport een advies met dezelfde strekking uitgebracht en ook Human Rights Watch wijst hierop in zijn bericht van januari 2002.

Het 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government' bevat een apart hoofdstuk over Mensenrechten. Ook is er een apart hoofdstuk gewijd aan de Rechten van Minderheden. Tot deze rechten behoren onder andere het recht de eigen taal te gebruiken en daar onderwijs in te ontvangen, het recht op toegang tot gezondheidszorg en het recht de eigen religie uit te oefenen.

3.2 Toezicht

Het toezicht op naleving van de mensenrechten in Kosovo geschiedt door internationale en lokale gouvernementele alsmede niet-gouvernementele organisaties. Deze organisaties rapporteren regelmatig over de situatie van de mensenrechten in Kosovo.

De VN rapporteert via een aantal kanalen over de situatie in Kosovo. Ten eerste rapporteert de Secretaris Generaal van de Verenigde Naties regelmatig aan de VN Veiligheidsraad over de VN Missie in Kosovo. Ten tweede is er naast een speciale rapporteur voor de mensenrechten in Bosnië-Herzegovina, Kroatië en de FRJ (incl. Kosovo) voor de periode juni 2001 - juni 2002 een speciale vertegenwoordiger van de Mensenrechtencommissie aangesteld. Deze speciale vertegenwoordiger heeft tot taak de mensenrechten in Bosnië and Herzegovina en de FRJ (incl. Kosovo) te onderzoeken. Voorts heeft er in de verslagperiode een missie van de Veiligheidsraad naar Kosovo plaatsgevonden. Deze missie heeft gerapporteerd over de implementatie van VN resolutie 1244. Het bureau van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de VN, Mary Robinson, beschikt over een kantoor in Prishtinë/Pristina.

De Europese Unie beschikt over een monitoringsmissie in de westelijke Balkan, EUMM (European Union Monitoring Mission) geheten. Deze missie, die dagelijks aan de EU-hoofdsteden rapporteert, is ook in Kosovo aanwezig. Ook de Raad van Europa heeft een kantoor in Prishtinë/Pristina. De Raad van Europa heeft een actieve rol vervuld bij de waarneming van de parlementsverkiezingen in Kosovo.

Ten slotte zijn er vele internationale niet-gouvernementele organisaties die regelmatig rapporteren en publiceren over de mensenrechtensituatie in Kosovo en in sommige gevallen rechtshulp bieden aan personen wier mensenrechten zijn geschonden. Voorbeelden hiervan zijn Amnesty International en Human Rights Watch. Deze organisaties worden op geen enkele wijze in hun activiteiten belemmerd door UNMIK.

→ BEZIEU!

Op basis van het mandaat van de VN-veiligheidsraad vervullen zowel UNMIK als KFOR een belangrijke toezichthoudende rol bij de eerbiediging van de mensenrechten in Kosovo.

Aangezien UNMIK echter tevens het hoogste gezag vormt in Kosovo, en KFOR over de uitoefening van haar taken niet rechtstreeks verantwoording verschuldigd is aan UNMIK, is de vraag 'wie toezicht houdt op deze toezichthouders' geen onterechte. Met de oprichting van het kantoor van de Ombudspersoon (zie hieronder) heeft UNMIK getracht aan deze problematiek tegemoet te komen.

Overigens wordt ook binnen UNMIK kritisch gekeken naar de eigen verrichtingen op het gebied van de mensenrechten. Zo heeft de OVSE-pijler van UNMIK recentelijk een tweede rapport uitgebracht over het strafrechtstelsel in Kosovo (waarvoor UNMIK verantwoordelijk is).

Er zijn tal van Kosovaarse niet-gouvernementele organisaties die actief zijn op het terrein van de mensenrechten. Voorbeelden hiervan zijn de 'Council for the Defence of Human Rights and Freedoms' (CDHRF) en het 'Center for the Protection of Women and Children (CPWC). Zij kunnen zonder belemmering hun functies uitoefenen.

Ombudspersoon

Op 30 juni 2000 is UNMIK-verordening 2000/38 van kracht geworden, die voorziet in de oprichting van het kantoor van de Ombudspersoon. De Ombudspersoon is tevens opgenomen in het 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government', waarmee de instelling wordt verankerd in het juridische kader van Kosovo. De Ombudspersoon heeft de bevoegdheid om aantijgingen van mensenrechtenschendingen dan wel machtsmisbruik door de overheid in Kosovo (UNMIK en alle door haar gecreëerde instellingen zoals het TMK, de KPS en ook de instellingen van het Kosovaars zelfbestuur) te onderzoeken.

Klachten kunnen worden ingediend door individuen, groepen of organisaties, en worden vertrouwelijk behandeld. De diensten van het kantoor van de Ombudspersoon zijn gratis. De Ombudspersoon kan ook op eigen initiatief een onderzoek instellen. Op basis van de onderzoeksresultaten kan de Ombudspersoon aanbevelingen doen.

De Ombudspersoon zelf (de Pool Marek Antoni Nowicki) is een internationale expert. Hij wordt bijgestaan door één internationale en twee lokale plaatsvervaarders (één etnische Albanees en één etnische Serviër), alsmede een team van lokale onderzoeksadvocaten. Het kantoor van de Ombudspersoon heeft veldkantoren in de vijf administratieve regio's van Kosovo; deze bevinden zich vooralsnog in de OVSE-veldkantoren in de respectieve regio's. De behoefte aan eigen veldkantoren buiten Prishtinë/Pristina wordt in het jaarverslag 2000-2001 als een van de top prioriteiten van de instelling genoemd. Zonder deze veldkantoren is het zeer lastig om met name de in enclaves wonende minderheden te bereiken.

Sinds de opening van het kantoor van de Ombudspersoon op 21 november 2000 heeft het kantoor 344 klachten ontvangen. De meeste klachten hebben betrekking op eigendomskwesaties (141 klachten), werkgelegenheids kwesaties (92 klachten) en 'fair trial' kwesaties (38 klachten). Van deze 344 klachten was 60% niet ontvankelijk. Van de overige 40% is voor 10 individuele klachten een onderzoek gestart. De Ombudspersoon heeft op eigen initiatief 15 onderzoeken gestart. Twee van deze onderzoeken zijn inmiddels afgerond. Een andere bevoegdheid van de Ombudspersoon is het uitbrengen van verzoeken om tijdelijke maatregelen. Hiervan zijn er vijf uitgebracht, waarvan er twee zijn ingestemd.

Een jaar na de opening van het kantoor van de Ombudspersoon is het oordeel over het functioneren van de Ombudspersoon niet onverdeeld positief. Van de zijde van UNMIK is er irritatie over de vermeende anti-UNMIK houding van de instelling. Veel van de klachten die de Ombudspersoon in dit eerste jaar heeft opgesteld betreffen door UNMIK uitgegeven verordeningen. Volgens UNMIK had er meer aandacht besteed moeten worden aan klachten van minderheden, zoals beschuldigingen van discriminatie tegen hen. Volgens de Ombudspersoon is het bereiken van buiten Prishtinë/Pristina wonende Kosovaren en in enclaves wonende minderheden zeer beperkt door het ontbreken van eigen veldkantoren aldaar. Indien zij in de toekomst over deze veldkantoren zou

beschikken, zal kunnen worden gezien of het bereik en hiermee de effectiviteit van de instelling verbeterd zal zijn.

3.3 Naleving en schendingen

Het recht op vrijheid van meningsuiting wordt door UNMIK nageleefd. Wel heeft UNMIK maatregelen genomen om de soms uiterst ongenueanceerde en ophitsende berichtgeving in de Kosovaarse media tegen te gaan, aangezien individuen tegen wie deze berichtgeving is gericht in levensbedreigende omstandigheden terecht kunnen komen.

De maatregelen van UNMIK zijn vervat in verordeningen 2000/36 (voor radio- en televisiezenders) respectievelijk 2000/37 (voor de geschreven pers) van juni 2000. Deze verordeningen voorzien in een onafhankelijke - door de Speciale Vertegenwoordiger te benoemen - tijdelijke mediacommissaris, die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling en bevordering van onafhankelijke en professionele mediaberichtgeving in Kosovo en die tevens verantwoordelijk is voor de implementatie van een tijdelijk reguleringsmechanisme voor de media (voortuitlopend op de instelling van een 'Independent Media Commission', die door Kosovaren bestuurd zal worden).

De 'Independent Media Commission' en de 'Board of the Public Broadcaster' zijn opgenomen als onafhankelijke organisaties in het 'Constitutional Framework for Provisional Self Government'. De UNMIK verordening die de oprichting van de 'Independent Media Commission' regelt is bijna afgerond.

De mediacommissaris is exclusief bevoegd tot het afgeven van uitzendlicenties, zonder welke de radio- en televisiezenders niet mogen functioneren. Om in aanmerking te komen voor een dergelijke licentie dient een zender te verklaren zich te zullen houden aan de 'uitzendgedragscode'. De uitzendgedragscode komt qua inhoud in hoge mate overeen met vergelijkbare gedragscodes in tal van westerse landen. De gedragscode bevat expliciete verwijzingen naar het recht op vrijheid van meningsuiting zoals vastgelegd in artikel 19 van het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten. Verder verbiedt de gedragscode het uitzenden van materiaal dat aanzet tot criminele activiteiten dan wel geweld, alsmede het schuldig verklaren van personen voordat deze zijn veroordeeld door een rechtbank.

Radio- en televisiezenders die niet in het bezit zijn van een licentie, of zich niet houden aan de bij de licentie horende gedragscode, kunnen door de mediacommissaris worden beboet of anderszins gestraft. Er hebben drie rondes plaatsgevonden voor het verlenen van uitzendlicenties. Momenteel hebben drie televisiezenders (RTV 21, Koha Vision en RTK) en drie radiozenders (Radio Kosova, Radio 21 en Radio Dukagjini) licenties verkregen om in geheel Kosovo uit te zenden. Ongeveer 60 procent van de bevolking wordt hiermee bereikt.

RTK is de enige publieke omroep in Kosovo. De UNMIK verordening die de oprichting van de RTK regelt, schrijft voor dat tenminste 15 procent van de 'prime time' nieuwsprogramma's en 15 procent van de totale programmering van RTK in een minderheidstaal aangeboden moet worden. Deze verordening is op 22 mei 2001 aangenomen.

Voor de geschreven pers in Kosovo kan de mediacommissaris tijdelijke gedragscodes uitvaardigen, die indien nodig door de Speciale Vertegenwoordiger omgezet kunnen worden in permanente wetgeving. Zowel de OVSE als de tijdelijke mediacommissaris hebben de verlenging van de gedragscode voor de geschreven pers aanbevolen. Dit wegens het ontbreken van lokale alternatieven die smaad en laster in de pers tegengaan. Kranten en tijdschriften die zich niet aan de geldende regels houden kunnen door de mediacommissaris worden beboet of anderszins gestraft.

In zijn rapport aan de Veiligheidsraad van 6 juli 2001 maakt de Speciale Vertegenwoordiger melding van de grote zorg van de tijdelijke mediacommissaris, ten aanzien van 'the current levels of inflammatory and potentially dangerous accusations and counter-accusations in the local press'. In de periode voorafgaand aan de parlementsverkiezingen zijn de schendingen van de gedragscodes evenwel beperkt gebleven.

Teneinde de naleving van de gedragscodes te verzekeren, houdt de OVSE dagelijks toezicht op zowel de lokale als de centrale radiostations en televisiezenders.

Tegen door de mediacommissaris opgelegde sancties kan beroep worden aangetekend bij een onafhankelijke beroepscommissie ('Kosovo Media Appeals Board').

Het recht op vrijheid van vereniging wordt in Kosovo nageleefd. Sinds 15 november 1999 is UNMIK-verordening 1999/22 van kracht, die de registratie en activiteiten van niet-gouvernementele organisaties in Kosovo reguleert. UNMIK-verordening 2000/16 van 21 maart 2000 reguleert de registratie en activiteiten van politieke partijen in Kosovo. Beide verordeningen zijn in overeenstemming met de internationale normen terzake, en onderstrepen in de algemene voorwaarden nog eens het recht op vrijheid van vereniging.

Het recht op vrijheid van vergadering wordt in Kosovo nageleefd. Zowel de etnisch Albanese meerderheid als de verschillende etnische minderheden in Kosovo kunnen in de praktijk demonstraties en andere openbare bijeenkomsten organiseren en bijwonen. Wel behouden UNMIK en KFOR zich het recht voor om dergelijke bijeenkomsten te verbieden, indien de veiligheid en de openbare orde in het geding zijn.

De islam is meest voorkomende godsdienst in Kosovo is de islam (aangehangen door de meeste etnische Albanese, de Slavische Moslims, alsmede de Roma-groepen 'Ashkali' en 'Egyptenaren'). De etnische Serviërs in Kosovo zijn Servisch-orthodox, evenals de 'Cergari'-Roma. Het katholicisme wordt beleden door een kleine groep etnische Albanese, alsmede etnische Kroaten en enkele Roma. De katholieke bisschop zetelt in Prizren/Prizren.

De in Kosovo van toepassing zijnde wetgeving garandeert de vrijheid van godsdienst en overtuiging. Dit recht wordt door UNMIK bewaakt. Ook in de context van de bestaande spanningen tussen de etnische Albanese meerderheidsbevolking en de verschillende etnische minderheden in Kosovo lijkt godsdienst geen bepalende rol te spelen: deze spanningen zijn hoofdzakelijk etnisch gemotiveerd.

Tijdens de Kosovo-crisis, alsmede in de eerste maanden na afloop van de crisis, was sprake van gespannen verhoudingen tussen de etnische Albanese moslimbevolking en de kleine gemeenschap van etnische Albanese katholieken in Kosovo. Aanleiding voor deze spanningen was echter niet zozeer het geloof, als wel de relatief ongeschonden staat waarin laatstgenoemde groep uit het Kosovo-conflict was gekomen. Inmiddels is de verhouding tussen deze twee groepen weer genormaliseerd. De positie van etnische Albanese katholieken in Kosovo verschilt dan ook niet of nauwelijks van de positie van de etnische Albanese moslims.

Gelet op de huidige veiligheidssituatie in Kosovo zijn alle bevolkingsgroepen (ongeacht etniciteit) in enige mate in hun bewegingsvrijheid beperkt. Zo kan een etnische Albanese zich niet zonder bescherming van KFOR of UNMIK in het aan Servië grenzende, noordelijke deel van Kosovo begeven. Anderzijds kan een etnische Serviër uit dit gedeelte van Kosovo zich niet zonder bescherming van KFOR en UNMIK in het resterende deel van Kosovo begeven.

In het bijzonder personen die in hun leefgebied een etnische minderheid vormen (het betreft hier vrijwel geen etnische Albanese), worden ernstig beperkt in hun bewegingsvrijheid. Deze personen zijn niet zelden woonachtig in door KFOR bewaakte enclaves, en kennen buiten de grenzen van hun enclave vrijwel geen bewegingsvrijheid. Hun toegang tot zich buiten de enclave bevindende familie en vrienden, voedselbronnen, werkgelegenheid, onderwijs, medische zorg en andere diensten, is dan ook uiterst gering.

De specifieke etniciteit speelt overigens bij bovengenoemde problematiek eveneens een rol. Etnische Serviërs worden vaker en in sterkere mate geconfronteerd met beperkte bewegingsvrijheid; andere etnische minderheden ervaren dit probleem in verschillende gradaties (zie verder 3.4).

UNMIK beheert in Kosovo een aantal busdiensten dat - onder escorte van KFOR - de diverse enclaves met elkaar verbindt. De voornaamste gebruikers van deze busdiensten zijn de etnische Serviërs. Vanaf juli 2001 is de verantwoordelijkheid voor deze busdiensten van UNHCR overgedragen aan UNMIK. Verder zijn er commerciële buslijnen die van Kosovo naar de steden Nis en Belgrado in Servië gaan. Binnen Kosovo worden deze commerciële bussen

8. begeleid door KFOR. Er is een treinverbinding tussen het aan de Macedonische grens gelegen Hani I Elezit/Djeneral Jankovic, via Centraal Kosovo naar Leshak/Lesak, in Noord Kosovo. In augustus is Lipjan/Lipljan aan het netwerk toegevoegd en sinds januari 2002 maken ook Ferizaj/Urosevac en Grlica/Grlica deel uit van deze treinverbinding.

Deze transportverbindingen vormen een zeer belangrijk middel in het verminderen van de isolatie van de minderheden. Echter, minderheden die van de transportmiddelen gebruik maken, kunnen slachtoffer worden van geweld. Dit geweld omvat bedreiging, bekogeling, en soms beschietingen. Ook etnische Albanezen die door gebied reisden waar etnische Serviërs de meerderheid vormden zijn een aantal malen slachtoffer geworden van dergelijk geweld.

Na afloop van de Kosovo-crisis was er geen functionerend gerechtelijk apparaat meer in Kosovo. Veel van de rechters en openbare aanklagers die in de tien voorafgaande jaren in Kosovo gewerkt hadden, waren weggetrokken uit Kosovo. Rechtbanken hadden grote materiële schade opgelopen, en de in Kosovo van toepassing zijnde wetgeving diende herzien te worden.

In tweeënhalf jaar tijd heeft UNMIK grote vooruitgang geboekt met de opbouw van een nieuw rechtssysteem. De in Kosovo van toepassing zijnde wetgeving is herzien (zie 3.2.1); rechtbanken zijn opnieuw ingericht en van de noodzakelijke materiële middelen voorzien en een groot aantal lokale rechters, aanklagers en ondersteunend rechtbankpersoneel is door de Speciale Vertegenwoordiger aangesteld. Onder hen bevinden zich een beperkt aantal etnische minderheden en vrouwen. De activiteit van de rechtbanken (aantal zaken in behandeling; aantal uitspraken) is ten gevolge van deze maatregelen geleidelijk toegenomen.

Ondanks deze vooruitgang is de kwaliteit van de rechtsgang nog voor verbetering vatbaar. Uit onderzoek van de OVSE is onder andere gebleken dat de aanhoudende etnische tegenstellingen in Kosovo een wissel trekken op de onpartijdigheid van de rechtbanken, in het bijzonder in zaken waarin etnische Serviërs terecht staan voor ernstige (oorlogs-)misdrijven. Teneinde de onpartijdigheid van de districtsrechtbanken in dergelijke zaken te bevorderen, heeft de Speciale Vertegenwoordiger besloten internationale rechters en internationale aanklagers aan te stellen aan deze rechtbanken. In oktober 2001 waren inmiddels 8 internationale rechters en 6 internationale aanklagers aangesteld. Dit aantal wordt in ieder geval nog met 4 rechters en 4 aanklagers uitgebreid. Bovendien bestaat het voornemen het internationale corps rechters en aanklagers nog verder uit te breiden.

De Speciale Vertegenwoordiger van de VN Mensenrechtencommissie meldt tevens de volgende knelpunten: lange vertragingen in zaken die voor de rechter gebracht worden resulterend in verlengd voorarrest en talloze malen uitstel als rechtzaken eenmaal beginnen; rechters en aanklagers die slecht voorbereid zijn.

UNMIK heeft sinds januari 2001 een aantal maatregelen genomen om verbetering te brengen in het rechtssysteem in Kosovo. Eén van deze maatregelen is de in mei 2001 opgerichte Politie en Justitie Pijler (Pijler I). Deze pijler brengt UNMIK Politie en het Ministerie van Justitie in één structuur bijeen. De doelen die met de oprichting van deze pijler worden beoogd zijn drievoudig: verbetering van de rechts- en gezagsstructuren, vestiging van een onpartijdig rechtssysteem en het aanpakken van de georganiseerde misdaad. Concrete wetgeving ter implementatie van deze doelen is uitgevaardigd op het gebied van bestrijding van de georganiseerde misdaad. Hiertoe behoort ook een programma ter bescherming van getuigen in strafrechtzaken. Ten slotte wordt er momenteel ook gewerkt aan een programma voor slachtoffers van misdrijven.

Naast concrete wetgeving is er vooruitgang geboekt bij de opbouw van de binnenlandse rechterlijke capaciteit. Zo is in mei 2001 het 'Criminal Defence Resource Centre' opgericht. Dit centrum beschikt over expertise op het gebied van internationale mensenrechten en is er op gericht de vaardigheden van de lokale strafrechtadvocaten te verbeteren. Het 'Kosovo Judicial Institute' verzorgt trainingen voor rechters en aanklagers en het 'Kosovo Law Centre' fungeert onder andere als denktank op het gebied van de ontwikkeling van het rechtssysteem.

- 8 De 'Judicial Inspection Unit', die deel uitmaakt van het Ministerie van Justitie, is in het leven geroepen om controles uit te voeren en onderzoek te verrichten naar aanklachten tegen de rechterlijke macht. De eerste hoorzitting die werd uitgevoerd door de 'Kosovo Judicial and Prosecutorial Council' vond plaats in september 2001, waar twee etnische Albanese rechters werden gehoord over hun vermeende wangedrag.

KFOR en de UNMIK-politie/UNMIK Correctional Services zijn de enige instanties in Kosovo die bevoegd zijn tot het arresteren en in hechtenis houden van personen. Over het algemeen gebeurt dit op correcte wijze, ofschoon bepaalde aspecten voor verbetering vatbaar zijn. Zo vinden buitengerechtelijke detenties nog steeds plaats. Dit gegeven ontmoet dan ook kritiek van diverse zijden.

Buitengerechtelijke detentie op basis van een 'executive order' van de SVSG alsmede door KFOR heeft tot kritiek van velen geleid: Amnesty International, de Nationale Ombudspersoon, alsmede de Speciale Vertegenwoordiger van de VN Mensenrechtencommissie voor voormalig Joegoslavië spreken hun zorg hierover uit. Bezwaren tegen dit gebruik zijn tweevoudig: de executive orders zelf hebben geen duidelijke nationale of internationale rechtsbasis, en er bestaat geen mogelijkheid tot heroverweging van de beslissing tot (deze vorm van) inhechtenisname.

Aan dit laatste punt heeft de SVSG getracht tegemoet te komen met de oprichting van de 'Detention Review Commission'. Echter deze maatregel is volgens de Ombudspersoon en de Speciale Vertegenwoordiger van de VN Mensenrechtencommissie niet afdoende en brengt de 'executive orders' niet in overeenstemming met internationale mensenrechtenstandaarden. Een besluit van de 'Detention Review Committee' blijft immers nog steeds een buitengerechtelijk besluit. De Speciale Vertegenwoordiger van de VN Mensenrechtencommissie pleit er dan ook voor dat deze beslissingen bij het gerechtelijke apparaat moeten komen te liggen.

Ook KFOR voert nog steeds buitengerechtelijke detenties uit. Het gaat hier met name om etnische Albanen die ervan worden verdacht aan extremistische activiteiten deel te nemen/te hebben genomen in Macedonië en Zuid-Servië. KFOR beroept zich hierbij o.a. op het mandaat van resolutie 1244, waarin KFOR de verantwoordelijkheid krijgt voor het garanderen van een veilige omgeving ('safe and secure environment'). De Speciale Vertegenwoordiger van de VN Mensenrechtencommissie spreekt zijn zorg uit over deze buitengerechtelijke detenties en roept KFOR op deze praktijken te herzien. Immers van een acute noodsituatie die dergelijke militaire detenties zou rechtvaardigen, is in Kosovo geen sprake meer. Mochten dergelijke maatregelen toch noodzakelijk zijn, dan moeten hiervoor wettelijke derogaties worden opgenomen. Ook de recentelijk aangenomen wetgeving over misdaad- en terrorismebestrijding biedt nieuwe juridische mogelijkheden tot reguliere detentie.

In de verslagperiode heeft UNMIK wetgeving opgesteld over de periode van voorarrest en de rechten van gedetineerden. Hiermee is tegemoet gekomen aan de kritiek van Amnesty International en de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechten in voormalig Joegoslavië. Voorts zijn de condities in detentiecentra verbeterd.

Kort voor het einde van het Kosovo-conflict, in juni 1999, zijn ruim 2.000 etnisch Albanese gedetineerden door de Servische autoriteiten vanuit Kosovo overgebracht naar gevangenen in Servië. De meesten van hen waren gearresteerd op verdenking van lidmaatschap van dan wel steun aan het UÇK. Het merendeel is vrijgelaten omdat ze hun straffen hadden uitgediend of omdat ze bij gebrek aan bewijs zijn vrijgesproken. Tevens is een groep van circa 175 etnische Albanen vrijgekomen op grond van een op 26 februari 2001 door het parlement van de FRJ aangenomen amnestiewet. Op 26 maart 2002 zijn na een lang onderhandelingsproces de laatste 145 etnische Albanen gevangenen overgedragen aan UNMIK.

UNMIK heeft er in 2001 bij de Servische autoriteiten op aangedrongen de resterende etnische Albanese gevangenen in Servië naar Kosovo terug te laten keren, waar hun zaken door UNMIK opnieuw zullen worden bestudeerd. Hoewel moeizaam, is er op dit gebied geleidelijk vooruitgang geboekt. Op 25 april 2001 werd de 'Djacovica groep' door het Servische Hooggerechtshof vrijgelaten. Deze groep van 145 etnische Albanen uit Djacovica in Kosovo was in 1999 gearresteerd en veroordeeld wegens 'terroristische

- 3 activiteiten'. De mannen werden in mei 2000 veroordeeld tot gevangenisstraffen tussen de 7 en 13 jaar. De procedure -vanaf het voorarrest tot en met de processen zelf- voldeed niet aan de minimum eisen voor een eerlijk proces zoals uiteengezet in internationale verdragen.

FRJ President Kostunica stelde als voorwaarde voor overdracht van de laatste Kosovo-Albanezen dat vooruitgang wordt geboekt met de vrijlating van Servische gevangenen in Kosovo. Door UNMIK wordt dit getal geschat op 48, waarvan 32 recentelijk zijn gearresteerd, waarvan volgens UNMIK wellicht 3 op twijfelachtige gronden vastzitten. Hoewel UNMIK reciprociteit afwijst, is toch een dialoog op gang gekomen tussen UNMIK en de Servische vice-premier Covic. Deze dialoog heeft uiteindelijk geresulteerd in de overdracht van de laatste 145 etnische Albanezen in Servische gevangnissen, aan UNMIK. Een groep internationale rechters is bezig met de herbestudering van de dossiers van deze gevangenen. Volgens Flora Brovina, vice voorzitter van de PDK en als mensenrechtenactiviste zelf gedetineerd geweest in Servië, zijn circa 90 van deze gevangenen destijds op basis van politieke gronden gedetineerd. Overigens is geen sprake van een overdracht van Servische gevangenen in Kosovo naar Servië.

In de onderhandelingen met Servië over de gedetineerden wordt deze kwestie vaak gekoppeld aan de vermisten problematiek. Op 19 juni 2001 is bijvoorbeeld de 'UNMIK/FRY Contact Group on Missing Persons and Detainees' opgericht. Deze groep komt twee maal per maand bijeen, in Pristina en Belgrado. (zie 3.3.8)

In de eerste maanden volgend op de afloop van de Kosovo-crisis, toen UNMIK en KFOR nog in een opbouwfase verkeerden, is sprake geweest van mishandeling en foltering van etnische minderheden door etnische Albanezen, waaronder leden van het (voormalige) UÇK. In ten minste twee van de destijds door KFOR ontmantelde detentiecentra van het UÇK, in Prizren en Gnjilane, zijn instrumenten aangetroffen die omschreven werden als folterwerktuigen. Veel slachtoffers van moord vertoonden sporen van mishandeling en foltering.

Ofschoon in Kosovo nog steeds sprake is van gewelddadigheden jegens etnische minderheden, behoren systematische mishandeling en foltering van minderheden thans tot het verleden. De presentie van KFOR en de UNMIK-politie heeft hier een doorslaggevende rol in gespeeld.

Volgens het Internationale Rode Kruis (ICRC) zijn circa 3.760 gevallen van vermiste Kosovaarse personen nog niet opgelost. Het betreft voor een klein deel etnische Albanese personen van wie inmiddels vaststaat dat zij in gevangnissen in Servië verblijven (zie 3.3.6.2). Voor een ander deel betreft het circa 600 etnische Serviërs en Roma, die in de periode sinds juni 1999 als vermist zijn opgegeven.

De in juni 2001 opgerichte TRY/UNMIK Contact Group on Missing Persons and Detainees' heeft gezorgd voor een grotere samenwerking tussen UNMIK en de FRJ op het gebied van de vermisten, zoals uitwisseling van forensische informatie en expertise. Het eerste concrete resultaat van de Contact Group was de overdracht op 15 augustus 2001 van UNMIK aan de FRJ autoriteiten van het stoffelijke overschot van een etnische Servische vrouw die begraven lag in Pristina.

Op 5 november 2001 ondertekenden UNMIK en de FRJ autoriteiten het zogeheten 'Common Document'. Dit document is een intentieverklaring van beide partijen tot samenwerking op een aantal met name genoemde gebieden. Hierin is voortgang in de vermistenproblematiek opgenomen. UNMIK verplicht zich hierin voor 31 december 2002 alle ongedocumenteerde begraafplaatsen in Kosovo te onderzoeken, de menselijke resten op te graven en middels DNA testen 1250 ongeïdentificeerde menselijke resten te identificeren. Onderzoek naar een aantal massagraven in Servië gaat voort.

Ontvoeringen komen ook in het huidige Kosovo nog voor, zij het in veel mindere mate dan tijdens de Kosovo-crisis. Ten opzichte van 2000 is het aantal ontvoeringen in 2001 met 6% afgenomen.

Het totaal aantal moorden in 2001 is met meer dan 50 procent gedaald ten opzichte van 2000. De registratie van het aantal moorden vertoont een grillig verloop. In februari 2001 werden achttien moorden geregistreerd, in juli waren dit er twee. Augustus en september lieten weer een aanzienlijke verhoging van het aantal moorden zien. Gezien de veiligheidssituatie in

Kosovo is het echter moeilijk hier harde conclusies aan te verbinden (zie ook 2.5).

Hoewel het aantal zware misdrijven (inclusief moord) gericht op minderheden in vrijwel elke regio is afgenomen is de frequentie van andersoortige misdrijven, alsmede van bedreigingen en intimidatie jegens minderheden nog steeds zeer hoog. Naast etnisch gemotiveerde moorden, is ook de georganiseerde misdaad actief in Kosovo. Deze moorden vinden plaats op grond van andere motieven dan etniciteit.

Incidenteel komen politiek gemotiveerde moorden nog wel voor. (zie 3.4.1)

UNMIK Politie geeft aan dat er in 2001 tegenover een afname van het aantal zware misdrijven een toename van het aantal eigendoms misdaden ('property crimes') staat.

De doodstraf kan in Kosovo niet worden opgelegd. De hoogste gevangenisstraf die op basis van UNMIK-verordening 1999/24 van 12 december 1999 kon worden opgelegd bedroeg 15 jaar. Op 17 oktober 2000 heeft de Interim Administrative Council (IAC) echter een concept-verordening goedgekeurd, die bepaalt dat rechters een gevangenisstraf van 40 jaar kunnen opleggen voor zeer ernstige misdrijven.

3.4 Positie van specifieke groepen

De Democratische Liga van Kosovo (Lidhja Demokratike e Kosovës; LDK) die de belangrijkste vertegenwoordiger is van politiek gematigde etnische Albanezen, is onder de etnische Albanezen de meest populaire politieke partij, hetgeen blijkt uit de uitslag van parlementsverkiezingen van november 2001 (zie 2.5.1).

Incidenteel komen politiek gemotiveerde moorden nog wel voor. Zo is er na de verkiezingen in november 2001 een tweetal moorden op LDK leden gepleegd. In december 2001 werd de burgemeester van de stad Istok doodgeschoten en in januari 2002 onderging de LDK parlementariër Ismail Hajdaraj hetzelfde lot.

Voormalig UÇK strijders zijn voor een groot deel opgenomen in het nieuw opgerichte 'Kosovo Beschermingskorps' (Trupat e Mbrojtjes se Kosoves; afgekort TMK) (zie 2.5.4), of in de door de OVSE geleide 'Kosovo Police Service' (KPS) (zie 2.5.4). Er zijn geen gevallen bekend in het huidige Kosovo waarin voormalig UÇK strijders in de meerderheidsgebieden te vrezen hebben van intimidatie/repressie.

De demilitarisering van het UÇK is op 20 september 1999 voltooid en op diezelfde datum is het UÇK formeel opgeheven. In de demilitariseringsovereenkomst is de transformatie van het UÇK in een nieuw korps opgenomen; het 'Kosovo Beschermingskorps'. Circa 30 procent van de voormalig UÇK strijders is opgenomen in dit TMK. Een ander deel heeft zich aangemeld bij de 'Kosovo Police Service' (KPS). Bij de KPS was 50 procent van de opleidingsplaatsen gereserveerd voor voormalig UÇK strijders. Naast indiensttreding bij het TMK, of de KPS heeft een deel van de voormalig UÇK strijders een beroepsopleiding gevolgd via de herintegratieprogramma's van de IOM.

Van het resterende deel voormalig UÇK strijders is het waarschijnlijk dat een aantal zich heeft aangesloten bij extremistische groeperingen, die met geweld een Groot Albanië, of een bevrijding van bepaalde door etnische Albanezen bevolkte gebieden voorstaan. (zie 2.5) Ook zijn een aantal prominente UÇK-ers de politiek ingegaan, zoals Hashim Thaci, oud opperbevelhebber van het UÇK en nu voorzitter van de PDK en Ramush Haradinaj, oud commandant van het UÇK en nu voorzitter van de AAK.

In Kosovo wonen naar schatting 66.000 etnische Serviërs. Het aantal etnische Serviërs in Kosovo was voorheen (tot en met de Kosovo-crisis) circa driemaal zo groot. Veel etnische Serviërs zijn echter in de maanden na juni 1999 naar Servië gevlucht uit angst voor wraakacties van de etnische Albanezen.

De thans nog in Kosovo verblijvende etnische Serviërs kunnen in twee groepen worden onderverdeeld: enerzijds zij die in het aan Servië grenzende, en vrijwel uitsluitend door etnische Serviërs bewoonde, noorden van Kosovo wonen (de gemeenten Leposavic/Leposaviq, Zubin Potok/Zubin Potok en Zvečan/Zveçan, alsmede een deel van de gemeente Mitrovicë/Kosovska

- Mitrovica) en anderzijds zij die in kleine tot grote enclaves wonen in de rest van Kosovo.

De etnische Serviërs die behoren tot de eerste groep, vormen in hun directe omgeving een etnische meerderheid. Hun veiligheidssituatie is daardoor goed te noemen, hetgeen tevens betekent dat hun bewegingsvrijheid relatief groot is. Het feit dat hun leefgebied direct aan Servië grenst vergroot deze bewegingsvrijheid verder.

De etnische Serviërs die behoren tot de tweede groep, vormen in hun directe leefomgeving een etnische minderheid. In die hoedanigheid wordt hun situatie nauwlettend door UNHCR en de OVSE gemonitord. In het algemeen kan gesteld worden dat, dankzij de presentie van KFOR, de veiligheidssituatie binnen de enclaves redelijk is. Buiten de enclaves loopt men zonder KFOR-bewaking echter risico slachtoffer te worden van etnisch geweld.

Van de inspanningen van KFOR om bescherming te bieden aan minderheden gaat een preventieve werking uit ten aanzien van veiligheidsincidenten. In de periode maart - augustus 2001 is het aantal ernstige incidenten jegens minderheden in bijna elke regio afgenomen. Daarentegen is de frequentie van andere gewelddadigheden zoals intimidatie en pesterijen hoog. Ook de gedwongen verkoop van huizen en vee-diefstal komen voor. In dit verband wordt wel gesproken van 'economische etnische zuivering'.

De toegang tot zich buiten de enclave bevindende familie en vrienden, voedselbronnen, werkgelegenheid, onderwijs, medische zorg en andere diensten is voor de in enclaves wonende etnische Serviërs uiterst gering. In basisbehoeften als voedsel, onderwijs (zie 2.8) en medische zorg wordt echter binnen de etnische Servische enclaves in voldoende mate voorzien.

Zoals vermeld in paragraaf 3.3.4 beheert UNMIK in Kosovo een aantal busdiensten dat - onder escorte van KFOR - de diverse enclaves met elkaar verbindt. De voornaamste gebruikers van deze busdiensten zijn de etnische Serviërs. Verder zijn er commerciële buslijnen die van Kosovo naar de steden Nis en Belgrado in Servië gaan. Binnen Kosovo worden ook deze commerciële bussen begeleid door KFOR. Er is een treinverbinding tussen het aan de Macedonische grens gelegen Djeneral Jankovic, via Centraal Kosovo naar Lesak, in Noord Kosovo. In augustus is Lipljan aan het netwerk toegevoegd en sinds januari 2002 maken ook Ferizaj/Urosevac en Grlica deel uit van deze treinverbinding. Deze transportverbindingen vormen een zeer belangrijk middel in het verminderen van de isolatie van de minderheden.

In 2001 zijn minder etnische Serviërs teruggekeerd dan in het jaar daarvoor. Van de circa 230.000 geregistreerde binnenlands ontheemden zijn sinds 1999 in totaal slechts 2.432 etnische Serviërs teruggekeerd, waarvan tweederde in het jaar 2000 en de rest in 2001 heeft plaatsgevonden. In 2001 is op politiek niveau aandacht ontstaan voor de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor terugkeer van binnenlands ontheemden. Naast veiligheid gaat het hier bijvoorbeeld om bewegingsvrijheid, werkgelegenheid en huisvesting. Onderdeel van deze aanpak zijn de door de UNHCR georganiseerde 'go and see visits', waarbij binnenlands ontheemden een aantal maal hun oude woonplaats kunnen bezoeken om een betere keuze te kunnen maken voor wel of geen terugkeer. Overigens zijn er ook nog steeds etnische Serviërs die uit Kosovo vertrekken.

De Roma in Kosovo vormen geenszins een homogene groep. In dit ambtsbericht wordt de term 'Roma' dan ook als verzamelwoord gebruikt. Daar waar nodig zullen specifieke Roma-groepen apart vermeld worden.

De veiligheidssituatie van minderheden in Kosovo is in 2001 verbeterd. Ook de Roma zijn minder vaak het slachtoffer geworden van ernstige gewelddadigheden als moord en ontvoering. Echter de frequentie van andersoortig geweld zoals intimidatie en mishandeling jegens Roma is nog steeds hoog (zie 2.5.1). De in Kosovo verblijvende Roma hebben over het algemeen in voldoende mate toegang tot basisvoorzieningen als voedsel, onderwijs (zie 2.7) en medische zorg. Hun toegang tot werkgelegenheid is echter beperkt. Naast de voor iedere minderheid geldende discriminatie op dit gebied is voor niet-Albanees sprekende Roma de taal eveneens een grote beperking.

Voorafgaand aan de Kosovo-crisis woonden naar schatting 150.000 Roma in Kosovo. Niettegenstaande hun verschillende mate van integratie in de

- Servische dan wel Albanese maatschappij, werden alle Roma gezien als tweederangs burgers door zowel de etnische Servische als de etnische Albanezen uit Kosovo.

Na het conflict werden Roma door de etnische Albanezen beschuldigd van betrokkenheid bij Servische wreedheden, variërend van het plunderen en brandschatten van huizen van etnische Albanezen tot het begraven van hun lichamen. Roma zagen zich geconfronteerd met de nodige vijandigheid en wraakacties van de zijde van de terugkerende etnische Albanezen. Meer dan honderdduizend Roma hebben dan ook in de eerste maanden na juni 1999 hun woonplaats verlaten uit angst voor wraakacties. De meesten van hen verblijven thans als binnenlands ontheemden elders in Kosovo of in de rest van de FRJ (Servië en Montenegro), dan wel als vluchtelingen in Macedonië.

De thans nog in Kosovo verblijvende Roma (schattingen omtrent hun aantal lopen uiteen tussen 10.000 en 30.000) wonen in kleine tot middelgrote gemeenschappen verspreid over geheel Kosovo. Hun veiligheidssituatie, en daarmee hun bewegingsvrijheid, verschilt van gebied tot gebied en hangt daarnaast in belangrijke mate af van de specifieke Roma-groep waartoe men behoort. De etnische Roma en de Cergari worden door de etnische Albanezen het meest geassocieerd met de Serviërs. Deze groepen verblijven dan ook in door KFOR bewaakte enclaves, niet zelden samen met etnische Serviërs. De Ashkali en de 'Egyptenaren' behoeven doorgaans minder zware KFOR-bescherming en genieten een grotere bewegingsvrijheid dan andere Roma-groepen, wegens hun banden met de etnische Albanese gemeenschap en het feit dat ze Albanees spreken. Over het algemeen is de bewegingsvrijheid van Roma in Kosovo echter beperkt.

In de verslagperiode zijn gevallen bekend van intimidatie jegens Roma kinderen die van en naar school reisden, in de gemeenschappen rond Prizren/Prizren, Mitrovicë/Kosovska Mitrovica, Gjiilan/Gniljane en Prishtinë/Pristina. Hoewel KFOR en UNMIK verhoogde veiligheidsmaatregelen in sommige van deze gebieden heeft getroffen, blijft (het gevoel van) onveiligheid de deelname van Roma kinderen aan onderwijs in de weg staan. Hierbij spelen overigens ook armoede en culturele factoren een rol.

Van de inspanningen van KFOR om bescherming te bieden aan minderheden gaat een preventieve werking uit ten aanzien van veiligheidsincidenten. In de periode maart tot en met augustus 2001 hebben ernstige misdrijven (zoals moord en pogingen daartoe) jegens etnische minderheden zich slechts sporadisch voorgedaan. Wel vormden de Roma - samen met de etnische Serviërs - in deze periode relatief vaker het doelwit voor ernstige misdrijven dan andere minderheden.

De aanduiding 'Slavische Moslims' staat niet voor een homogene etnische groep, maar is een verzamelterm voor moslims die een slavische taal (doorgaans het Servo-kroatisch) spreken en die voorheen geassocieerd werden met de aparte 'moslim-nationaliteit' waarin de voormalige Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië (SFRJ) voorzag.

De veiligheidssituatie van de Slavische Moslims is stabiel te noemen. Zij vormen in mindere mate dan de etnische Serviërs en de Roma het doelwit van (ernstige) gewelddadigheden, en genieten relatief meer bewegingsvrijheid. Veel Slavische Moslims zijn echter bang om hun taal te spreken in de nabijheid van etnische Albanezen.

De grootste gemeenschap van Slavische Moslims (circa 25.000 personen) bevindt zich in Prizren en omgeving. Daarnaast zijn er kleinere Slavische Moslim-gemeenschappen in de steden Prishtinë/Pristina en Mitrovicë/Kosovska Mitrovica, alsmede in de gemeenten Pejë/Pec, Istog/Istok en Gjakovë/Dakovica. In totaal gaat het om circa 32.000 Slavische Moslims.

De in Kosovo verblijvende Slavische Moslims hebben over het algemeen in voldoende mate toegang tot basisvoorzieningen als voedsel, onderwijs (zie 2.7) en medische zorg. Wat echter door een groot aantal Slavische Moslims als probleem wordt ervaren is het gebrek aan onderwijs in de eigen taal. Dit wordt tevens als belangrijkste reden voor een eventueel vertrek uit Kosovo genoemd. Een structurele oplossing voor dit probleem ligt niet in het verschiet. Naast het beperkte aantal leerlingen dat verspreid over Kosovo woont is er een tekort aan leerkrachten. Een gebrek aan perspectief in het huidige Kosovo, taalproblemen alsmede - in mindere mate - (lichte)

mishandelingen en verbaal geweld vormen daarnaast voor een aantal Slavische Moslims aanleiding om Kosovo te verlaten.

De Gorani behoren eigenlijk tot de Slavische Moslims, maar worden wegens hun specifieke dialect, alsmede het feit dat zij grotendeels woonachtig zijn in een geografisch duidelijk afgebakend gebied, door de OVSE en UNHCR als een aparte gemeenschap beschouwd.

De meeste Gorani (9.000 à 11.000) zijn woonachtig in de gemeente Dragas; circa 1.500 in de stad Dragas zelf en de rest verspreid over verschillende dorpen in de Gora-regio. Kleinere aantallen Gorani wonen in de stad Mitrovicë/Kosovska Mitrovica (circa 120), de gemeenten Kamenicë/Kamenica en Gnjilane (niet meer dan 200), alsmede in de gemeente Prishtinë/Pristina en omgeving. Het totale aantal Gorani in Kosovo is gedurende 2001 stabiel gebleven.

Sinds februari 2001 heeft een reeks bomaanslagen op Gorani plaatsgevonden. Deze aanslagen zouden evenwel uit economische motieven gepleegd kunnen zijn (alle slachtoffers waren eigenaren van huizen en winkels aan de hoofdweg in Dragas/Drageash stad).

Afgezien van deze incidenten, is de veiligheidssituatie van de Gorani bevredigend te noemen. Wel durven veel Gorani buiten hun directe leefomgeving niet hun eigen taal te spreken, hetgeen hun toegang tot werkgelegenheid en bepaalde basisvoorzieningen enigszins beperkt.

In Kosovo wonen circa 20.000 etnische Turken. De meesten van hen (circa 12.000) wonen in de gemeente Prizren. Kleinere aantallen zijn woonachtig in de gemeente Gnjilane (circa 2.000), alsmede in de steden Mitrovicë/Kosovska Mitrovica, Vushtrri/Vucitrn, Prishtinë/Pristina en Fushë Kosovë/Kosovo Polje.

De veiligheidssituatie van de Turken in Kosovo is bevredigend; gewelddadigheden jegens de Turkse gemeenschap doen zich vrijwel niet voor.

De Turkse Kosovaren streven naar erkenning door UNMIK van het Turks als officiële taal (naast het Engels, het Albanees en het Servisch). Eind 2000 is met UNMIK overeengekomen dat in gemeenten waar de Turkse minderheid een groot deel van de lokale bevolking uitmaakt, het Turks eveneens in officiële documenten en procedures gebruikt mag worden. Deze regeling heeft bijgedragen aan de registratie voor en deelname aan de parlementsverkiezingen van 17 november 2001 door de Turkse Kosovaren.

De veiligheidssituatie van de nog in Kosovo wonenden Kroaten is bevredigend; er zijn in 2001 geen noemenswaardige incidenten gemeld jegens etnische Kroaten.

Van oudsher kent Kosovo een kleine etnisch Kroatische gemeenschap, voornamelijk woonachtig in de gemeente Vitina. Velen van hen zijn in oktober 1999 naar Kroatië geëvacueerd, na een aantal gewelddadige incidenten jegens de etnisch Kroatische bevolking van de zijde van onbekende etnische Albanese. Thans wonen nog slechts 370 etnische Kroaten in het dorp Janjevo en 50 etnische Kroaten in het dorp Letnica. Ook de toestroom van etnische Albanese vluchtelingen uit Macedonië, die soms tot tijdelijke bezetting van leegstaande Kroatische eigendommen leidde, heeft niet tot noemenswaardige incidenten geleid.

Wel bestaat er onder de etnische Kroaten bezorgdheid over hun toekomstperspectieven in Kosovo, met name op het gebied van onderwijs voor hun kinderen. Terugkeer van Kroaten in de nabije toekomst lijkt dan ook niet waarschijnlijk.

In het algemeen is de positie van vrouwen in de Kosovaarse samenleving ondergeschikt aan die van de man. De patriarchale ordening van de Kosovaarse maatschappij is in meer of mindere mate terug te vinden binnen alle bevolkingsgroepen. Wel kan een onderscheid worden gemaakt tussen vrouwen die op het platteland in Kosovo leven en vrouwen in de steden. Zo bezoekt op het platteland slechts een op de drie meisjes het voortgezet onderwijs. In de grote steden heeft de aanwezigheid van UNMIK en vele ngo's vrouwen toegang gegeven tot daarvoor voor hen niet beschikbare/toegankelijke banen, waardoor de zelfredzaamheid van deze -zij

- het beperkte groep- vrouwen verbeterd is.

De doorgaans ondergeschikte positie van de vrouw is zowel terug te vinden in huiselijke kring, waar geweld jegens de vrouw een min of meer geaccepteerd verschijnsel is, als op sociaal-maatschappelijk gebied: de deelname van vrouwen aan het maatschappelijk leven is beperkt. Het gegeven dat familierecht als een inbreuk op het persoonlijke leven wordt gezien vormt bovendien een extra obstakel in het achterhalen en oplossen van huiselijk geweld. Ook het doen van aangifte hiervan door vrouwen wordt hierdoor belemmerd. Vrouwen behorende tot een minderheidsgroep behoren tot de meest kwetsbaren door o.a. de beperkte bewegingsvrijheid en de onveiligheid die zorgen voor een moeilijke toegang tot sociaal-economische diensten als gezondheidszorg en werkgelegenheid.

Ook de zeggenschap van vrouwen over hun eigendommen en kinderen is gering. Hoewel het erfrecht bepaalt dat bij de dood van de man de vrouw de gezamenlijke eigendommen erft, is de praktijk -met name op het platteland- vaak anders en komen de kinderen alsmede de eigendommen aan de familie van de overleden vader toe.

Opvangmogelijkheden voor vrouwen die zich willen onttrekken aan het geweld zijn nagenoeg niet aanwezig. UNMIK heeft overigens wel een verordening opgesteld die rechtbanken meer bevoegdheden dient te geven voor het uitvaardigen van beschermende maatregelen ('protective orders') en noodmaatregelen ('emergency protective orders') in geval van huiselijk geweld. Deze verordening is nog niet aangenomen.

Teneinde de positie van vrouwen in de Kosovaarse maatschappij te verbeteren, worden er door diverse ngo's allerlei initiatieven opgezet. Voorbeelden hiervan zijn trainingen op gebied van persoonlijke ontwikkeling, werkgelegenheidsprojecten etc. Ook UNMIK poogt de positie van vrouwen te versterken en hun rol in de Kosovaarse samenleving te vergroten. In grote steden heeft de aanwezigheid van UNMIK en vele ngo's vrouwen toegang gegeven tot daarvoor voor hen niet beschikbare/toegankelijke banen. Zo is het aandeel van vrouwen in de door de OVSE geleide Kosovo Politie Dienst circa 18 procent. Tevens zijn vrouwen in toenemende mate actief in politieke en mensenrechtenorganisaties. Voor de parlementsverkiezingen is bovendien bepaald dat elke derde persoon op de kandidatenlijst van een politieke partij een vrouw moest zijn. Dit heeft geresulteerd in een aandeel van circa 25 procent vrouwen in de assemblee.

Daarnaast heeft het 'UNMIK Office of Gender Affairs' het 'Kosovo Action Plan for the Advancement of Women 2001-2003' opgesteld, waarin een viertal prioriteitsgebieden wordt onderscheiden: onderwijs/ wetenschap/cultuur, gezondheidszorg, geweld tegen vrouwen, vrouwenrechten/wetgeving. In deze periode wordt getracht op deze gebieden de rol van vrouwen te versterken en deelname van vrouwen in het maatschappelijk leven te bewerkstelligen. Evenwel bestaat er geen centraal coördinatiepunt voor vrouwenzaken, waardoor fragmentatie van de activiteiten dreigt.

Etnisch gemengde huwelijken komen in Kosovo nauwelijks voor. Voorafgaand aan de Servische grondwetswijziging in 1990 werd het percentage etnisch gemengd gehuwden in Kosovo geschat op maximaal 5 procent. Vanwege de strikte scheiding tussen de etnische Servische en de etnische Albanese maatschappij zijn etnisch gemengde huwelijken sindsdien echter nog zeldzamer. Hierbij kan nog worden opgemerkt dat gezien de strenge morele eisen die aan etnische Albanese meisjes worden gesteld, zij niet of nauwelijks in contact kwamen met Servische jongens. Een huwelijk tussen een etnisch Albanese meisje en een etnisch Servische jongen is dan ook bijna ondenkbaar.

Hoewel het derhalve slechts een kleine groep betreft, is hun huidige situatie in Kosovo precair en kunnen zij blootstaan aan intimidatie, repressie, ontvoering en moord.

Homoseksualiteit is in Kosovo geenszins algemeen aanvaard. In het Wetboek van Strafrecht uit 1977 wordt homoseksualiteit strafbaar gesteld. Hoewel een nieuw Wetboek van Strafrecht wordt opgesteld, is eerdergenoemd Wetboek van Strafrecht nog steeds geldig.

Volgens UNMIK Verordening 1999/24 behoort het uit 1977 daterende Wetboek van Strafrecht van Kosovo tot de toepasbare wetgeving in Kosovo. In artikel 81 van deze wet worden 'onnatuurlijke seksuele handelingen' strafbaar gesteld,

- hieronder zouden ook homoseksuele handelingen vallen. De sanctie bestaat uit een gevangenisstraf van 1 jaar en is niet nader gespecificeerd. Het nieuwe Wetboek van Strafrecht dat momenteel wordt opgesteld bevat geen bepalingen over homoseksualiteit of op homoseksuele handelingen betrekking hebbende bepalingen. Dezerzijds is niet bekend of bovengenoemd artikel nog wordt toegepast, echter momenteel zitten er geen personen in de gevangenis als gevolg van hun homoseksualiteit.

Homoseksualiteit lijkt onzichtbaar in Kosovo. Navraag bij overheidsorganen in Kosovo alsmede bij niet-gouvernementele organisaties aldaar heeft geen enkel verband opgeleverd waarin homoseksuelen verenigd zijn. Gezien het grote culturele taboe op homoseksualiteit lijkt het dan ook aannemelijk dat homoseksuelen zich voornamelijk in een 'onzichtbaar' circuit bewegen. Van gevallen van intimidatie is niets bekend. Ook dit zal naar alle waarschijnlijkheid samenhangen met het taboe dat op homoseksualiteit rust

3.5 Samenvatting

In Kosovo bestaan voldoende juridische waarborgen voor de naleving van de mensenrechten. UNMIK-verordening 1999/24 van 12 december 1999 bepaalt dat de constitutie van Kosovo mede gevormd wordt door internationaal erkende mensenrechtennormen (met name zoals vastgelegd in het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens). Ook het in mei 2001 door de SVSG afgekondigde 'Constitutional Framework' onderschrijft de toepassing van met name genoemde mensenrechtenverdragen in de wetgeving van Kosovo. Bovennoemde documenten hebben evenwel aanleiding gegeven tot vragen door o.a. de speciale vertegenwoordiger van de VN over de juridische verankering van alle mensenrechten.

In Kosovo is voldoende toezicht op de naleving van de mensenrechten. De Speciale Vertegenwoordiger van de Mensenrechtencommissie van de VN, het bureau van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de VN in Pristina, UNMIK, KFOR, maar ook het kantoor van de Ombudspersoon, alsmede vele internationale en Kosovaarse niet-gouvernementele organisaties die regelmatig rapporteren en publiceren over de mensenrechtensituatie in Kosovo, staan hiervoor garant.

Belangrijkste bron van zorg ten aanzien van de naleving van de mensenrechten in Kosovo blijft de veiligheidssituatie van de etnische minderheden - met name de etnische Serviërs en de Roma die in enclaves wonen, omringd door etnisch Albanees gebied. Deze groepen kunnen het niet stellen zonder permanente bewaking door KFOR. Dankzij de inspanningen van KFOR om bescherming te bieden is het aantal ernstige misdrijven (zoals moord en pogingen daartoe) jegens minderheden afgenomen. Zij worden echter ernstig beperkt in hun bewegingsvrijheid. Dit bemoeilijkt hun toegang tot buiten de directe woonomgeving bevindende familie en vrienden. Ook voedselbronnen, werkgelegenheid, onderwijs, medische zorg en andere diensten die zich buiten de directe woonomgeving bevinden zijn zeer moeilijk toegankelijk.

Ofschoon in Kosovo nog steeds sprake is van gewelddadigheden jegens etnische minderheden, lijken systematische mishandeling en foltering van minderheden thans tot het verleden te behoren. De presentie van KFOR en de UNMIK-politie heeft hier toe bijgedragen.

Het recht op vrijheid van meningsuiting wordt in Kosovo nageleefd. Wel heeft UNMIK maatregelen genomen ter bestrijding van de soms uiterst ongenueanceerde en ophitsende berichtgeving in de Kosovaarse media, aangezien individuen tegen wie deze berichtgeving is gericht in levensbedreigende omstandigheden terecht kunnen komen.

Ook het recht op vrijheid van vereniging en vergadering wordt in Kosovo daadwerkelijk nageleefd. Verder garandeert de in Kosovo van toepassing zijnde wetgeving de vrijheid van godsdienst en overtuiging, en lijkt godsdienst per se geen bepalende rol te spelen in de context van de bestaande spanningen tussen de etnische Albanese meerderheidsbevolking en de verschillende etnische minderheden in Kosovo.

UNMIK heeft verdere vooruitgang geboekt met de opbouw van het rechtssysteem. De werkzaamheden van de rechtbanken zijn ten gevolge van deze maatregelen verder toegenomen in 2001. De kwaliteit van de rechtsgang blijft nog wel voor verbetering vatbaar. Om de onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen zijn inmiddels internationale rechters en aanklagers toegevoegd

- aan enkele rechtbanken. Een aandachtspunt vormt verder de verbetering van de binnenlandse rechterlijke capaciteit. Het in 2001 opgerichte 'Criminal Defence Resource Center' vervult hierin een belangrijke rol.

KFOR en UNMIK zijn de enige instanties in Kosovo die bevoegd zijn tot het arresteren en in hechtenis houden van personen. Over het algemeen gebeurt dit op correcte wijze, ofschoon bepaalde aspecten voor verbetering vatbaar zijn. Punt van zorg zijn de detenties op basis van een buitengerechtigd bevel van de SV. Volgens de speciale vertegenwoordiger van de VN mensenrechtencommissie is er geen sprake meer van een acute noodsituatie die dergelijke detenties rechtvaardigt.

De vermisten problematiek heeft meer politieke aandacht gekregen. UNMIK en de FRJ autoriteiten hebben afspraken gemaakt waarin beiden zich verplichten tot inspanningen op dit gebied. Dit zal in 2002 vermoedelijk resulteren in het oplossen van een groot aantal van de nog circa 3.760 gevallen van vermiste Kosovaarse personen.

4 Migratie

4.1 Migratiestromen en motieven

De grote migratiestroom van etnische Albanen uit Kosovo richting buurlanden en West-Europa vanaf 1999 was een direct gevolg van de gewelddadigheden van de Servische en Joegoslavische troepen jegens de etnische Albanese bevolking in Kosovo. Na de NAVO luchtacties trokken de Joegoslavische strijdkrachten en de Servische veiligheidstroepen zich op 12 juni 1999 terug. Met de hierop volgende installatie van UNMIK en KFOR keerde het merendeel van de etnische Albanese binnenlands ontheemden en vluchtelingen terug naar hun woonplaats. De hierop volgende wraakacties van de etnische Albanese bevolking jegens de in Kosovo woonachtige minderheden zijn de aanleiding voor de daaropvolgende migratiestroom. Circa 215.000 niet etnisch Albanese Kosovaren, met name etnische Serviërs en Roma, hebben hun toevlucht gezocht in Servië en Montenegro. Roma en Ashkali zijn ook naar het aangrenzende Macedonië vertrokken. Ten slotte werden etnische Albanese Kosovaren verdreven uit het Servisch meerderheidsgebied in het noorden van Kosovo (Mitrovicë/Kosovska Mitrovica en omgeving), en werden hiermee binnenlands ontheemd.

Het overgrote deel van de Kosovaarse minderheden is nog niet naar Kosovo teruggekeerd. Belangrijkste reden hiervoor zijn de onveiligheid, en de beperkte bewegingsvrijheid. Bovendien spelen de slechte sociaal-economische omstandigheden hierbij een rol.

4.2 Opvang van binnenlands ontheemden¹⁶³

UNHCR schat dat zich in Kosovo circa 36.000 binnenlands ontheemden bevinden. De etnische Serviërs vormen de grootste groep binnenlands ontheemden. Zij wonen in het aan Servië grenzende en vrijwel uitsluitend door etnische Serviërs bewoonde noorden of in over Kosovo verspreide door KFOR bewaakte kleine tot grote enclaves. Hoewel het wonen in deze enclaves een grote beperking van de bewegingsvrijheid veroorzaakt, zijn basisvoorzieningen als voedsel, huisvesting, primaire gezondheidszorg en onderwijs in de enclaves over het algemeen aanwezig. (zie 3.4.4)

Ook Roma zijn het slachtoffer geworden van wraakacties van de etnisch Albanese bevolking. De nog in Kosovo wonende Roma (schattingen omtrent hun aantal lopen uiteen tussen 10.000 en 30.000) verblijven in kleine tot middelgrote gemeenschappen verspreid over geheel Kosovo. Hun veiligheidssituatie, en daarmee hun bewegingsvrijheid, verschilt van gebied tot gebied en hangt daarnaast in belangrijke mate af van de specifieke Roma-groep waartoe men behoort. Soms wonen zij in door KFOR bewaakte enclaves, in andere gevallen genieten ze een redelijke mate van bewegingsvrijheid in hun leefgebied.

Naast de etnische Serviërs en de Roma is er tevens een relatief kleine groep van etnische Albanen die binnenlands ontheemd is. Deze groep was woonachtig in Mitrovicë/Kosovska Mitrovica en omgeving, en verblijft nu elders in Kosovo bij familieleden of in tijdelijke transitcentra.

In het aan Kosovo-grenzende deel van Zuid-Servië hebben sinds 1999

regelmatig confrontaties plaatsgevonden tussen etnische Albanese rebellen van het UÇMPD (zie 2.5.1) en de Servische politie. Dit heeft geleid tot de verplaatsing van etnische Albanese uit deze streek (de zogenaamde Presevo vallei) naar Kosovo. Zij werden voornamelijk opgevangen door familie en vrienden. Het ging hier om circa 6.000 binnenlands ontheemden. Sinds mei 2001 is een akkoord tot stand gekomen tussen UNMIK en de FRJ/Servische autoriteiten en is een plan opgesteld om de positie van de etnische Albanese bevolking in het gebied te verbeteren (het zogenaamde 'Covic plan'). Sindsdien is de veiligheidssituatie in het gebied redelijk stabiel. Het overgrote deel van deze binnenlands ontheemden is in de zomer van 2001 teruggekeerd.

4.3 Minderjarigen

De in Kosovo van toepassing zijnde wetgeving geeft aan dat personen vanaf 18 jaar meerderjarig zijn. Met deze wettelijke meerderjarigheid verkrijgt de persoon in kwestie 'full legal capacity', wat onder andere het recht te stemmen behelst en de bevoegdheid tot het aangaan van juridische verbintenissen zoals het huwelijk.

Voor kinderen vanaf 16 jaar en is het evenwel reeds mogelijk een aantal rechten te verwerven, mits hiervoor toestemming is verkregen van de ouders of verzorgers. Zo kan iemand vanaf 16 jaar toestemming vragen om in het huwelijk te treden.

UNMIK Verordening 2000/13 'On the Central Civil Registry' vermeldt dat aan personen vanaf 16 jaar een identiteitskaart uitgegeven kan worden. Een dergelijke identiteitskaart geldt tevens als bewijs van ingezetene van Kosovo.

UNMIK Verordening 2000/18 'On Travel Documents' vermeldt dat personen die in het Centrale Bevolkingsregister geregistreerd staan en derhalve de status van ingezetene van Kosovo hebben, een reisdocument kunnen aanvragen. In samenhang met bovengenoemde Verordening 2000/13, betekent dit dat personen vanaf 16 jaar, mits geregistreerd in het Centrale Bevolkingsregister, hiertoe bevoegd zijn.

Jongeren van 16 en 17 jaar worden in sociaal-cultureel opzicht geenszins als zelfstandig beschouwd. Alleenwonende jongeren onder de 18 vormen een uitzondering. Dit komt slechts voor bij 18-20 jarige studenten die bij een familielid wonen of met andere studenten woonruimte delen. Over het algemeen geldt derhalve dat jongeren bij hun ouders wonen tot het moment dat ze gaan trouwen. Dit gegeven is zonder onderscheid van toepassing op etnische Albanese en op minderheden, op jongens en meisjes, zowel op het platteland als in de stad. Ook de sociaal-economische situatie van jongeren maakt hierin geen verschil.

Jongeren van 16 en 17 jaar nemen over het algemeen niet zelfstandig deel aan het arbeidsproces. Uitzondering hierop zijn de straatverkopers (sigaretten en telefoonkaarten) alsmede kinderen die meehelpen in een familiezaak (winkels, boerenbedrijf, restaurants).

Minderjarigen die niet langer opvang hebben bij de ouders zullen over het algemeen opgevangen worden door familie. Opvangthuizen voor permanente opvang van minderjarigen zijn in Kosovo niet aanwezig. Wel zijn er in het kader van een UNICEF project inmiddels vier noodopvangthuizen in Pristina en Prizren opgericht, waarin plaats is voor 10 weeskinderen of kinderen onder de zes jaar die in de steek zijn gelaten. Een relatief hoog aantal (ruim 1.200) weeskinderen is ondergebracht bij pleeggezinnen. UNMIK heeft voor circa 80 in de steek gelaten kinderen nog geen duurzame oplossing gevonden; voorlopig is de helft ervan ondergebracht in het ziekenhuis van Pristina. Het overige deel wordt tijdelijk opgevangen in de noodopvangthuizen.

Gezien het belang van de familie in de Kosovaarse samenleving is UNICEF voorstander van het opzetten van een goed systeem van pleegzorg, in plaats van het bouwen van weeshuizen. In juli 2001 is hiertoe in de regio's Pec en Pristina een proefproject van 6 maanden gestart, waarin medewerkers van de Centers for Social Work (CSW) worden geschoold op het gebied van 'Short Term Professional Foster Care'. Ook is er een mediacampagne opgezet om pleeggezinnen te bereiken. Hier is echter weinig reactie op gekomen, waardoor het streven de eerste kinderen in september 2001 te plaatsen niet

- gehaald is. Deze pleeggezinnen zouden moeten dienen als tijdelijke opvang, totdat er een permanente oplossing is gevonden in de vorm van adoptie. Internationale adoptie behoort vooralsnog niet tot de mogelijkheden aangezien UNMIK en de instellingen voor tijdelijk zelfbestuur niet bevoegd zijn internationale overeenkomsten af te sluiten. Kosovo maakt immers formeel onderdeel uit van de FRJ.

4.4 Activiteiten van internationale organisaties

In Kosovo zijn onder andere de volgende internationale organisaties aanwezig: EAR, FAO, ICRC, IOM, OVSE, UNDP, UNHCR, WFP, WHO. Deze organisaties hebben doorgaans vestigingen in de hoofdstad, Pristina. Daarnaast beschikken velen over veldkantoren in geheel Kosovo.

UNHCR heeft geen speciaal programma voor terugkerende Kosovaarse asielzoekers. Wel houdt UNHCR toezicht op de terugkerende asielzoekers die per vliegtuig naar Kosovo worden gebracht, om vast te stellen of er personen zijn die speciale bescherming behoeven. UNHCR dringt er bij de repatriërende staten op aan dergelijke personen niet terug te sturen.

De hulp die door de UNHCR in Kosovo geboden wordt loopt uiteen van directe voedselhulp tot tijdelijke opvang en juridische bijstand en richt zich met name op de volgende doelgroepen: in Kosovo verblijvende Macedonische vluchtelingen en hun gastgezinnen, binnenlands ontheemden en minderheidsgemeenschappen.

In zover de terugkerende asielzoeker tot een van deze doelgroepen behoort, zal hij/zij voor deze -zoals boven beschreven beperkte- hulp in aanmerking komen.

Op 1 oktober 1999 heeft UNHCR aanbevelingen gedaan ten aanzien van de terugkeer van Kosovo-Albanen naar Kosovo. Actualisering van UNHCR's standpunt terzake verschenen in maart 2000, maart 2001 en april 2002. In navolgende wordt het meest actuele standpunt verwoord (april 2002).

UNHCR stelt dat etnische Albanen over het algemeen geen problemen in Kosovo ondervinden die tegen terugkeer van deze groep zou pleiten. Slechts aan bepaalde categorieën etnische Albanen dient extra aandacht besteed te worden in de behandeling van de asielaanvraag. Het betreft:

- etnische Albanen die uit een gebied komen waar zij een etnische minderheid vormen;
- personen of families van gemengd etnische afkomst en gemengd gehuwden;
- personen met vermeende banden met het Servische regime van na 1990;

Tevens pleit UNHCR voor bijzondere aandacht voor asielaanvragen van getraumatiseerde etnische Albanen.

Voorts onderscheidt UNHCR de volgende kwetsbare groepen van etnische Albanen wier speciale behoeften in aanmerking genomen moeten worden:

- chronisch zieken (zowel van fysieke als van psychische aard) die medische behandeling nodig hebben die nog niet in Kosovo aanwezig is;
- ernstig gehandicapten, alsmede hun verzorgers die afhankelijk zijn van zorg die nog niet in Kosovo aanwezig is;
- alleenstaande ouderen, zonder familie of enige andere vorm van ondersteuning in Kosovo;
- alleenstaande minderjarigen, zonder familieleden of verzorgers in Kosovo en wier belang niet het beste gediend is met terugkeer.

UNHCR beveelt aan dat terugkeer van alleenstaande minderjarigen alleen zou moeten plaatsvinden na notificatie hiervan aan de Kosovaarse autoriteiten en nadat de repatriërende staat de nodige opvangregelingen heeft getroffen

Met betrekking tot minderheden uit stelt UNHCR ten algemene dat de veranderingen in Kosovo op politiek/bestuurlijk en juridisch gebied alsmede op sociaal-economisch gebied toe te juichen zijn, echter dat dit nog niet

- tot een structurele verbetering van de veiligheidssituatie van minderheden geleid heeft. UNHCR onderstreept dit door aan te geven dat er in 2001 geen significante terugkeer van binnenlands ontheemde leden van minderheidsgroeperingen heeft plaatsgevonden. Derhalve is UNHCR van mening dat leden van minderheidsgroepen nog steeds voor internationale bescherming in aanmerking dienen te komen en dat gedwongen terugkeer van minderheden naar Kosovo niet dient plaats te vinden.

Tot de belangrijkste aandachtsgroepen rekent de UNHCR etnische Serviërs en Roma. Daarnaast worden ook Slavische Moslims en Gorani als aandachtsgroepen genoemd.

Ten aanzien van de vestiging van Kosovaarse asielzoekers in de (rest van) de FRJ (Servië/Montenegro) concludeert UNHCR ten algemene dat dit geen adequaat noch een redelijk alternatief biedt voor internationale bescherming.

Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- beperkte veiligheid, voor met name personen van niet-etnische Servische afkomst en in het bijzonder Roma;
- beperkte toegang tot huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg, sociale voorzieningen, werkgelegenheid en humanitaire hulp;
- de absorptiecapaciteit voor de opvang van binnenlands ontheemden of vluchtelingen in Servië en Montenegro heeft haar grenzen bereikt.

In Kosovo zijn diverse internationale organisaties betrokken bij humanitaire hulp. De belangrijkste zijn: CARE, FAO, IOM, OCHA, UNHCR, WFP, WHO, World Vision. Kosovo bevindt zich niet meer in een acute noodsituatie. De activiteiten van deze organisaties verschuiven dan ook van noodhulp naar meer duurzame oplossingen. De humanitaire noodhulp zal zich in 2002 derhalve nog slechts op de meest kwetsbare groepen in de Kosovaarse samenleving richten: minderheden, binnenlands ontheemden en Macedonische vluchtelingen. Naast directe voedselvoorziening, bestaat deze hulp uit de verbetering van de watervoorziening, en wordt tijdelijke opvang geregeld voor terugkeerders. Bovendien wordt er psycho-sociale en medische hulp geboden. Ten slotte ontvangt een aantal families die Macedonische vluchtelingen opvangt een kleine financiële bijdrage in het kader van het 'host family financial support programme'.

Sinds het aantreden van UNMIK in juni 1999 zijn geen evacuaties van internationale staf noodzakelijk geweest. Wel is sprake van incidenteel geweld gericht op personen werkzaam voor internationale organisaties. Zo maakt de SG van de VN in zijn rapportage van juli 2001 melding van een zorgwekkende strijding in het geweld jegens de internationale gemeenschap. Bovendien noemt hij de tendens tot agressief gedrag jegens politie en veiligheidspersoneel, te weten: KPS, UNMIK Politie en KFOR. Op 11 april 2001 had dit de dood van een Russische KFOR soldaat tot gevolg.

4.5 Beleid andere Europese landen

Duitsland

Alle asielverzoeken van personen afkomstig uit Kosovo worden in behandeling genomen en er wordt sinds 26 maart 2002 in alle zaken beslist. Alleen het ontbreken van de juiste medische behandeling wordt als gegronde reden voor asiel erkend.

Op 10 mei 2001 heeft de 'Innenministerkonferenz' besloten dat een bepaalde groep Kosovaarse werknemers in aanmerking kon komen voor een verblijfsvergunning. Hiervoor moest aan de volgende voorwaarden worden voldaan: betrokken werknemer moest op de peildatum 15 februari 2001 minstens 6 jaar ononderbroken in Duitsland leven; de werknemer moest meer dan twee jaar in een duurzame dienstbetrekking werkzaam zijn. Als aanvullend criterium gold dat de werkgever dringend op de vluchteling aangewezen moest zijn. Op basis van deze regeling konden personen uit Kosovo uiterlijk tot 30 september 2001 een verblijfsvergunning aanvragen, waarbij lopende asielprocedures voordien beëindigd moesten zijn. In de verblijfsvergunning werden echtgenoten en minderjarige kinderen betrokken.

Naast bovenstaande groep komen de volgende categorieën asielzoekers uit

- Kosovo in aanmerking voor een verblijfsvergunning: etnisch gemengd gehuwden en hun kinderen afkomstig uit gebieden in Kosovo waar geen specifieke bescherming van minderheden is gewaarborgd; alleenstaande minderjarigen, getuigen van het Joegoslavië-tribunaal (ICTY) en hun gezinsleden, indien uit de stellingname van het ICTY blijkt dat sprake is van een gevaar in geval van terugkeer; personen van 65 jaar of ouder die geen sociale bijstandsuitkering ontvangen en geen familieleden hebben in Joegoslavië

Duitsland heeft een Memorandum of Understanding afgesloten met UNMIK over de terugkeer van afgewezen asielzoekers naar Kosovo.

Gedwongen terugkeer van etnische Albanezen uit Kosovo vindt plaats. Momenteel zijn alleen minderheden uitgesloten van gedwongen terugkeer. In de periode juni 1999 tot medio augustus 2001 zijn ruim 81.000 etnische Albanezen vrijwillig teruggekeerd naar Kosovo, waarvan 7.500 tussen november 2000 en augustus 2001. Circa 9.500 personen zijn door de Duitse autoriteiten naar Kosovo verwijderd, waarvan ruim 2.100 in de periode januari tot en met september 2001.

Zwitserland

In totaal hebben ten tijde van de Kosovo-crisis en daarna ongeveer 65.000 Kosovaren asiel gevraagd in Zwitserland. Het betreft voornamelijk etnische Albanezen.

Verzoeken van etnische Albanezen worden in behandeling genomen en op individuele basis beoordeeld. Doorgaans wordt negatief beslist op asielverzoeken van deze groep personen.

De Zwitsers onderkennen twee categorieën asielzoekers uit Kosovo die in aanmerking komen voor een tijdelijke verblijfsvergunning. Het betreft enerzijds ouderen, zieken en alleenstaande vrouwen met jonge kinderen, en anderzijds etnische minderheden als Serviërs, Roma, Gorani, Ashkali. Voor de etnische minderheden is volgens de Zwitserse autoriteiten geen binnenlands vestigingsalternatief aanwezig. Voor beide categorieën zal in het voorjaar 2002 de situatie opnieuw worden beoordeeld.

De Zwitserse autoriteiten achten terugkeer van afgewezen en uitgeprocedeerde etnische Albanese asielzoekers uit Kosovo verantwoord. Medio 2000 is een aanvang gemaakt met gedwongen verwijderingen. In de praktijk maakt echter het merendeel van de afgewezen asielzoekers gebruik van het Zwitserse programma voor vrijwillige terugkeer. Sinds het einde van de Kosovo-crisis zijn circa 42.000 in Zwitserland verblijvende etnische Albanezen vrijwillig teruggekeerd naar Kosovo, waarvan 3.402 in de periode tussen januari en september 2001.

Zwitserland heeft een Memorandum of Understanding met UNMIK over de terugkeer van afgewezen asielzoekers naar Kosovo.

België

Alle asielverzoeken van Kosovaren worden in behandeling genomen en op individuele basis beoordeeld. Er is geen sprake van een (tijdelijke) status voor een bepaalde groep asielzoekers uit Kosovo.

Kosovaren die voorafgaand aan hun komst naar België langer dan drie maanden in de (rest van de) FRJ hebben verbleven worden in staat geacht daarnaar terug te kunnen keren. In die gevallen wordt echter rekening gehouden met de individuele situatie en de omstandigheden van hun verblijf aldaar.

België acht gedwongen terugkeer van niet etnische Albanese asielzoekers niet verantwoord. De terugkeer van uitgeprocedeerde etnische Albanezen wordt wel ter hand genomen. De nadruk ligt hierbij op vrijwillige terugkeer, waarvoor België een eigen programma heeft. Gedwongen terugkeer vindt echter eveneens plaats. In 2001 heeft België 65 personen verwijderd naar Kosovo.

Denemarken

Denemarken heeft ten tijde van de Kosovo-crisis ruim 2.800 etnische Albanezen uit Kosovo opgevangen. Aan hen zijn op basis van een 'Kosovo-noodwet' tijdelijke verblijfsvergunningen verstrekt. In mei 2000 is deze Kosovo-noodwet herroepen. In plaats daarvan is echter een amendement

van de Deense vreemdelingenwet gekomen, die tijdelijke bescherming in Denemarken van bepaalde 'kwetsbare groepen' alsnog wettelijk mogelijk maakt.

Denemarken rekent - op basis van de aanbevelingen van UNHCR terzake - de volgende Kosovaren tot kwetsbare groepen: gehandicapte en zieke personen en hun familie, alleenstaande minderjarigen, alleenstaande ouderen, alsmede alleenstaande moeders met hun gezin.

Asielverzoeken van personen uit Kosovo worden door de Deense autoriteiten in behandeling genomen en op individuele basis beoordeeld. Op aanvragen van etnische Albanezen, Gorani en Slavische moslims wordt doorgaans negatief beslist. Alleen voor Roma wordt onderzocht of er een binnenlands vestigingsalternatief aanwezig is. Indien Roma ooit elders in de FRJ gewoond hebben wordt het verzoek afgewezen.

Terugkeer van afgewezen en uitgeprocedeerde asielzoekers naar Kosovo wordt verantwoord geacht. Denemarken kent een programma voor de vrijwillige terugkeer van Kosovaren. Sinds eind 1999 zijn circa 2.500 etnische Albanezen onder dit programma naar Kosovo teruggekeerd. Daarnaast zijn 63 Kosovaren door de Deense autoriteiten verwijderd naar Kosovo. Circa 250 Kosovaren verblijven nog in Denemarken in afwachting van een definitieve beslissing op hun asielverzoek.

Noorwegen.

Uit Kosovo afkomstige personen (ongeacht de etniciteit) die vóór 6 augustus 1999 Noorwegen zijn ingereisd (circa 8.000 personen) hebben voor een periode van één jaar een werk- en verblijfsvergunning gekregen. Deze tijdelijke vergunningen zijn in de zomermaanden van 2000 verlopen. De houders werden geacht terug te keren naar Kosovo, tenzij zij een asielverzoek indienden.

Asielzoekers uit Kosovo die na 6 augustus 1999 Noorwegen zijn ingereisd kwamen niet in aanmerking voor tijdelijke verblijfsvergunningen en dienden derhalve meteen een asielverzoek in te dienen.

Op asielverzoeken van etnische Albanese Kosovaren wordt doorgaans negatief beslist. Op asielverzoeken van minderheden (Serviërs, Roma) volgt meestal een positieve beslissing. Noorwegen is van mening dat minderheden zich niet elders in de FRJ kunnen vestigen. Zij laat zich hierbij leiden door de opvattingen van UNHCR terzake.

Onder het Noorse programma voor vrijwillige terugkeer van Kosovaren ontvangen Kosovaren een premie van NOK 15.000 (circa 1902 euro) per gezinslid alsmede een vergoeding voor de reiskosten. Er bestaat slechts aanspraak op een premie voor vrijwillige terugkeer indien zij binnen vier weken na de definitieve beslissing in beroep terugkeren. In alle andere gevallen volgt gedwongen terugkeer.

Verenigd Koninkrijk

Alle asielverzoeken van Kosovaren worden in het Verenigd Koninkrijk op individuele basis beoordeeld. De meeste asielaanvragen van etnische Albanezen uit Kosovo worden afgewezen. Op asielaanvragen van Serviërs, Roma en Gorani uit Kosovo wordt in de praktijk doorgaans positief beslist.

Er bestaan volgens de competente autoriteiten in het VK geen binnenlandse beschermingsalternatieven voor etnische minderheden en evenmin voor etnische Albanezen die bedreigd worden door het UÇK. Alleen etnische Albanezen die afkomstig zijn uit een Servisch meerderheidsgebied worden geacht terug te kunnen keren naar Albanees meerderheidsgebied.

In de periode januari tot en met november 2001 zijn 89 Kosovaren vrijwillig teruggekeerd. In dezelfde periode hebben 1.367 verwijderingen plaatsgevonden. Over het algemeen betreft het hier etnische Albanezen.

Zweden

Zweden heeft ten tijde van de Kosovo-crisis circa 7.000 etnische Albanezen uit Kosovo opgevangen. Hen is een tijdelijke verblijfsvergunning verleend, die begin 2001 afliep. Rond de 4.000 etnische Albanese Kosovaren verbleven toen nog in Zweden. Van deze 4.000 heeft het overgrote deel asiel aangevraagd, waarna aan circa 63 procent, ofwel 2.530 personen, een

- permanente verblijfsvergunning op humanitaire gronden is toegekend.

Alle asielaanvragen van Kosovaren worden in behandeling genomen en op individuele merites beoordeeld. Er zijn geen aparte groepen die voor een vluchtelingenstatus in aanmerking komen.

De Zweedse autoriteiten menen dat elders in de FRJ sprake is van een binnenlands vestigingsalternatief voor Serviërs uit Kosovo.

Etnische Albanen uit Kosovo komen doorgaans niet in aanmerking voor de vluchtelingenstatus. Hetzelfde geldt voor etnische Serviërs uit Kosovo, gelet op het binnenlands vestigingsalternatief. Humanitaire gronden worden echter wel in overweging genomen en kunnen leiden tot statusverlening (zie boven). Zo wordt aan asielzoekers uit etnische groepen uit Kosovo die geen familie- of andere banden hebben in andere delen van de FRJ een permanente verblijfsvergunning verleend. Momenteel overwegen de Zweedse autoriteiten echter de rest van de FRJ (Servië/Montenegro) ook als vestigingsalternatief aan te merken voor etnische groepen die geen familie- of andere banden hebben in de rest van de FRJ.

Er bestaan geen programma's voor vrijwillige terugkeer. In 2001 zijn circa 150 etnische Albanen vrijwillig teruggekeerd, en zijn 22 personen verwijderd.

Italië

Alle asielaanvragen van Kosovaren worden in behandeling genomen en individueel beoordeeld.

Er zijn geen aparte groepen die voor een vluchtelingenstatus in aanmerking komen. Wel hebben Roma uit Kosovo een vrij hoge kans op een vluchtelingenstatus.

In de beoordeling van een individueel asielverzoek wordt groot belang gehecht aan de individuele familiebanden die de Kosovaarse asielzoeker in het land van herkomst heeft, om te bepalen of terugkeer mogelijk is.

De tijdelijke bescherming die Kosovaarse vluchtelingen direct na de crisis geboden werd is sinds 30 juni 2000 opgeheven. Van de circa 8.000 Kosovaren die een beroep hebben gedaan op deze regeling heeft een groot deel van een permanente verblijfsvergunning gekregen in het kader van familiehereniging. Het overige deel kon kiezen voor één van de volgende vier opties:

- Vrijwillige terugkeer verzorgd door de IOM;
- Aanvraag van een verblijfsvergunning voor het verrichten van arbeid;
- Indienen van een asielaanvraag;
- Aanvraag van een verblijfsvergunning op humanitaire gronden.

Door bovenstaande mogelijkheden is het grootste deel van de Kosovaren die destijds gekomen is hetzij vrijwillig teruggekeerd hetzij 'gelegaliseerd'.

In de periode januari tot en met september 2001 zijn 1600 asielzaken van etnische Albanen behandeld, wat resulteerde in de toekenning van 530 (30 procent) statussen.

In 2001 hebben er circa 40 gedwongen verwijderingen plaatsgevonden.

4.6 Samenvatting

De gewelddadigheden door de Joegoslavische strijdkrachten en de Servische troepen jegens de etnische Albanese bevolking vanaf 1998 zijn de directe oorzaak van de migratiestroom van de etnische Albanen uit Kosovo richting buurlanden en West-Europa. Nadat UNMIK in juni 1999 geïnstalleerd was, keerden vele binnenlands ontheemden en vluchtelingen naar hun woonplaats terug. De hierop volgende wraakacties van de etnische Albanese meerderheidsbevolking jegens de in Kosovo wonende minderheden zijn de oorzaak voor de daarop volgende migratiestroom. Vele etnische Serviërs verblijven momenteel als binnenlands ontheemden in Servië. Slechts een kleine groep is teruggekeerd. Ook de terugkeer van Roma naar Kosovo is

- beperkt.

UNHCR geeft aan dat van systematische vervolging van etnische Albanezen in Kosovo niet langer sprake is. Tevens vermeldt UNHCR in welke individuele gevallen etnische Albanezen wel gegronde vrees voor vervolging kunnen hebben. Het betreft hier onder andere etnische Albanezen afkomstig uit Servisch meerderheidsgebied. Bovendien is er sprake van een aantal kwetsbare groepen zoals getraumatiseerden, alleenstaande ouderen en chronisch zieken. Terugkeer van deze personen is volgens UNHCR niet wenselijk.

Ten aanzien van etnische minderheden uit Kosovo merkt UNHCR op dat etnische Serviërs het belangrijkste slachtoffer zijn van etnisch gemotiveerd geweld. De terugkeer van etnische Serviërs wordt hierdoor belemmerd. Ten aanzien van Roma merkt UNHCR op dat de veiligheidssituatie uiteen loopt. Overige minderheden zijn in mindere mate slachtoffer van etnisch gemotiveerd. Wel doen andere problemen zich voor als een beperkte bewegingsvrijheid, en discriminatie op velerlei gebied.

UNHCR is van mening dat vestiging van Kosovaarse asielzoekers in andere delen van de FRJ niet redelijk is. Een aantal overwegingen liggen hieraan ten grondslag. Naast de voor bepaalde groepen inadequate bescherming die dit alternatief biedt, wordt de slechte economische situatie in zowel Servië en Montenegro genoemd. Ook wordt geconstateerd dat de grenzen aan de absorptiecapaciteit van deze samenlevingen voor de opvang van binnenlands ontheemden of vluchtelingen is bereikt. UNHCR benadrukt bovendien de moeilijke positie van Roma en van de Albanees sprekende Ashkali in Servië en Montenegro.

Ten aanzien van de activiteiten van de internationale organisaties bevindt Kosovo zich momenteel in een overgangssituatie van noodhulp naar meer duurzame oplossingen. De in Kosovo aanwezige organisaties voor humanitaire hulp passen hun hulpverlening hier dan ook op aan. Noodhulp wordt alleen nog geboden aan de meest kwetsbare groepen in de Kosovaarse samenleving, te weten minderheden, binnenlands ontheemden en Macedonische vluchtelingen.

Het beleid ten aanzien van asielzoekers uit Kosovo is in de ons omringende landen in grote mate hetzelfde. Op asielverzoeken van etnische Albanezen wordt doorgaans negatief beslist, en de terugkeer van afgewezen etnische Albanese asielzoekers wordt overal verantwoord geacht. De nadruk ligt in alle landen op vrijwillige terugkeer, maar vrijwel alle landen zijn inmiddels ook overgegaan tot gedwongen verwijdering van etnische Albanezen.

Op asielverzoeken van etnische minderheden uit Kosovo wordt niet in alle landen overeenkomstig beslist. Het beleid voor deze groep wordt in een aantal landen in het voorjaar van 2002 heroverwogen.

In een aantal Europese landen wordt (tijdelijke) status verleend aan bepaalde groepen, te weten: gemengd gehuwden, alleenstaande vrouwen met jonge kinderen, minderjarigen en ouderen zonder familie of andere opvang in Kosovo, gehandicapten en chronisch zieken.

In Kosovo zijn personen vanaf 18 jaar meerderjarig. Dit verschaft hem/haar onder andere de wettelijke bevoegdheid tot het aangaan van een huwelijk. Voor kinderen vanaf 16 jaar is het evenwel reeds mogelijk een aantal rechten te verwerven, waaronder het sluiten van een huwelijk. Hiervoor is wel de toestemming van de ouders of verzorgers vereist. Personen vanaf 16 jaar kunnen zelfstandig een reisdocument aanvragen, mits zij ingeschreven staan in het Centrale Bevolkingsregister.

Jongeren van 16, 17 jaar worden in sociaal-cultureel opzicht niet als zelfstandig beschouwd. Zelfstandige deelname aan het arbeidsproces en zelfstandig wonen is voor deze groep dan ook - in het algemeen - niet aan de orde.

Permanente opvangmogelijkheden voor kinderen zonder ouders of verzorgers zijn in Kosovo niet aanwezig. Er zijn slechts enkele noodopvanghuizen waarin tijdelijke opvang mogelijk is van circa 40 kinderen in totaal. UNICEF is bezig met het opzetten van een systeem van pleegzorg, waar alleenstaande kinderen tijdelijk kunnen worden ondergebracht, tot permanente adoptie voorhanden is.

5 Samenvatting

Bijna drie jaar na de Kosovo crisis in 1999 is het proces begonnen tegen de voormalige president van de Federale Republiek Joegoslavië en van Servië, Slobodan Milosevic. Milosevic worden de volgende beschuldigingen ten laste gelegd: oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in Kroatië en Kosovo en genocide en oorlogsmisdaden in de Bosnische oorlog.

In deze drie jaar is er veel veranderd in de politieke en bestuurlijke constellatie van de FRJ. De VN heeft in juni 1999 op basis van resolutie 1244 het bestuur in Kosovo tijdelijk overgenomen, wat een de facto einde betekende van de macht van Belgrado over Kosovo. De nieuwe regering van president Kostunica trad aan en in november 2001 werd Milosevic aan het Joegoslavië Tribunaal te Den Haag overgedragen.

Sinds het aantreden van de het interimbestuur, UNMIK, heeft zij de wederopbouw van Kosovo ter hand genomen. Aanzienlijke donorbijdragen hebben bijgedragen aan de opbouw van huizen, scholen en ziekenhuizen. Er is grote vooruitgang geboekt bij de opbouw van een onafhankelijke rechterlijke macht in Kosovo. Op bestuurlijk gebied heeft de VN de Kosovaarse bevolking betrokken bij de nieuw op te richten bestuurlijke instellingen. Dit heeft onder andere geresulteerd in de eerste democratische parlementsverkiezingen voor Kosovaars voorlopig zelfbestuur, die op 17 november 2001 plaatsvonden.

In de verslagperiode is sprake van een geleidelijke toenadering tussen UNMIK, en de nieuwe Federale en Servische regering. Dit heeft geresulteerd in samenwerking op gebieden van gemeenschappelijk belang, zoals de terugkeer van ontheemden, vermistenproblematiek, eigendomsrechten en politiesamenwerking. De oproep van de Joegoslavische en Servische autoriteiten aan de etnische Serviërs in/uit Kosovo tot deelname aan de parlementsverkiezingen in Kosovo is een ander bewijs van deze toenadering

Deze positieve stabiliserende ontwikkelingen gevoegd bij de beëindiging van de crises in Macedonië en de Presevo vallei dragen bij aan een verbetering van de algemene veiligheidssituatie in Kosovo. Hoewel in Kosovo nog steeds sprake is van een hoog geweldsniveau, is het aantal zware misdrijven in de verslagperiode afgenomen.

Tegenover deze algemene positieve ontwikkelingen staat de nog altijd zorgwekkende situatie van de minderheden, in het bijzonder etnische Serviërs en Roma, in Kosovo. Hoewel het isolement van deze in enclaves wonende minderheden ietwat verminderd is door de verbeterde infrastructuur, is er weinig tot niets veranderd aan de status-quo. De veiligheid van deze groepen kan slechts gewaarborgd worden met behulp van permanente KFOR bescherming. Haatgevoelens van de etnische Albanese meerderheidsbevolking tegenover etnische Serviërs en Roma blijven groot.

De terugkeer van binnenlands ontheemden naar Kosovo is dan ook zeer beperkt. Naast de toch nog gespannen veiligheidssituatie en de hiermee samenhangende geringe bewegingsvrijheid, zijn de slechte sociaal-economische omstandigheden hier debet aan. Duurzame terugkeer van de vele binnenlands ontheemden naar Kosovo zal ook slechts dan mogelijk zijn, indien zowel de veiligheid als de sociaal-economische omstandigheden voor minderheden verbeterd zijn.

Door het streven naar onafhankelijkheid van de overgrote meerderheid van de Kosovaarse bevolking zal de komende jaren de vraag naar de uiteindelijke status van Kosovo zich steeds meer opdringen. Nu de Kosovaarse gekozen vertegenwoordigers een regering hebben weten samen te stellen en de president van Kosovo gekozen is, zal de roep om onafhankelijkheid naar alle waarschijnlijkheid alleen maar sterker worden. Het antwoord op de vraag van de uiteindelijke status van Kosovo zal haar weerslag hebben op de interetnische verhoudingen binnen Kosovo. Ook de verhoudingen tussen Servië-Montenegro, het Kosovaars zelfbestuur en de internationale gemeenschap zullen hierdoor bepaald worden. Wat de uitkomst ook moge zijn, de kwestie van de uiteindelijke status zal de politieke agenda in de komende jaren in toenemende mate gaan beheersen.

Auswärtiges Amt, Ad Hoc Bericht über die asyl- und abschiebungsrelevante Lage in der Bundesrepublik Jugoslawien (Kosovo), Berlin, 4 september 2001;

Bonn International Center for Conversion (BICC), Wag the Dog: the

- Mobilization and Demobilization of the Kosovo Liberation Army, brief 20, augustus 2001;
- Council of Europe, Humanitarian situation of returnees to Kosovo, 23 april 2001;
- Human Rights Watch, Under Orders; War Crimes in Kosovo, oktober 2001;
- Human Rights Watch, Human Rights Watch World Report 2002 - Federal Republic of Yugoslavia, januari 2002;
- ICG, Religion in Kosovo, Balkans report no. 115, Pristina/Brussel, 31 januari 2001;
- ICG, Kosovo: Landmark Election, Balkans report no.120, Pristina/Brussel, 21 november 2001;
- ICRC, Red Cross and Red Crescent activities in Kosovo, 31 augustus 2001;
- IMF, Kosovo: Macroeconomic Issues and Fiscal Sustainability, 9 november 2000;
- Immigration and Nationality Directorate, Country Assessment FRY, april 2001;
- Informationsverband Asyl/ZDWF e.V., Asylmagazin, nummer 12, 2001;
- Informationsverband Asyl/ZDWF e.V., Asylmagazin, nummer 1, 2002;
- IOM, Psychosocial and Trauma Response in Kosovo: Achievements and Plans 1999-2002, juli 2000;
- NAVO, Nato Statement on the Situation in the Balkans, PR/CP(2001)172, 18 december 2001;
- NRC Handelsblad, Thema Joegoslavië Tribunaal, 9 februari 2002;
- OECD, Thematic Review of National Policies for Education - Kosovo; Stability Pact for South Eastern Europe, CCNM/DEELSA/ED(2001)6, 22 June 2001;
- OCHA, Humanitarian Situation Report Belgrade, 25 augustus-20 september 2001;
- OCHA, Kosovo Humanitarian Update, issue no.34, 22 februari 2001;
- OCHA, Kosovo Humanitarian Update, issue no.38, 24 juli 2001;
- Ombudsperson Institution in Kosovo, On Certain Aspects of UNMIK Regulation No. 2000/59 amending UNMIK Regulation No. 1999/24 on the Law Applicable in Kosovo, Special Report no.2, 30 mei 2001;
- Ombudsperson Institution in Kosovo, First Annual Report 2000-2001, 18 July 2001;
- OVSE, Kosovo: A Review of the Criminal Justice System, oktober 2000;
- OVSE, Kosovo: A Review of the Criminal Justice System, oktober 2001;
- OVSE, Kosovo: Property rights crucial to Rule of Law, Press Briefing, Pristina, 13 februari 2002;
- OVSE, Background Report: Report on the Gender Situation in Kosovo, Pristina, 30 mei 2002;
- SGVN, Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, S/2000/878, 18 september 2000;
- SGVN, Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, S/2001/218, 13 maart 2001;
- SGVN, Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, S/2001/565, 6 juli 2001;
- SGVN, Report of the Secretary General on the United Nations Interim

- Administration Mission in Kosovo, S/2001/926, 2 oktober 2001;
- SGVN, Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, S/2002/62, 15 januari 2002;
- UK Country Information and Policy Unit, Country Assessment, Federal Republic of Yugoslavia, april 2002;
- UN Security Council Mission, Report of the Security Council Mission on the Implementation of Security Council Resolution 1244 (1999) 16-18 juni 2001, 19 juni 2001.
- UN, Consolidated Inter-Agency Appeal 2002, South-Eastern Europe, 20 januari 2002;
- UN Subcommission on the Promotion and the Protection of Human Rights, Press Release, 53 session, 3 augustus 2001;
- UNFPA, Profile: Kosovo (factsheet), juni 2001;
- UNHCHR, Report of the Special Representative of the Commission of Human Rights on the Situation of Human Rights in Bosnia and Herzegovina and the Federal Republic of Yugoslavia, 11 oktober 2001, A/56/460;
- UNHCR, Refugees Magazine issue 124, oktober 2001;
- UNHCR, Background note on Ethnic Albanians in Kosovo who are in Continued Need of International Protection, maart 2000;
- UNHCR, UNHCR Position on the Continued Protection Needs of Individuals from Kosovo, april 2002;
- UNHCR/OVSE, Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering October 2000 through February 2001), maart 2001.
- UNHCR/OVSE, Assessment of the Situation of Ethnic Minorities in Kosovo (period covering March 2001- through August 2001), september 2001;
- UNHCR, Kosovo Women's Initiative 2001-2002, januari 2002;
- UNHCR, Statement by UN High Commissioner for Refugees to the UN Security Council, 7 februari 2002;
- UNICEF, Kosovo Situation Report, 30 juni - 13 juli 2001;
- UNICEF, Kosovo Situation Report, 1 - 15 augustus 2001;
- UNICEF, Kosovo Situation Report, 16 augustus - 17 september 2001;
- UNMIK, Policy paper on the repatriation of Kosovar Albanians, nummer 2, oktober 2000.
- UNMIK, Constitutional Framework for Provisional Self-Government, UNMIK/REG/2001/9, mei 2001;
- UNMIK/KFOR/UNMIK Police/UNHCR, Press Briefing, 28 May 2001;
- UNMIK/UNMIK Police/ KFOR /OSCE, Press Briefing, 15 oktober 2001;
- UNMIK/UNMIK Police/OSCE/ KFOR, Press briefing, 12 november 2001;
- UNMIK-FRY Common Document, PCDEL/883/01, 5 november 2001;
- UNMIK Police, Newsletter, januari 2002;
- Waller, M., Drezov, K. Gökay, B. (eds.), Kosovo: the Politics of Delusion, London, 2001;
- WFP, Emergency Report no. 4, 25 januari 2002;

Websites

<http://www.amnesty.org>

<http://www.db.idproject.org>

<http://www.hrw.org>

<http://www.nato.int/kfor>

<http://www.osce.org/kosovo>

<http://www.reliefweb.int>

<http://www.unhcr.ch>

<http://www.unhchr.ch>

<http://www.unmikonline.org>

Etnisch Albanese partijen en allianties

- Albanese Christen-democratische Partij Kosovo (Partia Shqiptare Demokristiane e Kosovës; PShDK). Voorzitter: Mark Krasniqi. Opgericht in 1990. Op voorstel van de LDK is de Ministerspost van Transport en Communicatie aan de PShDK afgestaan. Zef Morina is degene die de post zal vervullen.
- Albanese Eenwordingspartij (Partia e Unitetit Kombetar Shqiptar, UNIKOMB). Voorzitter: Ukshin Hoti. Waarnemend voorzitter: Muhamet Kelmendi. UNIKOMB is ontstaan uit de Albanese verzetsbeweging. De partij is aangesloten bij de AAK;
- Albanese Liberale Partij (Partia Liberale Shqiptare, PLSH). Voorzitter: Gjergj Rapi. Opgericht in 1992. Besloot in juli 2000 samen met de LBD de KP-coalitie te vormen;
- Albanese Nationaal-Democratische Partij (Partia Nationale Demokratike Shqiptare; PNDSh). Voorzitter: Rexhep Abdullahu. Opgericht in 1992;
- Albanese Nationale Democratische Beweging (Lëvizja Nationale Demokratike Shqiptare; LNDSh). Voorzitter: Kajtaç Fazliu. Opgericht in 1991;
- Albanese Republikeinse Partij (Partia Republikane Shqiptare; PRSh). Voorzitter: Skender Hoti. Opgericht in 1990;
- Albanese Unie van Christen-Democraten (Unioni Shqiptare Demokristiane, UShDK). Voorzitter: Lazer Krasniqi. Opgericht in 1990. De partij is aangesloten bij de AAK;
- Alliantie voor de Toekomst van Kosovo (Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës, AAK). Voorzitter: Ramush Haradinaj. Deze alliantie is opgericht in 2000 en bestaat uit een zestal partijen te weten:
 - Alliantie van Burgers van Kosovo (Aleanca Qytetare e Kosovës, AQK);
 - Parlementaire Partij van Kosovo (Partia Parlamentare e Kosovës, PPK);
 - Nationale Beweging voor de Bevrijding van Kosovo (Lëvizja Kombëtare për Çlirimin e Kosovës, LKÇK);
 - Volksbeweging van Kosovo (Lëvizja Popullore e Kosovës, LPK). Voorzitter: Emrush Xhemajli;
- Albanese Eenwordingspartij (Partia e Unitetit Kombetar Shqiptar, UNIKOMB);
- Albanese Unie van Christen-Democraten (Unioni Shqiptare Demokristiane, UShDK);

Tijdens de parlementsverkiezingen van 17 november 2001 heeft de AAK 8 procent van de stemmen behaald. De AAK heeft 8 zetels in de Assemblée en twee leden in de regering, te weten: Ethem Ceku, als minister voor Milieu en Ruimtelijke Ordening en Ahmet Jusufi verantwoordelijk voor Werkgelegenheid en Welzijn.

- Alliantie van Burgers van Kosovo (Aleanca Qytetare e Kosovës, AQK). Voorzitter: Ramush Haradinaj. Deze partij is opgericht in 2000 en is aangesloten bij de AAK;
- Coalitie voor de Onafhankelijkheid (Koalicioni per Pavaresi, KP). Voorzitter: Rexhep Qosja. Deze alliantie is opgericht in juli 2000 en bestaat uit twee partijen (de LBD en de PLSH);
- Democratische Liga van Kosovo (Lidhja Demokratike e Kosovës; LDK). Voorzitter: Ibrahim Rugova. Opgericht in 1989. De meest populaire etnisch Albanese partij in Kosovo. De LDK behaalde tijdens de parlementsverkiezingen van 17 november 2001 45 procent van de stemmen. Rugova is in maart 2002 tot President van het Kosovaarse zelfbestuur benoemd. De LDK heeft drie ministers in de regering, te weten: Ali Sadriu, (Financiën en Economische Zaken); Rexhep Omami (Onderwijs, Wetenschap en Technologie); Behxhet Brajshjori (Cultuur/Jeugd/Sport); De vierde ministerspost is afgestaan aan de PShDK en wordt ingevuld door Zef Morina (Transport en Communicatie).
- Democratische Partij Kosovo (Partia Demokratike e Kosovës; PDK). Voorzitter: Hashim Thaci. Opgericht in 1999. De PDK is, evenals enkele andere partijen, voortgekomen uit het UÇK. PDK-leider Thaci is dan ook de voormalige leider van het UÇK. De PDK behaalde 25 procent van de stemmen tijdens de parlementsverkiezingen van 17 november 2001 en is daarmee na de LDK de populairste partij in Kosovo. Tot premier van het Kosovaars zelfbestuur is het PDK lid Bajram Rexhepi benoemd. Naast de premier levert de PDK ook de ministers voor Handel en Industrie (Ali Jakupi) en voor Openbare Diensten (Jakup Krasniqi);
- Groene Partij van Kosovo (Partia e të Gjelbërtëve të Kosovës; PGJK). Voorzitter: Daut Maloku. Opgericht in 1991. Politieke partij waarvoor het milieu centraal staat;
- Liberaal-Democratische Partij van Kosovo (Partia Liberal Demokratike e Kosovës; PLDK). Voorzitter: Agim Gjakova. Opgericht in 2000;
- Liberale Centrumpartij van Kosovo (Partia Qendra Liberale e Kosovës; PQLK). Voorzitter: Naim Maloku. Opgericht in maart 2000. De PQLK probeert als 'centrumpartij' de kloof tussen de LDK en de PDK te dichten. Voorzitter Maloku is een voormalige UÇK-commandant;
- Liberale Partij van Kosovo (Partia Liberale e Kosovës; PLK). Voorzitter: Gjergj Dedaj. Opgericht in 1991. De PLK nam in de jaren negentig actief deel aan de etnisch Albanese parallelle instituties. De partij nam deel aan de parallelle verkiezingen in 1998, en verwierf daarbij 6 zetels in het parallelle parlement. Sinds 1997 is de partij waarnemend lid van de Liberale Internationale. Tijdens de parlementsverkiezingen behaalde het slechts 0,46% van de stemmen. Dit leverde geen parlementszetels op.
- Nationale Beweging voor de Bevrijding van Kosovo (Lëvizja Kombëtare për Çlirim e Kosovës, LKÇK). Voorzitter: Sabit Gashi (sinds augustus 1999). Deze partij is opgericht in maart 1993 als een ondergrondse beweging. Deze beweging wordt gezien als de grondlegger van het UÇK. Het primaire doel van de beweging was de voorbereiding van de gewapende strijd tegen de Serviërs. In maart 1998 is er een overeenkomst getekend tussen de LKÇK en het UÇK, waardoor de partij rechtstreeks onder het hoofdkwartier van het UÇK viel. Veel van de leden leven in het buitenland. Sommige zitten in Servische gevangenissen, waaronder ook twee oud-presidenten van de beweging. Na afloop van de Kosovo-crisis zijn de LKÇK en het UÇK ieder hun eigen koers gaan varen. De LKÇK heeft sindsdien meer afstand gehouden van de internationale gemeenschap. In mei 2000 heeft de partij zich teruggetrokken uit de Kosovo Transitional Council (KTC) uit onvrede met het in haar ogen inadequate optreden van UNMIK ten aanzien van de etnisch Albanese gevangenen in Servische gevangenissen. De partij is aangesloten bij de AAK;
- Parlementaire Partij van Kosovo (Partia Parlamentare e Kosovës, PPK). Voorzitter: Bajram Kosumi. Deze partij is opgericht in 1990 en streefde aanvankelijk een vreedzame, politieke oplossing voor de kwestie-Kosovo na. Gaandeweg veranderde de partij echter van koers, richting steun voor de gewapende opstand tegen het Servische regime. Tussen 1997 en 1998 werd de partij geleid door Adem Demaci, die in juni 1998 opstapte om woordvoerder te worden van het UÇK. Tot mei 2000 was de PPK onderdeel van de LBD-coalitie

die deelnam aan de Rambouillet-conferentie van februari 1999. Thans is de partij aangesloten bij de AAK;

- Partij van het Nationaal Democratisch Front van Kosovo (Partia Balli Kombëtar Demokrat i Kosovës, PBKD). Voorzitter: Durmish Rizvanolli. Opgericht in 1999;

- Verenigde Democratische Beweging (Lëvizja e Bashkuar Demokratike, LBD). Voorzitter: Rexhep Qosja. De LBD begon in 1998 als een coalitie van zeven partijen die de kloof tussen de LDK en het UÇK trachtte te verkleinen. Tijdens de Rambouillet-conferentie van februari 1999 was de LBD één van de drie etnisch Albanese partijen aan de onderhandelingstafel (naast de LDK en het UÇK). Qosja heeft ook deelgenomen aan IAC, maar heeft dit na afloop van de voor hem teleurstellend verlopen gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 verlaten. Thans vormt de partij een onderdeel van de KP-coalitie;

- Volksbeweging van Kosovo (Lëvizja Popullore e Kosovës, LPK). Voorzitter: Emrush Xhemajli. De LPK, opgericht in 1982, was één van de eerste politieke groeperingen in Kosovo die gewapende strijd tegen 'Belgrado' bepleitten (in 1993). Veel van haar voormalige leiders zijn in deze gewapende strijd om het leven gekomen. Voorafgaand en tijdens de Kosovo-crisis heeft de LPK manschappen en wapens geleverd aan het UÇK. In die tijd waren prominente hedendaagse Kosovaarse politici als Thaci (PDK), Haradinaj (AAK) en Kelmendi (UNKOMB) lid van de LPK. Na afloop van de crisis is de LPK uiteengevallen, waarbij veel leden zijn overgestapt naar de PDK. De overgebleven groep vertegenwoordigt nog steeds het LPK. De partij is aangesloten bij de AAK;

- Republikeinse Partij Kosovo (Partia Republikane e Kosovës; PRK). Voorzitter: Feti Grapci. Opgericht in 1990. Deze partij nam deel aan de parallelle verkiezingen in 1992 en 1998, maar won daarbij geen zetels. Later steunde de PRK het UÇK;

- Sociaal-democratische Partij Kosovo (Partia Social Demokrate e Kosovës; PSDK). Voorzitter: Mw. Kaqusha Jashari. Opgericht in 1990;

- Unie van Sociaal-democraten (Unioni Socialdemokrat; USD). Voorzitter: Mw. Luljeta Pula. Opgericht in 1990;

Servische partijen en allianties

- Coalitie Terugkeer (Koalicija Povratak; KP) Deze brede coalitie bestaat uit 20 Servische partijen en ngo's. De Servische vice-premier Covic is nauw betrokken geweest bij het opzetten van deze coalitie. Sima Gazikalovic is de voorzitter van KP. KP is de enige Servische partij die heeft deelgenomen aan de Kosovaarse parlementsverkiezingen van 17 november 2001. Zij behaalde 11 procent van de stemmen, waarmee ze 12 zetels toevoegde aan de tien 'set-aside seats'. In totaal heeft Coalitie Terugkeer hiermee 22 zetels in het parlement verkregen. Coalitie Terugkeer heeft één ministerspost toebedeeld gekregen. Het is het ministerie voor Landbouw, Bosbeheer en Rurale Ontwikkeling (Goran Bogdanovic). Daarnaast is er na lang touwtrekken ook een Servische coördinator voor terugkeer benoemd (Milorad Todorovic/DSS) en een speciale adviseur voor UNMIK aangewezen (Nenad Radosavljevic).

- Servische Nationale Raad (SNV) van Gracanica. Opgericht op 18 oktober 1999 in Ulpiana/Gracanica. Deze politieke beweging is samengesteld uit delegaties van diverse Servische regio's in Kosovo. De kerkelijke leider bisschop Artemije alsmede Rada Trajkovic (vice-voorzitter van de Servische Christen-Democratische Partij; DHSS) zijn de belangrijkste vertegenwoordigers van deze groepering. In april 2000 besloot de SNV van Gracanica deel te nemen (als waarnemer) aan de door UNMIK opgezette JIAS-structuur. Begin juni 2000 schortte de SNV deze deelname op ten gevolge van toenemend etnisch geweld, maar sinds 25 juni 2000 is de deelname weer hervat. Trajkovic nam als waarnemer deel aan de IAC. Aan de KTC nam SNV Gracanica eveneens deel. Bovendien was een vertegenwoordiger van de SNV (Randjel Nojkic) 'co-hoofd' van het JIAS-departement voor arbeid;

- Servische Nationale Raad (SNV) van Mitrovica. Deze politieke beweging is opgericht in januari 2000. Bestaat uit vertegenwoordigers van de Servische gemeenten in de regio Mitrovicë/Kosovska Mitrovica. Leider: Oliver Ivanovic. SNV Mitrovica is meer dan de SNV Gracanica geïntereerd op Belgrado. SNV Mitrovica nam niet deel aan de door UNMIK opgezette structuren in Kosovo;

Roma-partijen en -allianties

- Verenigde Roma Partij van Kosovo (Partia Rome e Bashkuar e Kosovës; PREBK); De partij behaalde 0,34% van de stemmen bij de parlementsverkiezingen van 17 november 2001. PREBK heeft één zetel in het parlement via de 'set-aside seats'.

- Nieuw Democratisch Initiatief (Initiativa e Re Demokratike e Kosovës; IRDK). Deze partij is op 8 juni 2001 opgericht. De partij behaalde 0,50% van de stemmen bij de parlementsverkiezingen van 17 november 2001. Dit leverde de partij een zetel op in het parlement. Tezamen met één 'set-aside seat' heeft de IRDK twee zetels in het parlement.

- Democratische Partij van Albanese Ashkali in Kosovo (Partia Demokratike Ashkali Shqiptare Kosovës, PDASHK). Voorzitter: Sabit Rrahmani. Opgericht in 1999. De partij haalde 0,43% van de stemmen bij de parlementsverkiezingen van 17 november 2001. De partij heeft twee zetels in het parlement verkregen middels de 'set-aside seats'.

Slavische Moslim-partijen en -allianties

- Bosniak Partij van Democratische Actie in Kosovo (Bosnjacka Stranka Demokratske Akcije Kosova; BSDAK). Voorzitter: Hilmo Kandic. Opgericht in 2000. De partij haalde 0,37% van de stemmen bij de parlementsverkiezingen van 17 november 2001. Hiermee heeft de partij één zetel in het parlement verkregen.

- Vatan (VTN) Deze partij is een coalitie van de volgende partijen:

· Democratische Hervormingspartij van Moslims (Demokratska Reformaska Stranka Muslimana). Voorzitter: Dzezair Murati. Opgericht in 1990;

· Partij van Democratische Aktie (Stranka Demokratska Akcije). Voorzitter: Numan Balic. Opgericht in 1990;

· Het Burgersinitiatief van Gora (GIG);

Vatan heeft bij de parlementsverkiezingen van 17 november 2001 vier zetels behaald. Naast de drie 'set-aside seats' heeft VATAN hiermee 7 zetels in het parlement. VATAN levert de Minister voor Gezondheid in de persoon van Numan Balic.

Turkse partijen en allianties

- Turkse Volkspartij Kosovo (Turk Halk Partisi e Kosoves). Voorzitter: Sezair Saipi. Opgericht in 1991.

- Kosovaarse Turkse Democratische Partij (Kosovo Demokratik Türk Partisi, KDTP); De KDTP behaalde 1 procent van de stemmen bij de parlementsverkiezingen van 17 november 2001. Naast de twee 'set-aside seats' levert dit de partij drie zetels op in het parlement.

politieke partij	stemmen	% stemmen	Zetels
LDK	359.851	45,65	47
PDK	202.622	25,70	26
KP	89.388	11,34	22
AAK	61.688	7,83	8
VATAN	9.030	1,15	4
KDTP	7.879	1,00	3
IRDK	3.976	0,50	2
PDASHK	3.411	0,43	2
LKCK	8.725	1,11	1
PSHDK	7.701	0,98	1
PD	4.504	0,57	1
LPK	4.404	0,56	1
BSDAK	2.906	0,37	1
PREBK	2.717	0,34	1
PLK	3.600	0,46	0
BK	2.881	0,37	0
PQLK	2.403	0,30	0
PGJK	2.325	0,29	0

PSDK 1.785 0,23 0
 XHEVDET REXHAJ 1.330 0,17 0
 LATIF KRYEZIU 1.199 0,15 0
 XUNÇETTA 1.210 0,15 0
 PRK 643 0,08 0
 PNDSH 1066 0,14 0
 IQK 631 0,08 0
 PLSH 428 0,05 0

Bron: OVSE website: www.ovse.org/kosovo

AAK Alliantie voor de Toekomst van Kosovo (Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës)
 AQK Alliantie van Burgers van Kosovo (Aleanca Qytetare e Kosovës)
 AVVN Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
 BSDAK Bosniak Partij van Democratische Actie in Kosovo (Bosnjacka Stranka Demokratske Akcije Kosova)
 BTW Bruto Toegevoegde Waarde
 CSW Center for Social Work
 DHSS
 DM Duitse mark
 DOS Democratische Oppositie van Servië
 DRSM Democratische Hervormingspartij van Moslims (Demokratska Reformaska Stranka Muslimana)
 EAR European Agency of Reconstruction
 EU Europese Unie
 EUMM European Union Monitoring Mission
 FAO Food and Agriculture Organization
 FRJ Federale Republiek Joegoslavië
 FRY Federal Republic of Yugoslavia
 GIG Burgersinitiatief van Gora
 HEP Humanitarian Evacuation Programme
 HIV Human Immunodeficiency Virus (het aidsvirus)
 HPD Housing and Property Directorate
 IAC Interim Administrative Council
 ICMPD International Center for Migration Policy Development
 ICRC International Committee of the Red Cross
 ICTY International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (Joegoslavië-tribunaal)
 IDP Internally Displaced Person (binnenlands ontheemde)
 IOM International Organisation for Migration
 IRDK Nieuw Democratisch Initiatief (Initiativa e Re Demokratike e Kosovës)
 JCR Joint Committee on Return
 JIAS Joint Interim Administrative Structure
 JUL Joegoslavisch Verenigd Links
 JIU Judicial Inspection Unit
 KDTP Turkse Democratische Partij van Kosovo (Kosova Demokratik Türk Partisi)
 KFOR Kosovo Force
 KP Coalitie Terugkeer (Koalicija Povratak) of: Coalitie voor de Onafhankelijkheid (Koalicioni per Pavarësi)
 KPS Kosovo Police Service
 KTC Kosovo Transitional Council
 KTHP
 KWI Kosovo Women's Initiative
 LBD Verenigde Democratische Beweging
 LDK Democratische Liga van Kosovo (Lidhja Demokratike e Kosovës)
 LKÇK Nationale Beweging voor de Bevrijding van Kosovo (Lëvizja Kombëtare për Çlirim e Kosovës)
 LNDSH Albanese Nationale Democratische Beweging (Lëvizja Nationale Demokratike Shqiptare)
 LPK Volksbeweging van Kosovo (Lëvizja Popullore e Kosovës)
 MUP Servische Ministerie van Binnenlandse Zaken
 NAVO Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
 NGO Niet-gouvernementele organisatie
 NOK Noorse kroon
 OCHA Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
 OVSE Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa
 PBKD Partij van het Nationaal Democratisch Front van Kosovo (Partia Balli Kombëtar Demokrat i Kosovës)
 PDASHK Democratische Partij van Albanese Ashkali in Kosovo (Partia Demokratike Ashkali Shqiptare Kosovës)

- 5 PDK Democratische Partij Kosovo (Partia Demokratike e Kosovës)
 - PGJK Groene Partij van Kosovo (Partia e të Gjelbërtëve të Kosovës)
 - Liberaal-Democratische Partij van Kosovo (Partia Liberal Demokratike e Kosovës)
 - PLK Liberale Partij van Kosovo (Partia Liberale e Kosovës)
 - PLSH Albanese Liberale Partij (Partia Liberale Shqiptare)
 - PNDSH Albanese Nationaal-Democratische Partij (Partia Nationale Demokratike Shqiptare)
 - PPK Parlementaire Partij van Kosovo (Partia Parlamentare e Kosovës)
 - PQLK
 - PREBK
 - PRK Republikeinse Partij Kosovo (Partia Republikane e Kosovës)
 - PRSh Albanese Republikeinse Partij (Partia Republikane Shqiptare)
 - PSDK Sociaal-democratische Partij Kosovo (Partia Social Demokrate e Kosovës)
 - PShDK Albanese Christen-democratische Partij Kosovo (Partia Shqiptare Demokristiane e Kosovës)
 - SDA
 - SFRJ
 - SGVN Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
 - SNV Servische afkorting van 'Servische Nationale Raad'
 - SPO Servische Vernieuwingspartij (Srpski Pokret Obnove)
 - SPS Socialistische Partij Servië
 - SV Speciale Vertegenwoordiger
 - SVSG Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris Generaal (in Kosovo)

 - TMK Kosovo Beschermingskorps (Trupat e Mbrojtës së Kosovës)
 - UÇK Kosovo Bevrijdingsleger (Ushtria Çlirimtare e Kosovës)
 - UÇK(M) Macedonische Bevrijdingsleger (Ushtria Çlirimtare e Kombëtare)
 - UÇPMB Albanese afkorting van 'Bevrijdingsleger van Presevo, Medvedja en Bujanovac'
 - UNHCR United Nations High Commissioner for Refugees
 - UNHCHR United Nations High Commissioner for Human Rights
 - UNICEF United Nations Children's Fund
 - UNIKOMB Albanese Eenwordingspartij (Partia e Unitetit Kombëtar Shqiptar)

 - UNMIK United Nations Interim Administration Mission in Kosovo
 - USD Amerikaanse dollar; of: Unie van Sociaal-democraten (Unioni Socialdemokrat)
 - UshDK
 - VK Verenigd Koninkrijk
 - VN Verenigde Naties
 - VNVR
 - VS Verenigde Staten
 - VTN Coalitie van Slavische Moslimpartijen (Vatan), bestaande uit de partijen DRSM, SDA en GIG.
 - WFP World Food Programme
 - WHO World Health Organisation
- De kaarten van Kosovo op de volgende bladzijden zijn afkomstig van de UNHCR-website (www.unhcr.ch) en van de website van Relief Web (www.reliefweb.int). Reliefweb is een project van het OCHA. De eerste kaart toont Kosovo in de context van de omliggende regio. De tweede kaart geeft een overzicht van de bevolkingsdichtheid in Kosovo per gemeente. De laatste kaart toont het aantal vluchtelingen en intern ontheemden dat zich op 15 januari 2002 nog in de regio bevond.

Op 14 maart 2002 is een akkoord bereikt over een nieuwe constitutionele relatie tussen Servië en Montenegro, die tot dan de Federale Republiek Joegoslavië vormden. Ook Kosovo maakt hier formeel deel van uit. Bovengenoemd politiek akkoord voorziet in de wijziging van de naam van de FRJ in Servië-Montenegro (Serbia Crna Gora - SiC) en voorziet tevens in een losse federatie met vijf ministeries. Er zal een gemeenschappelijke krijgsmacht zijn en een min of meer gemeenschappelijk buitenlands beleid. Het opperbevel van de krijgsmacht zal bij de opperste defensieraad komen te liggen die bij consensus besluiten neemt. Er is geen gemeenschappelijke munt. Voorts voorziet het akkoord in de zgn. 'good-bye clause': na een periode van drie jaar kan elk van beide republieken een procedure tot uitreding in gang zetten. De formele relatie van Kosovo in deze nieuwe rechtsvorm tot Servië en Montenegro en de FRJ blijft ongewijzigd. Indien Montenegro na drie jaar zal besluiten uit te treden, wordt Servië de rechtsopvolger van de FRJ, in het bijzonder t.a.v. VN resolutie 1244.

- 5 Aangezien het 'constitutional charter' naar verwachting pas in het najaar door de resp. parlementen van de republieken en van het federale parlement zal worden aangenomen, wordt in dit ambtsbericht nog de naam Federale Republiek Joegoslavië (FRJ) gehanteerd.

Het betreft de gemeenten Prishtinë/Pristina, Podujevë/Podujevo, Glogovac/Glogovac, Fushë Kosovë/Kosovo Polje, Obiliq/Obilic, Shtime/Stimlje, Lipjan/Lipljan, Pejë/Pec, Deçan/Decani, Gjakovë/Dakovica, Istog/Istok, Klinë/Klina, Gjilan/Gnjilane, Ferizaj/Urosevac, Viti/Vitina, Kamenicë/Kamenica, Shtërpcë/Strpce, Kaçanik/Kacanik, Novo Berdë/Novo Brdo, Prizren/Prizren, Rahovec/Orahovac, Suharekë/Suva Reka, Dragash/Dragas, Malishevë/Malisevo, Mitrovicë/Kosovska Mitrovica, Vushtrri/Vucitrn, Skenderaj/Srbica, Leposavic/Leposaviq, Zubin Potok/Zubin Potok en Zvečan/Zvečan.

Profile: Kosovo (factsheet), United Nations Population Fund (UNFPA), juni 2001.

De term 'Kosovaar' en 'Kosovaars' hebben in dit ambtsbericht betrekking op alle inwoners van Kosovo, ongeacht etniciteit.

De SFRJ werd formeel bestuurd door de Federale Uitvoerende Raad, die bestond uit vertegenwoordigers van de zes deelrepublieken en de twee provincies (Kosovo en Vojvodina). Terwijl deze acht delen een grote autonomie genoten in binnenlandse aangelegenheden bleven defensie, buitenlandse zaken en buitenlandse economische betrekkingen tot de verantwoordelijkheid van de Federatie behoren. Na de dood van Tito kende de Raad een roulerend voorzitterschap. Ook de etnische Albanezen leverden in de jaren tachtig de voorzitter van de Raad. Overigens was de functie van President van de Federale Uitvoerende Raad een andere dan die van President van de SFRJ. Deze laatste functie werd vervuld door de President van de Joegoslavische Communistische Partij (tot 1980 Josip Broz Tito).

Zo werden er bijvoorbeeld ondergrondse Albanese parlaments- en presidentsverkiezingen gehouden en werd er onderwijs gegeven in particuliere huizen.

Voor een uitgebreid overzicht van de door beide partijen begane oorlogsmisdaden in Kosovo, tijdens de Kosovo crisis, zie: Under Orders, War Crimes in Kosovo, Human Rights Watch, oktober 2001.

Deze 'contact group' bestaat uit de Verenigde Staten, Rusland, Duitsland, Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk.

Het Montenegrijnse Ministerie van Binnenlandse Zaken bleef loyaal aan de Montenegrijnse regering en was niet actief in Kosovo. Deze afzijdigheid zette de relaties tussen Montenegro en Servië onder druk.

Zijn voorganger, de Fransman Bernard Kouchner, had UNMIK vanaf de oprichting in juni 1999 geleid.

Het hoofd van de OVSE missie in Kosovo - Pascal Fieschi - vervult deze functie sinds 14 januari 2002. Van juni 1999 tot december 2002 werd deze functie bekleed door de Nederlander Daan Everts.

De in het Framework genoemde instellingen zijn de opvolgers van de in december 1999 opgerichte Kosovo-UNMIK Joint Interim Administrative Structure (JIAS) De JIAS omvatte de 'Interim Administrative Council' (IAC) het hoogste politieke overlegorgaan van de JIAS op centraal ('Kosovo-breed') niveau. De IAC werd voorgezeten door de Speciale Vertegenwoordiger. Het orgaan nam standpunten in, stelde beleidslijnen voor en deed aanbevelingen voor amendementen in de toepasbare wetgeving en voor nieuwe verordeningen. Daarnaast functioneerde de 'Kosovo Transitional Council' (KTC) als politieke adviesorgaan. Dit orgaan is reeds op 2 oktober 2001 formeel ontbonden. Ten slotte berustte de bestuurlijke taak om regelgeving en beleidslijnen te implementeren bij een twintigtal JIAS-departementen die ieder geleid werden door één internationale vertegenwoordiger en één Kosovaar. Voor meer informatie over JIAS, IAC en KTC zij verwezen naar het ambtsbericht over Kosovo van 25 januari 2001 (kenmerk: DPC/AM- 703258).

Op 4 maart 2002 nam het parlement de op 28 februari 2002 tussen de drie grootste etnisch Albanese partijen (LDK, PDK, AAK) tot stand gekomen

- 5 overeenkomst 'on the President and the Government of Kosovo' aan. (88 voor, 3 tegen, 15 onthoudingen). In deze overeenkomst is onder meer de persoon van de president (Ibrahim Rugova) en van de premier (Bajram Rexhepi) vastgelegd. Tijdens deze zitting van het parlement werd tevens ingestemd met de uitbreiding van het aantal ministeries naar tien en met de voor deze posten aangewezen personen (package deal) (zie noot 19).

Constitutional Framework for Provisional Self-Government, UNMIK/REG/2001/9, 15 mei 2001: artikel 5.1. Ondanks de bevoegdheden van de regering op het gebied van financieel en economisch beleid, heeft UNMIK nog altijd eindverantwoordelijkheid en vetorecht m.b.t. financiële aangelegenheden.

K. Annan, Kosovo: our most ambitious peace operation yet, Focus Kosovo, oktober 2001.

Overige aan de SV voorbehouden verantwoordelijkheden liggen op het gebied van: privatisering, nutsbedrijven, bestrijding georganiseerde misdaad en het minderhedenvraagstuk. Voor dit laatste thema is het 'Office of Returns and Communities' opgericht, dat onder de verantwoordelijkheid van de SV valt. Voor een volledig overzicht van de bevoegdheden van de SV zie het Constitutional Framework, artikel 8.1.

Een globale onderverdeling van de Roma in Kosovo ziet er als volgt uit: De zogenaamde etnische Roma zien zichzelf duidelijk als Roma en hebben het Romani als hun moedertaal, ofschoon ze ook wel Albanees en/of Servisch spreken. Zij hebben een rijke cultuur aan tradities en onderhouden contacten met Roma-gemeenschappen in andere landen. De Ashkali daarentegen spreken Albanees, zijn moslims en leefden voorafgaand aan de Kosovo-crisis in de nabijheid van de etnische Albanezen. De zogenaamde Egyptenaren spreken eveneens Albanees en zijn eveneens moslims (en worden dan ook door sommige waarnemers gelijkgesteld aan de Ashkali), maar beweren oorspronkelijk afkomstig te zijn uit Egypte. Zowel de Ashkali als de 'Egyptenaren' identificeren zichzelf in hoge mate met de etnische Albanezen. De Cergari spreken de Servische taal, hangen het Servisch-orthodoxe geloof aan en zijn meer geïntegreerd in de Servische maatschappij. Daarnaast is er een kleine katholieke Roma-gemeenschap. (Bron: Sixth Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering June through September 2000), UNHCR/OVSE, 23 oktober 2000).

De functie van voorzitter wordt bekleed door de LDK-er Daci. Het college van voorzitters bestaat uit 2 zetels voor de grootste partij, 1 voor de twee na grootste, 1 voor de drie na grootste, 1 voor de etnische Servische minderheid en 1 voor de niet-etnische Servische minderheid. De laatste zetel zal rouleren.

De functie van president heeft voornamelijk een belangrijke symbolische waarde.

Deze in het Framework beschreven procedure is overigens niet gevolgd. Teneinde de impasse te doorbreken die na de verkiezingen ontstaan was, is een 'package deal' aan het parlement voorgelegd waarin de president, de premier en de 10 ministers waren opgenomen. Deze 'package deal' is (ondanks de ontbrekende etnisch Servische minister) door het parlement aangenomen. (zie noot 13)

Kosovo: A Review of the Criminal Justice System, OVSE, oktober 2001. Niet in elke gemeente bevindt zich derhalve een gemeentelijke rechtbank of een rechtbank voor overtredingen. Wel valt iedere Kosovaarse gemeente binnen de jurisdictie van één gemeentelijke rechtbank respectievelijk rechtbank voor overtredingen.

De rechtbanken voor overtredingen in Zubin Potok/Zubin Potok en Leposavic/Leposaviq vallen niet onder UNMIK.

Dit Comité is opgericht in mei 2000. Vertegenwoordigers van o.a. UNMIK, KFOR, OVSE, UNHCR hadden zitting in dit Comité.

Als uitgangspunten voor terugkeer worden genoemd: recht op terugkeer, vrijwilligheid, terugkeer naar de plaats waar men vandaan komt/geboren is, duurzaamheid.

In augustus 2001 vond de eerste door de VN georganiseerde en beveiligde terugkeeroperatie plaats. Het betrof 54 etnische Serviërs die naar de Osojane vallei (Pejë/Pec) terugkeerden. In september voegde zich nog een dertigtal bij hen. Bron: Agence France Presse, 23 augustus 2001. Er zijn overigens ook nog steeds etnische Serviërs die uit Kosovo vertrekken.

UNMIK-FRY Common Document, PCDEL/883/01, 5 november 2001.

De etnische Servische gemeenschap in Kosovo heeft de gemeenteraadsverkiezingen massaal geboycot, uit protest tegen het gebrek aan veiligheid voor etnische Serviërs in Kosovo en omdat zij vonden dat dergelijke verkiezingen eerst gehouden dienden te worden zodra de terugkeer van etnische Servische ontheemden naar Kosovo op gang zou zijn gekomen.

Het totale aantal kiesgerechtigden bedraagt circa 1,2 miljoen, waaronder de ongeveer 900.000 etnische Albanen die zich reeds voor de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 registreerden.

Incidenten die plaatsvonden hadden o.a. betrekking op intimidatie door radicale etnische Serviërs in de met name door etnische Serviërs bewoonde noordelijke gemeenten Leposavic/Leposaviq, Mitrovicë/Kosovska Mitrovica, Zubin Potok/Zubin Potok en Zvečan/Zvečan. Tevens is er in een aantal stembureaus Albanese vlaggen opgehangen, wat in strijd is met de voorschriften.

Voor een overzicht van de deelnemende partijen zie bijlage III.

Spot Report on Election Day, OVSE, 18 november 2001.

Voor een overzicht van de verkiezingsuitslag zie bijlage III.

Ook de internationale gemeenschap was overigens geen voorstander van Thaci als premier, mogelijk mocht hij namelijk ooit voor het Joegoslavië Tribunaal verschijnen.

Milosevic werd op 28 juni 2001 aan het Joegoslavië Tribunaal te Den Haag uitgeleverd. Het Joegoslavië Tribunaal in de persoon van Carla del Ponte heeft Milosevic de volgende beschuldigingen ten laste gelegd: oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid in Kroatië en Kosovo en genocide en oorlogsmisdaden in de Bosnische oorlog. De aanklachten zijn gebaseerd op Milosevic commando-verantwoordelijkheid als president van Servië en Joegoslavië. Het proces tegen Milosevic is op 12 februari 2002 begonnen. Milosevic erkent zelf overigens het Tribunaal niet. Hij voert ook zijn eigen verdediging. (Bron: NRC Handelsblad, Thema Joegoslavië Tribunaal, 9 februari 2002)

Dit coördinatiecentrum is opgericht n.a.v. de op 2 augustus 2001 door de FRJ en Servië gezamenlijk gepresenteerde strategie voor Kosovo. Deze strategie omvat een drie fasen plan en heeft als belangrijkste doel het vertrouwen van de etnische Serviërs te herwinnen. Binnen het coördinatiecentrum is tevens een aantal diensten opgericht die zich bezighouden met: terugkeer, politie en rechterlijke macht, bestuur, hulp aan Serviërs in en buiten Kosovo, economische ontwikkeling en reconstructie, cultureel erfgoed, democratisering en ontwikkeling van instituties.

De vestiging van een UNMIK kantoor in Belgrado illustreert tevens de toenadering tussen UNMIK en de FRJ.

Report of the Secretary General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, SGVN, S/2001/926, 2 oktober 2001.

In de periode 31 mei -1 oktober zijn de volgende wapens in beslag genomen: 1100 geweren en pistolen, 1700 granaten, 1100 anti tank wapens en rond de 170.000 kogels (Bron: zie boven).

In Mitrovica zijn de zgn. 'Dimitri Bridgwatchers' actief. Dit is een groep niet officiële Servische bewakers die etnische Albanen de toegang tot het noordelijke gedeelte van de stad ontzeggen. Regelmatig vinden er nog incidenten plaats tussen leden van deze groep en UNMIK. Deze groep heeft enige steun van extremistische politici zoals Jaksic (de directeur van het ziekenhuis in N-Mitrovicë/Mitrovica) en Rakic.

Voor het Kosovo Bevrijdingsleger wordt dezelfde acronym gebruikt: Ushtria Çlirimtare Kosovës, UÇK. Voor de duidelijkheid wordt in deze tekst de Macedonische variant als UÇK (M) aangeduid.

Op 3 april 2001 werd de grens weer opengesteld, nadat UNMIK hier meerdere malen op had aangedrongen.

Bron: Humanitarian Community Information Center op www.reliefweb.int

zie voetnoot 34.

Na de ontmanteling van het UÇK(M) in Macedonië, liet een nieuwe groepering van zich horen: ANA(Albanian National Army) Deze groepering poogt met geweld het machtsvacuum te vullen dat ontstaan is na de ontmanteling van het UÇK(M) en voor de herintrede van de Macedonische politie. Vaak gebeurt dit onder de noemer van het streven naar een Groot Albanië. Gezien o.a. de gevechten tussen etnische Albanen onderling (oud UÇK-ers en ANA leden) dient dit streven echter met enige scepsis te worden beschouwd. Volgens velen is deze groepering nauw verweven met criminele organisaties en heeft zij derhalve baat bij het voortbestaan van instabiliteit in de regio.

Dit pakket maatregelen staat ook wel bekend als het Covic plan, genoemd naar de Servische vice premier.

Wag the Dog: the Mobilization and Demobilization of the Kosovo Liberation Army, Bonn International Center for Conversion (BICC), brief 20, augustus 2001.

Teneinde de beweging van extremisten in en uit Kosovo tegen te gaan, heeft UNMIK een 'Border Crossing Regulation' afgekondigd. (UNMIK regulation 2001/10, 'On the Prohibition of Unauthorized Border/Boundary Crossings'). Deze verordening stelt 19 vaste wettelijke grensovergangen vast. Grensoverschrijdingen op andere dan een van deze 19 plaatsen wordt hiermee een misdaad. De verordening is op 4 juni 2001 van kracht geworden. Sinds deze datum tot oktober 2001 zijn er 1200 personen op basis van deze verordening aangehouden en vervolgd. Overigens is deze verordening niet van toepassing op vluchtelingen of ontheemden die een gebied ontvluchten waarin hun leven of fundamentele rechten worden bedreigd. (UNMIK/KFOR/UNMIK Police/UNHCR Press Briefing, 28 May 2001).

De brug die dwars door de stad loopt vormt een door KFOR troepen beveiligde scheiding tussen de etnische Albanen die voornamelijk in het zuiden wonen en de etnische Serviërs in het Noorden.

In de aanpak van UNMIK werd de FRJ betrokken teneinde de etnische Serviërs te overreden met UNMIK samen te werken. Tevens werd een aantal 'confidence building measures' ontworpen, zoals het instellen van een 'confidence zone', waarin een ieder vrijelijk zou kunnen bewegen en het opzetten van multi-etnische projecten op o.a. cultureel gebied.

Begin februari 2002 deed UNMIK een voorstel tot het openen van een 'UNMIK Community Office' in Noord-Mitrovicë/Mitrovica dat volgde op de sluiting van een officieus 'gemeentekantoor' aldaar. De bedoeling hiervan was het tegengaan van de parallelle gemeentelijke structuren aldaar. Hierop hebben drie achtereenvolgende dagen demonstraties van etnische Serviërs plaatsgevonden. Vice premier Covic sloot zich overigens nadrukkelijk aan bij deze demonstranten.

Nato Statement on the Situation in the Balkans, NAVO, PR/CP(2001)172, 18 december 2001. Naar alle waarschijnlijkheid zal ook het aantal manschappen in de Balkan als geheel worden verminderd. Zo heeft Rusland onlangs aangegeven haar troepen in Kosovo en Bosnië met een derde te willen verlagen (Bron: <http://www.thetimes.co.uk>).

Voor een uitputtende opsomming van de verantwoordelijkheden van de internationale veiligheidspresentie in Kosovo zij verwezen naar paragraaf 9 van VNVR-resolutie 1244 (zie bijlage II).

Sinds de oprichting van de Politie en Justitie pijler (Pijler I) op 21 mei 2001, valt UNMIK Politie tezamen met het Ministerie van Justitie onder deze pijler, teneinde de coördinatie tussen beide te versterken.

- Voor het Kosovo Bevrijdingsleger wordt dezelfde acronym gebruikt: Ushtria Çlirimtare Kosovës, UÇK. Voor de duidelijkheid wordt in deze tekst de Macedonische variant als UÇK (M) aangeduid.

Op 3 april 2001 werd de grens weer opengesteld, nadat UNMIK hier meerdere malen op had aangedrongen.

Bron: Humanitarian Community Information Center op www.reliefweb.int

zie voetnoot 34.

Na de ontmanteling van het UÇK(M) in Macedonië, liet een nieuwe groepering van zich horen: ANA (Albanian National Army) Deze groepering poogt met geweld het machtsvacuum te vullen dat ontstaan is na de ontmanteling van het UÇK(M) en voor de herintrede van de Macedonische politie. Vaak gebeurd dit onder de noemer van het streven naar een Groot Albanië. Gezien o.a. de gevechten tussen etnische Albanezen onderling (oud UÇK-ers en ANA leden) dient dit streven echter met enige scepsis te worden beschouwd. Volgens velen is deze groepering nauw verweven met criminele organisaties en heeft zij derhalve baat bij het voortbestaan van instabiliteit in de regio.

Dit pakket maatregelen staat ook wel bekend als het Covic plan, genoemd naar de Servische vice premier.

Wag the Dog: the Mobilization and Demobilization of the Kosovo Liberation Army, Bonn International Center for Conversion (BICC), brief 20, augustus 2001.

Teneinde de beweging van extremisten in en uit Kosovo tegen te gaan, heeft UNMIK een 'Border Crossing Regulation' afgekondigd. (UNMIK regulation 2001/10, 'On the Prohibition of Unauthorized Border/Boundary Crossings'). Deze verordening stelt 19 vaste wettelijke grensovergangen vast. Grensoverschrijdingen op andere dan een van deze 19 plaatsen wordt hiermee een misdaad. De verordening is op 4 juni 2001 van kracht geworden. Sinds deze datum tot oktober 2001 zijn er 1200 personen op basis van deze verordening aangehouden en vervolgd. Overigens is deze verordening niet van toepassing op vluchtelingen of ontheemden die een gebied ontvluchten waarin hun leven of fundamentele rechten worden bedreigd. (UNMIK/KFOR/UNMIK Police/UNHCR Press Briefing, 28 May 2001).

De brug die dwars door de stad loopt vormt een door KFOR troepen beveiligde scheiding tussen de etnische Albanezen die voornamelijk in het zuiden wonen en de etnische Serviërs in het Noorden.

In de aanpak van UNMIK werd de FRJ betrokken teneinde de etnische Serviërs te overreden met UNMIK samen te werken. Tevens werd een aantal 'confidence building measures' ontworpen, zoals het instellen van een 'confidence zone', waarin een ieder vrijelijk zou kunnen bewegen en het opzetten van multi-etnische projecten op o.a. cultureel gebied.

Begin februari 2002 deed UNMIK een voorstel tot het openen van een 'UNMIK Community Office' in Noord-Mitrovicë/Mitrovica dat volgde op de sluiting van een officieus 'gemeentekantoor' aldaar. De bedoeling hiervan was het tegengaan van de parallelle gemeentelijke structuren aldaar. Hierop hebben drie achtereenvolgende dagen demonstraties van etnische Serviërs plaatsgevonden. Vice premier Covic sloot zich overigens nadrukkelijk af van deze demonstranten.

Nato Statement on the Situation in the Balkans, NAVO PR/CP(2001)172, 18 december 2001. Naar alle waarschijnlijkheid zal het aantal manschappen in de Balkan als geheel worden verhoogd. Rusland onlangs aangegeven haar troepen in de Balkan te willen verlagen (Bron: <http://www.thetin.com>)

Voor een uitputtende opsomming van de rol van de internationale veiligheidspresentie van VNVR-resolutie 1244 (zie www.un.org)

Sinds de oprichting van de VNVR op 21 mei 2001, valt UNMIK op deze pijler, teneinde de veiligheid te waarborgen.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, SGVN, S/2002/62, 15 januari 2002.

Men streeft naar een uitbreiding van dit aantal tot 6.000 aan het einde van 2002 (Bron: www.osce.org).

Brochure KPS, oktober 2001.

Hiervan waren 247 etnische Albanezen, 15 etnische Serviërs en 3 van andere etnische minderheden.

In de op 20 juni 1999 door KFOR commandant Michael Jackson en UÇK leider Hashim Thaçi ondertekende overeenkomst ('Undertaking of demilitarisation and transformation by the UÇK') werd vastgelegd dat de UÇK al haar wapens (met uitzondering van pistolen en jachtgeweren) zou inleveren. In de zomer van 1999 waren circa 10.000 wapens ingeleverd. Over het algemeen wordt aangenomen dat dit slechts een klein percentage is van de wapens die de UÇK in haar bezit had en dat het overgrote deel van het oude UÇK arsenaal opgeslagen ligt in Albanië. Een belangrijke oorzaak daarvoor is het gegeven dat de ontwapening werd overgelaten aan individuele UÇK commandanten, zonder toezicht van KFOR. Gezien de traditie in Kosovo van privé wapenbezit is de kans groot dat veel wapens in privébezit terecht zijn gekomen (Bron: Wag the Dog, BICC, augustus 2001). Teneinde de bevolking aan te sporen de nog in hun bezit zijnde wapens alsnog in te leveren hebben UNMIK en KFOR tweemaal een 'Weapons Amnesty Program' afgekondigd. De meest recente Weapons Amnesty liep van 15 maart tot 15 april 2002. Zie noot 108.

Het TMK wordt ook wel aangeduid als KPC (de afkorting van 'Kosovo Protection Corps'). In dit ambtsbericht zal echter slechts de afkorting TMK worden gehanteerd.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Mission in Kosovo, SGVN, S/2001/926, 2 oktober 2001.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Mission in Kosovo, SGVN, S/2001/926, 2 oktober 2001.

Illustratief hiervoor is de reactie van de woordvoerder van de TMK op de arrestaties in februari 2002- wegens vermeende oorlogsmisdaden - van drie leden van het voormalige UÇK. De woordvoerder, Muharrem Mahmutaj, zei dat UNMIK met deze arrestaties een campagne tegen het TMK begonnen was. Mahmutaj werd hierop drie weken door het UNMIK/KFOR veiligheidscomité geschorst. (Bron: persbureau DPA op <http://www.europeaninternet.com>)

De BTW bedraagt 15% en wordt geheven op de meeste goederen en diensten, maar niet op de uitvoer. Invoering van de BTW heeft er onder meer toe geleid dat het Kosovo Consolidated Budget (KCB) voor het overgrote deel uit eigen middelen kan worden opgebracht, in plaats van uit donorbijdragen.

UNMIK verordening 2002/4 'On Personal Income Taxes in Kosovo' volgt op verordening 2002/3 'On Profit Taxes in Kosovo'. Verordening 2002/4 geeft aan dat op een belastbaar inkomen tot 600 Euro 0% belasting wordt geheven. Op een inkomen tussen de 600 - 3000 Euro is dit 10%. Voor een belastbaar inkomen van 3.000 Euro en hoger zal 240 euro worden geheven en 20% over het bedrag boven de 3.000 Euro. In het jaar 2003 zullen deze percentages verhoogd worden. (Bron: Weekly Report no.10, 27 februari - 5 maart, OVSE, 7 maart 2002).

Kosovo: Macroeconomic Issues and Fiscal Sustainability, International Monetary Fund, 9 november 2000.

Ibidem.

Profile Kosovo (factsheet), UNDF.

Hierbij zij opgemerkt dat veel Kosovaren werkzaam zijn in de informele sector en op een alternatieve manier in hun onderhoud voorzien. Bij de interpretatie van de werkloosheidspercentages dient dit in ogenschouw te worden genomen.

Ad Hoc Bericht uber die asyl-und abdschiebungsrelevante Lage in der Bundesrepublik Jugoslawien (Kosovo), Auswärtigers Amt, Berlin, 4 september

2001.

Eind 2001 is er een drietal kantoren van het Housing and Property Directorate in Servië geopend. Men verwacht hier zo'n 75.000 claims te ontvangen van etnische Serviërs wier huis in Kosovo vernietigd is. (Bron: Christian Science Monitor, 2002).

De deadline voor het indienen van claims is eind 2001 verlengd met een jaar tot 1 december 2002.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, S/2001/926, 2 October 2001.

Kosovo: Property rights crucial to Rule of Law, OVSE, Press Briefing, Pristina, 13 februari 2002.

In een gezamenlijk rapport van WFP/UNHCR waarin o.a. de voedselsituatie in een tiental enclaves is bestudeerd, wordt aangegeven dat 45% van de inwoners van een enclave gebruik maakt van het 'UNMIK Social Assistance Scheme'. In vergelijking: in de rest van Kosovo maakt 10% van de bevolking hier gebruik van.

Het betreft circa 40 euro per maand.

Het gaat hier voornamelijk over de familiebanden.

Policy paper on the repatriation of Kosovar Albanians - number 2, UNMIK, oktober 2000.

Ibidem.

Psychosocial and Trauma Response in Kosovo: Achievements and Plans 1999-2002, IOM, juli 2000, voor een overzicht van deze activiteiten.

Kosovo Situation Report, UNICEF, 1- 15 August 2001.

Thematic Review of National Policies for Education - Kosovo, OECD, CCNM/DEELSA/ED(2001)6, 22 June 2001.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, SG/VN, S/2000/878, 18 september 2000.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, SG/VN, S/2001/926, 2 oktober 2001.

Assessment of the Situation of Ethnic Minorities in Kosovo (period covering March 2001- through August 2001), UNHCR/OVSE september 2001.

Press Briefing, UNMIK/UNMIK Police/OSCE/ KFOR, 12 november 2001.

Press Briefing, UNMIK/UNMIK Police/ KFOR /OSCE, 15 oktober 2001.

De afgifte van Joegoslavische reisbescheiden in Prishtinë/Pristina is enige tijd onderbroken geweest in verband met een bomaanslag op het kantoor van het Joegoslavische Ministerie van Buitenlandse Zaken te Prishtinë/Pristina. Hierbij is een dode gevallen.

Kosovo: A Review of the Criminal Justice System, OVSE, 18 oktober 2000.

Situation of human rights in Bosnia and Herzegovina and the Federal Republic of Yugoslavia, AVVN, 11 oktober 2001, A/56/460.

On Certain Aspects of UNMIK Regulation No. 2000/59 amending UNMIK Regulation No. 1999/24 on the Law Applicable in Kosovo, Ombudsperson Institution in Kosovo, Special Report no.2, 30 mei 2001.

Human Rights Watch World Report 2002 - Federal Republic of Yugoslavia, HRW, januari 2002.

Het betreft hoofdstuk 3 van het 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government'.

Het betreft hoofdstuk 4 van het 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government'.

In 2001 is er in juli en oktober door de SGVN gerapporteerd.

De Speciale Rapporteur is de Tsjech Jiri Dienstbier. De eenjarige functie van Speciale Vertegenwoordiger van de Mensenrechtencommissie wordt vervuld door de Portuges José Cutileiro.

Het betreft OVSE-rapport 'Kosovo: A Review of the Criminal Justice System' oktober 2001.

Het mandaat van de Ombudspersoon ten aanzien van gedragingen van KFOR-militairen is minder duidelijk vastgelegd. Verordening 2000/38 stelt hierover dat 'in order to deal with cases involving the international security presence, the Ombudsperson may enter into an agreement with the Commander of the Kosovo Forces (KFOR)' (artikel 3.4). Van november 2000 - juni 2001 hadden 62 van de 344 klachten betrekking op gedragingen van KFOR.

Gedurende een interim-periode zal de Ombudspersoon een internationale expert zijn; op termijn is het de bedoeling een lokale expert te benoemen tot Ombudspersoon.

First Annual Report 2000-2001, Ombudsperson Institution in Kosovo, 18 July 2001.

Ibidem.

Sinds 5 september 2001 wordt de functie van tijdelijke mediacommissaris vervuld door de Italiaanse Anna di Lellio. De ontwerp verordening ter oprichting van de 'Independent Media Commission' is op 12 februari 2002 goedgekeurd, en zal binnen afzienbare tijd afgekondigd worden.

Zie hoofdstuk 11 van het 'Constitutional Framework for Provisional Self-Government'.

Op 2 oktober 2001 kende Kosovo in totaal (lokaal en centraal) 92 radiostations en 24 televisiestations.

In de periode voor de parlementsverkiezingen zijn boetes aan Kosovaarse kranten opgelegd, wegens schending van de gedragscode. (o.a. de krant Bota Sot)

Report of the Secretary-General on the UN Interim Administration Mission in Kosovo, SGVN, (S/2001/565), 6 juli 2001.

De islam wordt door de meeste Kosovaren niet actief beleden.

Sixth Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering June through September 2000), UNHCR/OVSE, 23 oktober 2000.

Hierbij kan evenwel worden opgemerkt dat de Servisch orthodoxe kerk een sterk politieke rol speelt.

In februari 2001 vond de grootste aanslag sinds juli 1999 plaats op een door KFOR begeleid convooi van zeven bussen die uit Servië kwamen. Hierbij werden 7 etnische Serviërs gedood en 43 gewond. Dit incident staat bekend als het 'Nis-express incident'.

Het betreft OVSE-rapport 'Kosovo: A Review of the Criminal Justice System' van 18 oktober 2000.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, SGVN, S/2001/926, 2 oktober 2001.

Situation of human rights in Bosnia and Herzegovina and the Federal Republic of Yugoslavia, SVVN, A/56/460, 11 oktober 2001.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, SGVN, S/2001/926, 2 oktober 2001.

* In dit kader heeft UNMIK in mei 2001 een vijfweekse wapenamnestie afgekondigd, waarin burgers alle in hun bezit zijnde illegale wapens konden inleveren zonder gevaar voor strafrechtelijke vervolging. Na deze amnestieperiode kan voor illegaal wapenbezit een straf worden opgelegd van maximaal tien jaar gevangenisstraf, of maximaal 20.000 DM boete. Een tweede wapenamnestie liep van 15 maart 2002 - 15 april 2002.

In dit kader is in navolging van de in december 2001 door de OVSE georganiseerde 'Victim Advocacy Conference' een 'Victim Advocacy Manual' door de OVSE gepubliceerd. Dit handboek beoogt een praktisch hulpmiddel te zijn voor diverse sectoren die zich bezig houden met slachtoffers van misdrijven.

De 'Kosovo Judicial and Prosecutorial Council' is opgericht bij UNMIK Verordening 2001/08. De Raad adviseert de SV over benoeming, ontslag etc. van rechters en aanklagers. Ook neemt ze besluiten bij aanklachten tegen de rechterlijke macht, zoals door de 'Judicial Inspection Unit' (JIU) naar voren worden gebracht.

Eén rechter was lid van een niet gouvernementele organisatie tegelijkertijd met het rechterschap (wat niet geoorloofd is) en de andere rechter had steekpenningen aangenomen. De eerste kreeg een reprimande en de laatste rechter werd uit zijn functie ontheven. Tot oktober 2001 heeft de JIU 49 klachten ontvangen over vermeend wangedrag van rechters en aanklagers.

Overigens gaat het hier om een zeer gering aantal. Op 12 september 2001 bevonden zich drie personen in voorarrest op basis van een 'executive order' van de SVSG. Op 21 september 2001 handhaafde de 'Detention Review Commission' deze detenties.

Het betreft hier UNMIK Verordening 2001/18. De 'Detention Review Commission' zal detentie op basis van 'executive orders' onderwerpen aan een 'independent judicial review'. De Commissie zal bestaan uit drie internationale juridische experts, die worden benoemd door de SV. De besluiten van de Commissie staan niet open voor beroep.

Situation of human rights in Bosnia and Herzegovina and the Federal Republic of Yugoslavia, Special Representative of the Commission of Human Rights, A/56/460, 11 oktober 2001.

Er zijn nog zo'n 100 personen die door KFOR in buitengerechtelijke detentie worden vastgehouden.

Situation of human rights in Bosnia and Herzegovina and the Federal Republic of Yugoslavia, Special Representative of the Commission of Human Rights, A/56/460, 11 oktober 2001. Voor een kritisch achtergrondrapport over o.a. buitengerechtelijke detentie zie: Kosovo, Review of the Criminal Justice System, OVSE, oktober 2001.

In Kosovo zijn twee gevangenen en vijf detentiecentra.

Ook zijn er aanwijzingen dat etnische Albanese gedetineerden door hun familie in Kosovo zijn 'vrijgekocht' voor bedragen variërend van 15 tot 50.000 Duitse mark. De bekende etnische Albanese kinderarts en mensenrechtenactiviste Flora Brovina, tegen wie nog een rechtszaak liep, is begin november 2000 vrijgelaten op last van de nieuwe FRJ-president Kostunica. Begin december is de bekende studentenleider Albin Kurit, vrijgelaten.

In totaal ging het om 158 etnische Albanese gevangenen. Twee gevangenen hebben aangegeven te willen blijven in Servië, terwijl 11 gevangenen onder medisch toezicht staan en derhalve nog niet overgedragen konden worden. Zodra hun gezondheid het toestaat zullen ook zij aan UNMIK worden overgedragen. Over het precieze aantal gevangenen wordt gestreden. Ook het getal 153 doet de ronde.

Een troika van de EU heeft op 22 januari 2002 bij vice premier Covic aangedrongen op een spoedige oplossing van de etnische Albanese gevangenen in Servië.

Zie voetnoot 119. De overeenkomst die de overdracht van deze

- gevangenen regelt is de 'Agreement on the Transfer of Sentenced Persons'.

Red Cross and Red Crescent activities in Kosovo, ICRC, 31 augustus 2001.

Op 11 februari 2002 tekenden de autoriteiten van UNMIK en de FRJ een drietal protocollen gericht op het verbeteren van de procedures voor identificatie van vermisten. Het betreft de volgende protocollen: 'Protocol on Cross-Boundary Repatriation of Identified Remains', 'Protocol on the Exchange of Forensic Experts and Expertise' en het 'Protocol on Joint Verification Teams on Hidden Prisons'.

UNMIK Police Newsletter, januari 2002.

Ibidem.

Assessment of the Situation of Ethnic Minorities in Kosovo (Period covering March 2001 through August 2001), UNHCR/OVSE, september 2001.

UNMIK Police Newsletter, januari 2002.

UNMIK-website: www.unmikonline/news.htm, 18 oktober 2000.

Het TMK wordt ook wel aangeduid als KPC (de afkorting van 'Kosovo Protection Corps'). In dit ambtsbericht wordt echter slechts de afkorting TMK gehanteerd.

Het totaal aantal full-time UÇK strijders heeft tussen de 8.000 en de 12.000 gelegen. (Bron: Wag the Dog: The Mobilization and Demobilization of the Kosovo Liberation Army, BICC, brief 20, augustus 2001.

Deze norm is inmiddels losgelaten. Tevens hanteert de KPS inmiddels een strenge selectie om te voorkomen dat criminele ex-UÇK-ers onderdeel van de politie uit gaan maken.

In Kosovo bestaat sinds 1991 geen dienstplicht meer voor het Federale Leger. In dat jaar zijn de wervingsbureau's van de VJ in Kosovo gesloten. Deze wervingsbureau's hadden tot taak dienstplichtigen in Kosovo tot de dienstplicht op te roepen. Wel zijn er etnische Serviërs die zich vrijwillig aanmelden voor de Servische/Joegoslavische strijdkrachten. Dezerzijds is echter niet bekend om welke aantallen het gaat.

Om de gedwongen verkoop van huizen door minderheden aan etnisch Albanezen tegen te gaan heeft UNMIK een verordening aangenomen die bepaald dat de gemeentelijke bestuurder het verkoopcontract eerst moet beoordelen, alvorens de lokale rechtbank het goedkeurt. (zie 2.6: huisvesting)

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Mission in Kosovo, SGVN, S/2002/62, 15 januari 2002.

Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering March through August 2001), UNHCR/OVSE, september 2001.

Een globale onderverdeling van de Roma in Kosovo ziet er als volgt uit: De zogenaamde etnische Roma zien zichzelf duidelijk als Roma en hebben het Romani als hun moedertaal, ofschoon ze ook wel Albanees en/of Servisch spreken. Zij hebben een rijke cultuur aan tradities en onderhouden contacten met Roma-gemeenschappen in andere landen. De Ashkali daarentegen spreken Albanees, zijn moslims en leefden voorafgaand aan de Kosovo-crisis in de nabijheid van de etnische Albanezen. De zogenaamde Egyptenaren spreken eveneens Albanees en zijn eveneens moslims (en worden dan ook door sommige waarnemers gelijkgesteld aan de Ashkali), maar beweren oorspronkelijk afkomstig te zijn uit Egypte. Zowel de Ashkali als de 'Egyptenaren' identificeren zichzelf in hoge mate met de etnische Albanezen. De Cergari spreken de Servische taal, hangen het Servisch-orthodoxe geloof aan en zijn meer geïntegreerd in de Servische maatschappij. Daarnaast is er een kleine katholieke Roma-gemeenschap. (Bron: Sixth Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering June through September 2000), UNHCR/OVSE, 23 oktober 2000.

Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering October 2000 through February 2001), UNHCR/OVSE, maart 2001.

Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering March through August 2001), UNHCR/OVSE, september 2001.

Ibidem.

Deze moslim-gemeenschappen in Kosovo zijn afkomstig uit verschillende regio's van het voormalige Joegoslavië, waaronder Bosnië-Herzegovina, de Sandjak en zelfs Macedonië. Slavische Moslims noemen zichzelf 'Bosniërs', 'Bosniakken', 'Torbesh', 'Slavische Moslims' of kortweg 'Moslims'.

Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering March through August 2001), UNHCR/OVSE, september 2001.

Ibidem.

Ibidem.

Ibidem.

De gemeenteraadsverkiezingen van 28 oktober 2000 zijn door de Turkse gemeenschap geboycot, wegens het ontbreken van de Turkse taal op officiële formulieren en documenten. De Turkse politieke partij, KDTP, heeft bij de parlementsverkiezingen drie zetels behaald.

Assessment of the situation of ethnic minorities in Kosovo (period covering March through August 2001), UNHCR/OVSE, september 2001.

Deze paragraaf moet dan ook gelezen worden vanuit de context van de traditionele sociaal-economische structuren in Kosovo waarbinnen de positie van alle vrouwen in Kosovo bepaald wordt. Indien van toepassing op een specifieke (minderheids)groep wordt dit vermeld.

Background Report: Report on the Gender Situation in Kosovo, OSCE Mission in Kosovo, 30 mei 2002.

Veel vrouwen op het platteland zijn werkzaam in de landbouw. Hoewel er geen statistisch materiaal beschikbaar is, lijkt de positie van de etnische Servische vrouwen ten aanzien van de culturele acceptatie van huiselijk geweld iets beter te zijn dan in etnische Albaneze gezinnen. Echter, gezien de situatie in de enclaves (armoede, werkloosheid) zijn ook etnische Servische vrouwen regelmatig slachtoffer van huiselijk geweld.

Teneinde beter in staat te zijn huiselijk geweld te achterhalen heeft UNMIK Politie eind 2001 een 'Domestic Crime Unit' opgericht.

Country Assessment FRY, Immigration and Nationality Directorate, april 2001. Slechts 8 procent van de vrouwen in Kosovo is eigenaar van onroerend goed (Bron: zie noot 151).

De OVSE maakt melding van de vooroordelen en discriminatie vanuit de rechterlijke macht ten aanzien van aanklachten van huiselijk geweld, waaronder verkrachting. Zie: Kosovo, Review of the Criminal Justice System, OVSE/UNMIK, oktober 2001.

Een succesvol project is het door UNHCR begeleidde en door de VS gefinancierde 'Kosovo Women's Initiative' (KWI). Voor een overzicht van deze activiteiten in 2001 - 2002 zie: Kosovo Women's Initiative 2001-2002, UNHCR, januari 2002.

Er werd overigens regelmatig geklaagd door vertegenwoordigers van de politieke partijen dat de internationale gemeenschap hen hiermee verplichtingen oplegde die verder gingen dan in de westerse landen zelf gebruikelijk is.

Report of the Secretary-General on the UN Interim Administration Mission in Kosovo, SGVN, (S/2001/565), 6 juli 2001.

In de geraadpleegde bronnen wordt zelden melding gemaakt van gemengd gehuwden of personen van gemengde afkomst. Waar zij echter verschijnen, berichten zij van ernstige mensenrechtenschendingen zoals

verdwijning/ontvoering (in A Broken Circle: 'Disappeared' and abducted in Kosovo province: Case Sheets, Amnesty International, november 1999, waarin melding wordt gemaakt van de verdwijning van Gradimir Stolic (32), een etnische Serviër, wier grootmoeder etnisch Albanese was) of moord (in As Seen, As Told, Part II, Regional Overviews of the Human Rights Situation in Kosovo, Pec/Peje: Power Without Legitimacy, OVSE, december 1999, p. 9, waarin melding wordt gemaakt van de moord op een Slavische Moslim en zijn etnische Albanese vrouw).

Teneinde de terugkeer van Kosovaarse minderheden naar Kosovo te bevorderen heeft de 'Joint Committee on Return', waaraan o.a. UNMIK deelnam, het 'Framework for Return of Kosovo Serbs' opgesteld. Dit document zet de uitgangspunten uiteen die noodzakelijk zijn voor de terugkeer van etnische Serviërs. Zie hiervoor 2,4 van dit ambtsbericht.

Aangezien Kosovo formeel onderdeel uitmaakt van de Federale Republiek Joegoslavië, wordt de grens voor 'binnenlands ontheemd' getrokken aan de buitengrenzen van de FRJ.

Deze schatting is vastgesteld in april 2001. Bron: IDP's in Yugoslavia (federal republic of), Norwegian Refugee Council, <http://www.db.idpproject.org>.

Het gaat hier om 'the Law on Marriage and Family relations in Kosovo', artikel 15. Deze wet is gepubliceerd in de 'Official Gazette of the Socialist Autonomous Province of Kosovo' (Gazeta zyrtare e Krahines Socialiste Autonome të Kosovës), no. 10, 28 maart 1984.

Volgens UNICEF zijn de hygiëne en leefomstandigheden in het ziekenhuis voor deze kinderen aan het verslechteren. Er wordt dan ook met spoed naar een oplossing voor deze kinderen gezocht. Bron: Kosovo Situation Report, UNICEF, 16 Augustus - 17 September 2001.

Consolidated Inter-Agency Appeal 2002 Southeastern Europe, UN, 20 januari 2002.

UNHCR Position on the Continued Protection Needs of Individuals from Kosovo, UNHCR, april 2002.

UNHCR noemt de volgende gebieden: Mitrovicë/Mitrovica-noord, de noordelijke delen van Zvečan/Zveçan, Leposaviq/Leposaviq en Zubin Potok/Zubin Potok.

UNHCR drukt zich als volgt uit: 'Minorities should not be forced, compelled or induced to return to Kosovo' (Bron: UNHCR on Continued Protection Needs, april 2002).

Voor een uitgebreid overzicht van de activiteiten van de noodhulporganisaties in de regio zie: Consolidated Inter-Agency Appeal 2002, South-Eastern Europe, VN, 20 januari 2002.

Report of the Secretary-General on the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, SG/VN, S/2001/565, 6 juli 2001.

UNHCR Position on the Continued Protection Needs of Individuals from Kosovo, UNHCR, maart 2001.

In genoemde cijfers gaat het om Joegoslavische Albanezen, waaronder Kosovaren.

Deze lijst, die niet uitputtend is en bovendien aan wijzigingen onderhevig, is in belangrijke mate ontleend aan: OVSE, Political Party Guide - Municipal Elections, Kosovo, 2000, oktober 2000.

De Coalitie Terugkeer was ontevreden met slechts één ministerspost. De Servische Partij wilde tevens een Ministerie voor Terugkeer en heeft deelname aan de regering sinds haar oprichting op 4 maart 2002 dan ook geboycot. Half april werd uiteindelijk overeenstemming bereikt over de benoeming van een Servische coördinator voor terugkeer en een speciale adviseur binnen de afdeling van de SVSG. Op 20 mei 2002 tenslotte zijn de door Coalitie Terugkeer voorgestelde kandidaten goedgekeurd en neemt de partij deel aan de regering.

Dit bericht komt van het interactief Nederlands persbureau
van Nieuwsbank op Internet-adres <http://www.nieuwsbank.nl>
Voor meer informatie over, stopzetting of aanpassing van uw
abonnement, schrijf admin@nieuwsbank.nl of bel 030-2881286.
N\NIEUWS\bank interactief Nederlands persbureau.

van holst en steijnen

From: Targets <redactie@targets.org>
To: <redactie@targets.org>
Sent: donderdag 15 augustus 2002 00:44
Subject: Milosevic calls for patriotic front

If you do not want to receive our messages, please reply with unsubscribe!

TARGETS - Independent Monthly paper on International Affairs
 Amsterdam - The Netherlands

See more news: <http://groups.yahoo.com/group/targets-news/>

After the brutal refusal by the Belgrade regime to allow the mass political action in support of the presidential candidacy of Yugoslav and Serbian national leader Slobodan Milosevic, illegally kept in the NATO dungeon at The Hague, all Yugoslav media reported the message President Milosevic sent to all patriotic forces in Serbia. Here is the full text of the message:

Message regarding the Elections

Regarding the forthcoming elections in Serbia, I believe that the whole opposition bloc should appear united in the elections - with a common candidate.

The core of that bloc should be the three parties that constituted the Government of People's Unity until the year 2000. During the war, those three parties defended the country, through the government and by all other means. During the bombing, the leaders of those parties remained in Serbia and put themselves at the disposal of the people and citizens.

Those parties and their representatives should bring together all other opposition parties, in fact all parties and individuals who are patriotically oriented and who have the same attitude towards the policies of the regime in Serbia.

In that sense, in these elections I consider the candidate Vojislav Seselj to be a common candidate of the patriotically oriented opposition parties and individuals. His candidacy should be supported.

To come out with more than one candidate at this moment, especially on behalf of the strongest opposition parties, would lead to the dilution of votes, which would only allow the puppet regime to manipulate the election results.

Today, the main interest of the people and state is to dismantle the puppet regime. That interest has to be more important than the particular interest of any party. And particularly it must be more important than anyone's vanity (collective or individual - no matter).

Until victory.

The Hague, August 10th, 2002
 Slobodan Milosevic

Two-and-half years ago, in February 2000, President Milosevic warned at the Fourth Congress of the SPS:

"At the moment when the country defends itself from the evil looming over it, the left and right should stand together, the religious ones and atheists, those educated and those who are not, the old and the young, those who have not gotten along well or loved each other, those who have stopped talking to each other, those who think that they have forever and definitely parted ways. Those who have one thing in common - the love of

their country. And that they feel obliged to defend it from the colonial status where foreign armies will march in, whose economy will be a function of the development of other countries, whose culture will be ruined, whose past will be wiped out and who will be ruled by those bribed or blackmailed hoodlums whom every nation has even at the best times, but at bad times in particular."

President Milosevic has several times sent similar messages from the Hague dungeon to his party comrades in our already-occupied country. Here are quotes from the one he sent in May 2002 to organs and members of the SPS:

"The SPS has to be a political tool in the hands of the people - in the struggle for national interests, and in the first place for freedom, independence and national dignity.

The Party is obliged to be firmly led by the principle of unity of left and patriotic forces in the common struggle against the treason and enslavement of Serbia - for overthrowing the puppet regime of foreign mercenaries organized as DOS.

Unity of left and patriotic forces is the clear and, historically, the only possible and justified response to the policy of dismantling the country and taking over its material resources by foreign capital, the pauperization of the citizens and the turning of educated and qualified workers and peasants into slaves of this 'new world order'.

That is why after October 5 our enemies have as their main goal dismantling the people's unity, breaking the unity of the left and breaking the SPS itself. (...)

The Party at present has one and only one duty - to protect the country and people from slavery.

Only after the freedom and independence of the country has been reestablished can one speak of other goals. Now Freedom is the only goal."

The Government of People's Unity, during its existence from 1994 to 2000, successfully dealt with numerous difficulties produced by foreign pressures, including the embargo and the NATO aggression in 1999. It protected political and economic independence, social justice and equality and secured the miraculous reconstruction of the bombed country and one of the largest rates of economic growth in Europe.

Three parties took part in the government in its last and most successful years: the Socialist Party of Serbia, the Serbian Radical Party and Yugoslav Left. The Prime minister was Mirko Marjanovic (now acting president of SPS). Dr Vojislav Seselj, leader of the Serbian Radical Party was one of the deputy Prime ministers.

Dr. Seselj's Serbian Radical Party had previously expressed rightist and sometimes nationalist rhetoric. Nevertheless, in the Government of People's Unity and after the coup of October 5, 2000, in word and deed it strongly advocated common socially oriented policies. It recognized that these were a necessity for our country, under colonial siege. It is now acting as the most radical critic of the criminal background and practices of the present puppet regime. Its leader, Dr Vojislav Seselj (47) is considered one of the most talented Serbian politicians and undefeatable in direct political duels.

To join or help this struggle, visit:

<http://www.sps.org.yu/> (official SPS website)

<http://www.belgrade-forum.org/> (forum for the world of equals)

<http://www.icdsm.org/> (the international committee to defend Slobodan Milosevic)

<http://www.jutarnje.co.yu/> ('morning news' the only Serbian newspaper advocating liberation)

van holst en steijnen

From: Vladimir Krsljanin <vlada@sps.org.yu>
To: <Undisclosed-Recipient:@smtp.sps.org.yu;>
Sent: dinsdag 13 augustus 2002 18:56
Subject: FREEDOM FIGHT AND PRESIDENTIAL ELECTIONS IN SERBIA part one

The Head Committee of the Socialist Party of Serbia issued on August 10, 2002 the following statement:

RESPONSE OF THE PEOPLE TO THE DOS RULERS

Thousands of citizens, SPS members and not, today gave their signatures to support the candidacy of Slobodan Milosevic. Flocking to the offices of the Head Committee of the SPS, as well as City and Municipal Committees around Serbia, they demonstrated that the candidacy of Slobodan Milosevic represents the will of the people.

The puppet regime in Serbia is terrified by the possibility that this will could be fulfilled. Their panic is best illustrated by the so-called "opinion" handed down by the Republican Election Commission. This Commission is one of numerous state organs which have been instrumentalized to protect, at any cost, the position of the current power-holders.

The Republican Election Commission was misused even before the collection of signatures for the candidacy of Slobodan Milosevic began. Although it is not authorized to interpret the Constitution, the Commission allowed itself to declare in writing that Slobodan Milosevic "couldn't be a candidate". This despite the fact that the right to vote and to be elected is guaranteed to any citizen by the Constitution of Serbia. This is as a fundamental right.

That this was a panic-gesture by DOS has been exposed in a statement issued by the CESID. This organization is paid by Western circles supposedly to monitor the election process. In fact it has a different assignment. This is to make sure the outcome of elections is in accordance with the will of foreign capital.

An economic lesson was revealed during the 2000 elections and coup d'état in our country. It was demonstrated that with Serbia and some other recently colonized countries, it is far cheaper and more profitable to buy some individuals than to buy factories. Thus the CESID representative dutifully stated that the candidacy of Slobodan Milosevic would "be a misuse of the right of candidacy, although that right is in itself indisputable."

So, DOS attempts, in contradiction to the Constitution, and mis-using the authority of the Republican Election Commission, a state organ, to deny the right of candidacy.

Since everybody can see that this is an undisputable right, they bring out the CESID "experts" to explain - what? That the indisputable expression of the people's will constitutes the "misuse of a right"!

In the Republic of Serbia, as in any other state, the holders of sovereignty are the citizens, i.e. the people. One who ignores that truth must appear, sooner or later, before the judgement of the people, from which there is no appeal!

We call on citizens to continue to express their support for Slobodan Milosevic, the candidate of the Socialist Party of Serbia and of the entire people of Serbia!

Their attempt to frustrate the will of the people shows that DOS must depart. The only solution for the future and freedom of Serbia is early elections and on all levels - immediately!

The Socialist Party of Serbia was and has remained big because it is together with the people. We call on all truly democratic and patriotic forces to support the candidacy of Slobodan Milosevic and to start joint and decisive political action for early general elections, so that the puppet regime can be replaced by a government based on the people's will!

Slobodan for President! Freedom for Serbia!

NOTE REGARDING THE ABOVE: In late July, elections for the post of the President of Republic of Serbia were called to be held September 29, 2002. Slobodan Milosevic was twice elected to that post. The first time was in 1990. In 1992 he decided to call early elections, thus undercutting political disturbances in Serbia fomented by the pro-Western opposition. He was elected again.

In 1997 Slobodan Milosevic ran successfully for President of the Federal Republic of Yugoslavia. He was overthrown by the coup d'état in October 2000.

The Constitution of the Republic of Serbia guarantees every citizen the right to vote and be elected. It also states that an individual can be elected only twice as President of the Republic; but since the constitution makes the right to be elected unlimited, the two-term restriction is considered to mean "two terms in a row," as is the case in other countries. Moreover Slobodan Milosevic used less than half his first mandate.

There is no doubt that in Serbia today no politician has public support comparable to Slobodan Milosevic. His candidacy is a restrained response by the people to DOS, which rules Serbia for foreign interests.

The Republican Election Commission is only authorized to judge whether candidates' applications are formally complete - i.e., to check whether the required 10,000 signatures are valid, and other formalities. But the puppet regime has coerced the Commission to issue a written Opinion that Slobodan Milosevic "couldn't be a candidate".

Demonstrating who is in control, an August 9 press conference dealing in general with the presidential election was addressed by a group called CESID. This DOS organization has been openly - and in violation of Serbian law - funded by the National Democratic Institute, a sub-group of the notorious National Endowment for Democracy (NED). The US government set up NED and NDI explicitly to foster Fifth Column organizations in nations targeted for destruction by the US and its allies.

Addressing the press conference, CESID representative Marijana Pajvancic said that a candidacy by Slobodan Milosevic would "be a misuse of the right of candidacy, although that right is in itself indisputable."

In fact her position is disputed not only by constitutional experts, but by the ultimate judges, the people of the Republic of Serbia.

On August 10 another session of the Republican Election Commission was held in Belgrade. The only representative of the Socialist Party of Serbia in the Commission, lawyer Dragan Tomasevic strongly appealed against the apparent political misuse of the Commission, which is not even authorized to interpret the Constitution. The previous session of the Commission in which it adopted and issued the "Opinion" against Milosevic's candidacy was called against the Commission Rules, on short notice (just a couple of hours). This prevented Mr. Tomasevic from taking part. He asked: "Is there any right of which President Milosevic is not deprived?"

The Commission rejected Tomasevic's appeal and voted once again to confirm its previous Opinion. In

protest, Dragan Tomasevic left the session.

To join or help this struggle, visit:

<http://www.sps.org.yu/> (official SPS website)

<http://www.belgrade-forum.org/> (forum for the world of equals)

<http://www.icdsm.org/> (the international committee to defend Slobodan Milosevic)

<http://www.jutarnje.co.yu/> ('morning news' the only Serbian newspaper advocating liberation)

van holst en steijnen

From: CDSM <cdsm_b@btopenworld.com>
To: <Undisclosed-Recipient:;>
Sent: woensdag 7 augustus 2002 13:42
Subject: Carnage Continues in Kosovo

THE ethnic cleansing of non-Albanians from Kosovo had gone on for decades until Slobodan Milosevic assumed the Presidency of Serbia in the late 1980's on a programme of multi-ethnic equality and national unity. Since the invasion of Kosovo by NATO forces in 1999 the ethnic cleansing of non-Albanians has resumed at an unbelievable rate. Of the 250,000 Serbs, Jews, Roma and other non-Albanian Serb citizens who were before 1999 living in that province - now supposedly a UN protectorate - only a few thousand remain. Here is the story of a few citizens who have attempted to return to their villages, what they find and what they face under UN-NATO 'protection.'

The second article is an action alert to stop new legislation in the US aimed at promoting the independence of Kosovo. To think that the US Congress can decide how a European nation or any nation is to be sliced and diced beggers belief. The US Congress previously voted \$200 million to promote the demise of the Socialist Party government under Milosevic, through the ill-named Serbia Democracy Act. This followed the Cuba Democracy Act and the Zimbabwe Democracy Act. What the American people sorely need is a US Democracy Act!!

PD

— Original Message —

From: <yugoslaviainfo@yahogroups.com>
To: <yugoslaviainfo@yahogroups.com>
Sent: Saturday, August 03, 2002 5:30 AM
Subject: [yugoslaviainfo] Digest Number 771

> There are 4 messages in this issue.

> Topics in this digest:

- > 1. Tears of joy on the ashes of Bicha village
- > From: Predrag Tasic <p-tasic@math.uiuc.edu>
- > 2. Terrorism in Kosovo very much alive: At least five Serb houses in Kosovo destroyed by explosive
- > From: Predrag Tasic <p-tasic@math.uiuc.edu>
- > 3. Pravda[Russia]: Liturgy in Hell: Under KFOR 'Protection'
- > From: Predrag Tasic <p-tasic@math.uiuc.edu>
- > 4. Selected articles (August 3, 2002)
- > From: "Darka" <peter.darka@skynet.be>

> Message: 1

> Date: Fri, 2 Aug 2002 18:45:29 -0500 (CDT)
 > From: Predrag Tasic <p-tasic@math.uiuc.edu>
 > Subject: Tears of joy on the ashes of Bicha village

> [In spite of continued ongoing pressure and intimidation, as well as
 > occasional acts of violence and terror against their fellow countrymen,
 > some Kosovo Serbs are nonetheless returning from exile to their
 > ancestral homeland - and to whatever Albanian KLA/UCK terrorists have
 > left of their homes.]

> SERBIAN ORTHODOX DIOCESE OF RASKA AND PRIZREN
 > KOSOVO AND METOHIJA

> FOR IMMEDIATE RELEASE

> TEARS OF JOY ON THE ASHES OF BICHA VILLAGE

> First 14 Serb returnees arrive in the village of Bicha near Klina
 > Spanish KFOR providing security for the returnees

> Bicha, 30 July 2002

> After three long and difficult years as refugees, the local residents of
 > the Metohija village of Bicha, located approximately 15 kilometers from
 > Klina, returned to their razed homes. In addition to the village of
 > Osojane, located approximately 10 kilometers away, this is the second
 > Serb village in the Klina region where Serbs have returned to restore

their homes destroyed in the whirlwind of war and post-war events in Kosovo and Metohija.

- > Before the war the village of Bicha was home to about 100 Serb households
- > and some 10 Roma families. The district of the village of Bicha encompassed
- > tens of hectares of fertile land, most of which has now been usurped by
- > the Albanians. In addition to land under cultivation, the village owned
- > quite a lot of forest land on the surrounding rolling hills.
- >
- > Immediately after the end of the war and the massive exodus of the Serb
- > population before the terror of the KLA, only three Serbs remained in the
- > village: two old women in their sixties, Milena Doncic and Cveta Djordjevic,
- > and Cveta's son Miodrag, who was born in 1964. The Roma families stayed, too.
- > After the Serb properties were looted, local Albanians, Muslims and Roman
- > Catholics, forced the Roma to set fire to and destroy the Serb houses,
- > only to expel the Roma themselves and tear down their houses, too, in the end.
- > Most of the Roma of Bicha found sanctuary in Montenegro. Nothing is known
- > of the fate of Milena, Cveta and Miodrag. Rumor has it that they were taken
- > away by the Albanians and killed. During those days of violence, Roma Imer
- > Bajraj also disappeared.
- >
- > In the meanwhile, the Albanians systematically demolished the majority of the
- > Serb houses, even pulling the electrical outlets from the walls. Most of the
- > walls were torn down and used as construction material so that today all that
- > can be seen are skeletons of former houses. The remaining walls are scribbled
- > with crude drawings and derisive graffiti. As the post-war years passed, the
- > Albanians gradually cut down almost all the forests belonging to the village,
- > especially at the location of the old Orthodox Christian cemetery where several
- > ancient trees grew, some dating back to Turkish times. Nevertheless, the orchards
- > remained untouched until a few days ago. When the Albanians learned that the Serbs
- > were returning, they cut down all the fruit trees at night and the residents of Bicha
- > found nothing except weeds and wild vegetation.
- >
- > The returnees arrived in Bicha on 29 July, a total of 14 souls. A total of 16 headed
- > towards their homes but two were detained in Zubin Potok and prevented from returning
- > to their native village for unknown reasons. The residents of Bicha were welcomed by
- > the sisters of the Pec Patriarchate and representatives of KFOR. Italian General
- > La Vale visited Bicha for the second day in a row to encourage the returnees and
- > assured them that KFOR would do everything to make them feel safe. It is true that
- > security was carefully organized. The village is guarded by a unit of Spanish soldiers
- > and the locals are satisfied with their new protectors, who are helping them to get
- > accustomed and organize their lives. The Italian government has approved funds for
- > the renewal of a limited number of homes in the village, and the German organization THW (Technische Hilfswerk) will provide technical support so
- > the locals can begin to restore their torn down homes with the help of other
- > Kosovo-Metohija Serbs. For now UNHCR has provided five large tents with beds.
- > It is true that they ran out of food on the very first day because UNHCR distributed
- > only two sacks of break and 15 containers of water but the residents of Bicha,
- > who have waited for this moment for three years, were not swayed. Today the sisters
- > of the Pec Patriarchate arrived with an Italian escort and [had] lunch,
- > while the brotherhood of Decani served Holy Liturgy. The liturgy was held

ack.

News from local Serb sources:

> ONE SERB VILLAGER AND TWO U.S. SOLDIERS INJURED IN THE ATTACK

> Local Serb sources report that altogether five Serb houses were destroyed in an attack which happened early morning today (Wednesday). The owners of the first four houses are Klokot villagers: Goran Vasic, Momcilo Vasic, Sveta Urosevic and Sveta Pavic. These four houses were apparently empty at the time when explosions occurred. The fifth house which was attacked belongs to Momcilo Savic who was sleeping inside the house at that time. The explosive device was placed on the terrace and Mr. Savic was injured in the explosion.

> The local sources confirm that two U.S. soldiers were injured in this attack. It is supposed that they were there by chance. They were transferred to Camp Bondsteel for medical treatment.

> The latest information 14:17

> THERE WAS ALSO THE SIXTH EXPLOSION

> The latest report which our Info Service received says that there occurred the sixth explosion in the village of Balance. No additional information on damage and casualties is available at the moment. Two persons of unknown identity have already been detained by the UN police authorities. Investigation is ongoing.

> REACTIONS:

> DEFINITELY A TERRORIST ATTACK

> Initial reactions among the Kosovo Serb community are very alarming because the attack is almost unanimously seen as a terrorist action intended to discourage Serb returnees. Local Serb sources claim that this attack occurred after it had been announced that some Serb returnees will go back to their homes in this area. This attack has already caused a lots of disturbance among the Serb population in Kosovo.

> Although it is very early to give more precise statements this attack is nevertheless an action which could have been done by a group of military trained persons who illegally keep weapons and possess an organized terrorist infrastructure.

> Information Service of the Diocese of Raska-Prizren

> Kosovo and Metohija,
> contact person Fr. Sava (Janjic)
> erpkim@gmx.net
> <http://www.decani.yunet.com>

> Serbian Orthodox Diocese of Raska and Prizren
> <http://www.decani.yunet.com>

> Message: 3

> Date: Sat, 3 Aug 2002 00:22:47 -0500 (CDT)
> From: Predrag Tosic <p-tosic@math.uiuc.edu>
> Subject: Pravda[Russia]: Liturgy in Hell: Under KFOR 'Protection'

> [Russian media on the situation and lawlessness in NATO-occupied Kosovo
> - and the Albanian Muslim chauvinists' hatred of any symbol of Kosovo's
> Orthodox Christian heritage, in particular. A highly recommended reading
> for Congressmen Gilman and Lantos, the loudest proponents of independent
> "Kosova" in the US Congress. In today's "liberated" Kosovo where
> "progress" in terms of the rule of law, democracy, human rights etc. is
> presumably rather noticeable, not even the tombstones of the dead are left
> in peace.]

> www.Pravda.Ru

> Liturgy in Hell:
> Under KFOR 'Protection,' Albanians Throw Stones at Orthodox Priest

July 14, 2002, Serb Orthodox priests and monks left a destroyed monastery to the south of Kosovo. Soon after, some unknown persons set fire to the destroyed monastery.

- >
- > According to information by the Keston News Service, the liturgy in the destroyed temple
- > in honour of saint Kosma and Domian in Zochiste was the first in the three years since
- > the Yugoslav military was withdrawn from Kosovo.
- >
- > A community of seven monks lived there until the NATO intervention in 1999. After KFOR
- > peacekeeper forces were deployed, the monastery was plundered and set on fire, while the
- > building of the old church was razed to the ground.
- >
- > About 200 local Serbs came to the liturgy in Zochiste protected by KFOR forces. The so-called
- > protection of the international peacekeeping forces is already the talk of the town. Here,
- > in Kosovo, during the liturgy, Albanians acted very boldly. The liturgy was accompanied by
- > cries and perdition, and the Albanians threw stones at the priests. A stone hit Father Peter
- > Ulemek's head, and one of parishioner was also injured.
- >
- > "Albanian extremists showed their true face to the whole world by committing outrages during
- > the mass," Bishop Artemy said to the Belgrade newspaper Danas. According to the bishop, in
- > South Kosovo, since the peacekeeping forces were deployed, Albanian extremists destroyed almost
- > 20 Serb Orthodox churches; however, none of the guilty have been arrested.
- >
- >
- > Sergei Yugov
- > PRAVDA.Ru
- > Translated by Vera Solovieva
- >
- > Read the original in Russian: <http://pravda.ru/main/2002/07/25/44657.html>
- >
- >
- > ***
- >
- >
- > TASS / July 26, 2002
- >
- > Int'l forces do not protect Kosovo Serbs - Serbian Church
- >
- > By Yelena Dorofeyeva
- >
- > MOSCOW, July 26
- >
- > Acts of vandalism against the Serbian national shrines
- > continue in Kosovo despite the presence of
- > international forces in that much-troubled part of
- > former Yugoslavia, the Moscow Patriarchate's
- > department for external relations said Friday quoting
- > a statement by the information service of the Serbian
- > Orthodox Church's diocese of Ras and Prizren.
- >
- > A Serbian cemetery in the village of Miloshevo, just
- > 10 km off Pristina was desecrated a few days ago, the
- > statement says. The local priest, Zoran Filipovic, who
- > went to the place for an annual remembrance [commemoration]
- > service said the vandals had destroyed all tombstones without
- > exception. Even the eyes of people on the tombstone
- > photoes had been pricked. Extremists have, on many
- > occasions, showered stones at the monks and pilgrims
- > in the ancient monasteries of Pec and Decani, the two
- > places where the KFOR troops are stationed as well.
- >
- > The diocese of Ras and Prizren also said the commander
- > of the multinational brigade South, General
- > Wolf-Dieter Skodovski, and a political adviser to the
- > KFOR chief commander, Maarten de Sitter, told the
- > head of the diocese, Archbishop Arthemius, the
- > multinational forces were unable to render protection
- > to the Serbs who tried restore an olden monastery at

lociste in the South-East of Kosovo. They made the statement after Albanian extremists had beaten up the priests with stones and set the remaining buildings of the monastery on fire.

> The diocese said in its statement the fact that a 6,200 strong KFOR could not give protection during restoration works in at least one monastery was astounding.

> In the most recent development, the Danish contingent protecting the monastery at Kosovska Mitrovica, was unexpectedly pulled out of there, the statement said.

> Official data released by the U. N. suggests that the Kosovo extremists have destroyed 97 Serbian Orthodox monasteries and churches over the past five years. > Some of the compounds dated back to the 13th and 14th centuries.

> * * *

> Message: 4

> Date: Sat, 3 Aug 2002 09:04:02 +0200

> From: "Darka" <peter_darka@skynet.be>

> Subject: Selected articles (August 3, 2002)

> The truth cannot be hidden for ever (by Fr Sava Janjic)
> http://www.iwpr.net/index.pl?archive/bcr2/bcr2_20020802_4_eng.txt

> Media Monitors: Judge: torture is "irrelevant" (by Stephen Gowans)
> <http://www.freerepublic.com/focus/news/726477/posts>

> Corporate Mercenaries (by Alfred Mendes)
> <http://www.spectrezine.org/war/Mpri.htm>

> THE GLOBAL TYRANNY

> The Balkans

> Free Serbia: News
> <http://www.freenserbia.com/bnews/bnews.php?language=english>

> Serbia in Crisis After Coalition Collapse (by Davor Lukac)
> http://www.iwpr.net/index.pl?archive/bcr2/bcr2_20020802_1_eng.txt

> ICG: Bosnia's Alliance for (Smallish) Change
> <http://www.crisisweb.org/projects/showreport.cfm?reportid=725>

> Reality Macedonia (FYRM)
> <http://www.realitymacedonia.org.mk/web/firstpage.asp>

> Europe Approves Funds for Greek-Albanian Co-operation
> <http://www.balkantimes.com/html2/english/020802-SVETLA-001.htm>

> Turkish parliament holds heated debate on EU-mandated reforms
> http://www.eKathimerini.com/4dcgi/w_articles_world_11366550_02/08/2002_1943

> 8
> Europe's expansion sparks fear of linguistic domination (by Arie Farnam)
> <http://www.csmonitor.com/2002/0802/p08s01-woeu.htm>

> Turkey resigned to US attack (by Nadire Mater)
> http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/DH03Ak02.html

> The Saddam in Rumsfeld's Closet (by Jeremy Scahill)
> <http://www.commondreams.org/views02/0802-01.htm>

> War And Forgetfulness – A Bloody Media Game (by Norman Solomon)
> <http://www.zmag.org/content/showarticle.cfm?SectionID=21&ItemID=2175>

> Global Times: Big-Power Relations Enter Period of Cooperation

Benjamin A. Gilman
New York, 20th District
Tom Lantos
California, 12th District
James A. Leach
Iowa, 1st District
Howard L. Berman
California, 26th District
Doug Bereuter
Nebraska, 1st District
Gary L. Ackerman
New York, 5th District
Christopher H. Smith
New Jersey, 4th District
Eni F. H. Faleomavaega
American Samoa
Dan Burton
Indiana, 6th District
Donald M. Payne
New Jersey, 10th District
Elton Gallegly
California, 23rd District
Robert Menendez
New Jersey, 13th District
Ileana Ros-Lehtinen
Florida, 18th District
Sherrrod Brown
Ohio, 13th District
Cass Ballenger
North Carolina, 10th District
Cynthia A. McKinney
Georgia, 4th District
Earl F. Hilliard
Alabama, 7th District
Edward R. Royce
California, 39th District
Brad Sherman
California, 24th District
Peter T. King
New York, 3rd District
Robert Wexler
Florida, 19th District
Steve Chabot
Ohio, 1st District
Jim Davis
Florida, 11th District
Arno Houghton
New York, 31st District
Eliot L. Engel
New York, 17th District
John M. McHugh
New York, 24th District
William D. Delahunt
Massachusetts, 10th District
John Cooksey
Louisiana, 5th District
Gregory W. Meeks
New York, 6th District
Thomas G. Tancredo
Colorado, 6th District
Barbara Lee
California, 9th District
Ron Paul
Texas, 14th District
Joseph Crowley
New York, 7th District
Nick Smith
Michigan, 7th District
Joseph M. Hoeffel
Pennsylvania, 13th District
Joseph R. Pitts
Pennsylvania, 16th District
Earl Blumenauer
Oregon, 3rd District
Darrell E. Issa
California, 48th District
Grace Napolitano
California, 34th District
Jeff Flake
Arizona, 1st District

am B. Schiff
California, 27th District
Brian D. Kerns
Indiana, 7th District
Diane E. Watson
California, 32nd District
Jo Ann Davis
Virginia, 1st District
Green, Mark
Wisconsin, 8th District

van holst en steijnen

From: CDSM <cdsm_b@btopenworld.com>
To: <Undisclosed-Recipient:;>
Sent: donderdag 8 augustus 2002 15:20
Subject: TERRORISTS ATTACKING MACEDONIA ARE NATO TROOPS

THE TERRORISTS ATTACKING MACEDONIA ARE NATO TROOPS, NOT 'REBELS'

PART ONE - (Part Two "U.S. AND EUROPEANS PLAY THE SAME GAME" follows on below - PD)

by Jared Israel with research by Rick Rozoff, George Thompson and Max Sinclair. [Written 11 June 2001 * SOME REVISION AUGUST 2002]

URL for this article is <http://emperors-clothes.com/mac/times-a.htm>

Join our email list at <http://emperors-clothes.com/f.htm>. Receive articles from Emperor's Clothes Website

www.tenc.net * [Emperor's Clothes]

[Note: The following article, published a year ago, sheds light on what is happening to Macedonia and therefore on the nature of the US/Euro Empire.]

PICTURE: As posted on Emperor's Clothes, the article begins with a picture entitled, 'FAMILY'. We see five men, smiling, facing us in a semi-circle, hands clasped together, all-for-one-and-one-for-all style. Proceeding counter-clockwise from the left, we see:

- * Hacim Thaci, KLA terrorist leader;
- * Bernard Kouchner, former head of all UN operations in Kosovo;
- * Gen. Michael Jackson, former Kosovo NATO Commander;
- * Agim Ceku, notorious war criminal and leader of the UN's Kosovo Protection Corps;
- * and Wesley Clark, who led NATO's attack on Yugoslavia. Clark is now one of the directors of the National Endowment for Democracy along with former Secretary of State Madeleine Albright and U.S. Ambassador to the UN Richard Holbrooke...

* JUNE 2001 *

Kosovo Albanian terrorists are now directly threatening Skopje, the capital of Macedonia.

The Western media pictures these people as local Albanians rebelling due to unbearable Macedonian oppression. Yet some of the rebels are known to be mujahideen terrorists from around the world and many of the rest are members of the Kosovo Liberation Army, fresh from training camps in Northern Albania. (1)

An article in the Sunday London 'Times' notes:

"Intelligence agents have pinpointed 16 illegal border crossings *from Kosovo* used by the NLA..."
 - My emphasis. Sunday London 'Times,' 10 June 2001

If these people are *Albanians from Macedonia*, why are they entering Macedonia from Kosovo?

The London Times article, headlined "Macedonia on Brink of War," provides strong evidence that, despite the media-created image of indigenous rebels, the people attacking Macedonia are Kosovo terrorists commanded by NATO. .

The 'Times' article can be read at <http://emperors-clothes.com/news/massing.htm>

TERRORISTS ORGANIZED BY THE UN? IT SOUNDS CRAZY...

The 'Times' reports that:

"Hundreds of KPC [Kosovo Protection Corps] reservists were called up by their Albanian commander, Agim Ceku, in March. They subsequently disappeared to former KLA training camps in Albania and are now re-emerging in Macedonia."

The Kosovo Protection Corps (KPC) was created out of the Kosovo Liberation Army by UNMIK, the United Nations administration in Kosovo. UNMIK simply gave the KLA terrorists new uniforms, new equipment, a new name, official UN status, a nice paycheck and a familiar racist-murderer for a leader.

Let's you think I exaggerate, the following quote is from the 21 September 1999 press briefing by UN Secretary General Kofi Annan's office:

[START EXCERPT FROM Press Briefing]

"In a ceremony last night at the Kosovo Force (KFOR) headquarters in Pristina, the Special Representative of the Secretary-General [i.e., of Kofi Annan] for Kosovo, Bernard Kouchner, signed a regulation establishing the Kosovo Protection Corps as a civilian emergency service agency.

"Kouchner appointed General Agim Ceku, former Chief of Staff of the Kosovo Liberation Army, as Commander of the Kosovo Protection Corps, in order to

assist the transitional arrangements. A transition period of at least 60 days will be required to establish the Corps. "
 - From "Daily Press Briefing Of Office Of Spokesman For Secretary-General" 21/9/99 (1a)

[END EXCERPT FROM Press Briefing]

Mr. Ceku was made military chief of the KLA by the US in the spring of 1999. The Pentagon knew Mr. Ceku from as far back as the summer of 1995 when he was artillery chief during Operation Storm. At that time, the Croatian Army, led by US advisers, drove 250,000 Serbian farmers from their ancestral land in the Krajina region of Yugoslavia. These people lost virtually everything they owned. Many were brutally murdered. (1b)

Now jump ahead to September 1999. This was the height of a second massive "ethnic cleansing" - this time the KLA was driving Serbs, "Gypsies," Slavic Muslims, Jews and others from Kosovo. And so Agim Ceku, veteran of Krajina in 1995 and Kosovo in the summer of 1999 - the two worst racist military assaults in Europe since World War II - became head of the Kosovo Protection Corps.

He was appointed by Bernard Kouchner who was "Special Representative of the Secretary-General," but one assumes Kouchner and Secretary-General Annan consulted with officials in Washington [For more on US domination of UNMIK, see footnote 1C]

The day after Ceku was picked, some Serbs protested. According to Kofi Annan's daily press briefing:

"Mr. Kouchner reiterated his mission's goal of trying to build a multi-ethnic Kosovo. But, this does not come overnight, he said. 'It will come if we give enough time to build confidence. We are ready.'"

- From "Daily Press Briefing Of Office Of Spokesman For Secretary-General" 22/9/99 (1a)

Six months later, the London Observer reported how the KPC was doing strengthening multi-ethnic Kosovo:

[START EXCERPT FROM London Observer]

"Murder, torture and extortion: these are the extraordinary charges made against the UN's own Kosovo Protection Corps in a confidential United Nations report written for Secretary-General Kofi Annan.

"The KPC stands accused in the document, drawn up on 29 February, of 'criminal activities - killings, ill-treatment/torture, illegal policing, abuse of authority, intimidation, breaches of political neutrality and hate-speech'.

"The 5,000-strong corps, funded by UN members including Britain, has a £30 million aid budget for Kosovo. It was set up to provide 'disaster response services'; instead, says the UN, it has been murdering and torturing people."

- London Observer, March 12, 2000)

[END EXCERPT FROM London Observer]

Secretary-General Kofi Annan didn't deny the existence of the UN report. He didn't deny the content. He didn't recall Mr. Kouchner. He didn't order hearings. He simply continued as if nothing were amiss. This refusal to acknowledge glaring evidence of crime is a signature trait of the New World Order.

Doesn't Kofi Annan's behavior suggest that the charges are true? Doesn't it suggest that Mr. Annan considers it acceptable for the UN to sponsor terrorists?

Now, the London Times tells us, Mr. Ceku has "called up" the "KPC reservists" to invade Macedonia.

This terrorist assault, carried out *by a UN organization*, tears up the UN Charter which supposedly commits the UN to "the suppression of acts of aggression or other breaches of the peace" (1d)

Indeed, UN Security Council Resolution 1244, by which the UN and NATO justify their occupation of Kosovo, explicitly requires the UN to protect the sovereignty of Macedonia:

[START EXCERPT FROM UN Security Council Resolution 1244]

* "The KLA and other armed Kosovo Albanian groups [must] end immediately all offensive actions and comply with the requirements for demilitarization...

* "[The United Nations Security Council] condemns all terrorist acts by any party [and reaffirms] the commitment of all Member States to the sovereignty and territorial integrity of the Federal Republic of Yugoslavia and the other States of the region, as set out in the Helsinki Final Act...

* "[The UN and the security forces operating under its jurisdiction in Kosovo will see to the] demilitarizing the Kosovo Liberation Army (KLA) and other armed Kosovo Albanian groups." <http://www.nato.int/kosovo/docu/u990610a.htm>

[END EXCERPT FROM UN Security Council Resolution 1244]

EMBARRASSING MAPS

The London 'Times' article reports that:

"Embarrassingly for the alliance, they [the terrorists attacking Macedonia] are making use of maps issued by Nato for the Kosovo Protection Corps."

Isn't it charming how the 'Times' employs the term, 'embarrassingly,' as if NATO had committed some breach of etiquette? The idea is that NATO never expected the KPC to use those maps to invade Macedonia.

There's a problem here. Macedonia is a sovereign state. The Kosovo Protection Corps is supposed to deal with natural disasters *in Kosovo*. It has no valid reason to set foot on Macedonian soil.

So why did NATO give the KPC maps of Macedonia unless to help them invade? Which suggests that NATO was embarrassed not because the KPC used the maps but because they got caught.

SLIPPING OFF TO NORTHERN ALBANIA

The article states that after being "called up," the KPC members "subsequently disappeared to former KLA training camps" in Northern Albania. Being trained to attack Macedonia violates UN Resolution 1244 which requires the UN to protect the:

"...sovereignty and territorial integrity of the Federal Republic of Yugoslavia *and the other States of the region..." (Security Council Resolution 1244)

Why wasn't NATO dispatched to destroy the training camps and arrest hundreds of KPC criminals and their trainers?

NATO commanders could have located the camps easily enough. They only had to ask the NATO officers who trained the KLA at those camps:

[START UPI EXCERPT]

"The news report out of Krume, in northern Albania says...[negotiations] for a long-term training deal are going on with the one-time U.S. military officers who operate reportedly with semi-official Pentagon approval. The mercenary company is identified as Military and Professional Resources International. The article also asserts a British special forces SAS unit is using two camps near Tirana, the Albanian capital, and another on the Kosovar border to teach KLA officers how to conduct intelligence-gathering operations on Serbian positions. According to the Telegraph, the KLA and SAS - within Kosovo and from reconnaissance missions staged from Albania - are using satellite and cellular telephones to provide NATO with details on Serbian targets" (UPI April 18, 1999)

[END UPI EXCERPT]

The above article is from April 1999. The next is from March 2001:

[START TIMES EXCERPT]

"*Embarrassingly* for Kfor, it emerged that two of the Kosovo-based commanders leading the Albanian push were trained by former British SAS and Parachute Regiment officers in the days when Nato was more comfortable with the fledgling Kosovo Liberation Army (KLA)."

"A former member of a European special forces unit who accompanied the KLA during the Kosovo conflict said that a commander with the nom de guerre of Bilal was organizing the flow of arms and men into Macedonia, and that the veteran KLA commander Adem Bajrami was helping to co-ordinate the assault on Tetovo. Both were taught by British soldiers in the secretive training camps that operated above Bajram Curri in northern Albania during 1998 and 1999." (My emphasis, 'Sunday Times' (London), March 18, 2001)
- My emphasis, Sunday Times (London), March 18, 2001

[END TIMES EXCERPT]

So some of the folks leading the attack on Macedonia were trained by the British in those same Northern Albanian camps. Did you notice that they used that word, "embarrassingly," again?

And NATO is *still* training the KLA:

"[In the late fall of 2000] Western special forces were still training the guerrillas, as a result of decisions taken before the change of government in Yugoslavia." (BBC, 29 January 2001)

If sponsoring terrorists is so embarrassing, why doesn't NATO stop?

"WHAT DO YOU THINK WE ARE? SOLDIERS?"

As you will recall, the 'Times' reported that:

"Intelligence agents have pinpointed 16 illegal border crossings from Kosovo used by the NLA..."

Why doesn't NATO do its duty under Resolution 1244 and arrest the terrorists when they try to cross into Macedonia? According to the U.S. Army's description of the rules of war:

[START EXCERPT ON 'The Law of Land Warfare']

"A military commander is responsible not only for criminal acts committed in pursuance of his orders, but is 'also responsible if he has actual knowledge, or should have knowledge....that troops or other persons subject to his control are about to commit or have committed a war crime and he fails to take the necessary and reasonable steps to insure compliance with the law of war to punish violations thereof.'"
-- From 'Nuremberg and Vietnam: An American Tragedy,' by Telford Taylor, US Chief Counsel at Nuremberg, page 58, © The New York Times Company, 1970. Taylor is citing US Army FM 27-10, 'The Law of Land Warfare,' (1956) page 178.)

[END EXCERPT ON 'The Law of Land Warfare']

Unfortunately, the notion of NATO stopping the KPC terrorists from entering Macedonia is a bit unrealistic since NATO has been and still is training the KLA and since Kofi Annan's "special representative" gave the terrorists UN status.

To paraphrase Madeleine Albright, the former Secretary of State, and now a big shot at the National Endowment for Democracy, "What's the point of having this great terrorist army if we're just going to arrest them?"

...

NEXT SECTION: 'U.S. AND EUROPEANS PLAY THE SAME GAME' - CONTINUED IN PART 2...

====

FOOTNOTES & FURTHER READING FOR PART 1

====

1) 'CHECHEN SEPARATISTS ARE FIGHTING IN MACEDONIA' at <http://emperors-clothes.com/cos/chechen.htm>

1a) For the "Daily Press Briefing Of Office Of Spokesman For Secretary-General" on 21 September 1999, go to http://srch1.un.org/plweb/cgi/fastweb?state_id=1028580773&view=unsearch&docrank=3&numhitsfound=26&query=kosovo%20protection%20corps&&docid=331&docdb=br1999&dbname=web&sorting=BYRELEVANCE&operator=adj&TemplateName=predoc.tpl&setCookie=11

For 22 September briefing, go to

http://srch1.un.org/plweb/cgi/fastweb?state_id=1028675140&view=unsearch&docrank=24&numhitsfound=26&query=kosovo%20protection%20corps%20&&docid=336&docdb=br1999&dbname=web&sorting=BYRELEVANCE&operator=adj&TemplateName=predoc.tpl&setCookie=1

1b) See 'The Invasion of Serbian Krajina,' by Greg Elich at <http://emperors-clothes.com/articles/elich/krajina2.html>

1c) THEIR MASTER'S VOICE: The extent of US domination of the UN in Kosovo is indicated by the following incident. On June 28th 2001, President Bush, embarrassed by revelations that terrorists from Kosovo were attacking Macedonia, loudly banned a few Kosovo Albanians - including members of the KPC - from travel to the United States. Thus we had the bizarre spectacle of the US publicly scolding the very terrorists the US and Western Europe were sponsoring. This deserves a whole article in itself. In any case, Kofi Annan's office stated the following at its at its July 7th press briefing:

[START QUOTE]

"The United Nations Interim Administration in Kosovo (UNMIK) and the Kosovo Force (KFOR) announced today that it [sic!] had suspended five Kosovo Protection Corps members.

"The suspension comes after United States President George W. Bush issued an executive order on 27 June which listed persons who threaten stabilization efforts in the western Balkans."

[END QUOTE]

1d) For anti-aggression quote from UN Charter, go to <http://www.un.org/Overview/Charter/chapter1.html>

1e) See "How NATO and the UN Sponsor Terrorists in Kosovo," by Jared Israel and Rick Rozoff at <http://emperors-clothes.com/articles/jared/nocrime.htm>
URL for part 2 is <http://emperors-clothes.com/mac/times-a2.htm>
URL for entire article (2 parts) <http://emperors-clothes.com/mac/times-a.htm>

Join our email list at <http://emperors-clothes.com/f.htm>. Receive articles from Emperor's Clothes Website

www.tenc.net * [Emperor's Clothes]

=====

PART 2 - TERRORISTS ATTACKING MACEDONIA ARE NATO TROOPS, NOT 'REBELS'
by Jared Israel with research by Rick Rozoff, George Thompson and Max Sinclair. [11 June 2001]

[Note: The following article, published a year ago, sheds light on what is happening to Macedonia and how the US/European Empire functions. The text has been edited using materials available in July 2001]

*** Continued from Part 1, which can be read at <http://emperors-clothes.com/mac/times-a1.htm>

U.S. AND EUROPEANS PLAY THE SAME GAME

In the second half of May 2001 there was big row in Macedonia over U.S. diplomat Robert Frowick, the OSCE's special envoy in Skopje, Macedonia.

On May 18th Frowick announced that he was conferring with KLA leaders in Kosovo and leaders of Albanian parties in Macedonia, in the interests of peace, of course. Then it was revealed that he'd brokered a deal between leaders of the Macedonian Albanian parties, which were part of the Macedonian government, and the "NLA" terrorists attacking Macedonia. Again, in the interests of peace.

The Macedonian government reacted furiously, charging that this violated their policy of refusing to negotiate with terrorists. The deal was then denounced by some European diplomats, and Frowick left Macedonia.

This incident has been cited as evidence that the US and Europeans are divided over Macedonia, with the US favoring appeasing terrorists, and the Europeans siding with Macedonia.

Let's look at the big picture. The Macedonians are in fact fighting the terrorist Kosovo Liberation Army. Its program is to create a Greater Albania out of parts of various Balkans countries, including Macedonia, and to drive non-Albanians, especially Serbs, Macedonians and "Gypsies" from all parts of the territory. They have mostly succeeded in Kosovo.

These terrorists were trained in camps in Northern Albania by NATO. They served as NATO's ground troops and as bomb "spotters" during the 1999 war against Yugoslavia. After NATO occupied Kosovo, the terrorists were brought into the Kosovo Protection Corps, or KPC, an official United Nations organization. And now they have been mobilized *by the KPC* to attack Macedonia.

Note the phrase: mobilized by the KPC.

This is crucial. According to the Times article, it isn't the case that some terrorists *who happen to be members of the KPC* are among those attacking Macedonia.

Instead, "reservists" in the UN's Kosovo Protection Corps have been "called up" by KPC leader Agim Ceku and sent to their old NATO training camps where they got refresher courses in terrorism and then attacked Macedonia. This is an official act of a United Nations organization. By feigning ignorance - even as they supply the terrorists with proper military maps - NATO and the UN demonstrate full consciousness of guilt for the worst crime: launching a

war of aggression.

Most West European countries are members of NATO. All are members of the UN. The U.S. could not have launched the terrorist attack on Macedonia if European governments, comprising the bulk of NATO, opposed it.

Therefore the criticisms, which some European diplomats have made, that Frowick's attempt to legitimize the "NLA" terrorists goes against the European Union/NATO policy of not negotiating with terrorists, is an insult to our intelligence, and a lie.

Frowick was involved in an advance action to reward the terrorists by treating them as valid partners in the political process. When his deal was first announced, UNMIK-ONLINE - the Website of the UN in Kosovo - wrote:

"Head of the OSCE Mission in Macedonia, Ambassador Robert Frowick, possibly achieved his goal to end the fighting in Macedonia. Meeting far away from members of the media, Ambassador Frowick managed to receive consent to end the fighting in Macedonia....[It is expected that] it will also receive the blessing of all political leaders that are in the Macedonian coalition government in closing the last chapter of this conflict."
www.unmikonline.org/press/2001/mon/lmm230501.html

But when the deal was made public, the Macedonian government, anxious to deflect public anger away from itself, reacted violently. To preserve their own credibility, the Europeans followed suit.

Commented the London Guardian:

"It is not clear whether Frowick, who is a special envoy to the Organisation for Security and Co-operation in Europe, was acting on his own initiative or, more probably, on behalf of governments who could disown him if things went wrong. Regrettably, when the Macedonian Slav leaders objected, the EU and Nato also did. They called the Frowick deal 'unacceptable'."
 (1f)

What is the European stance on Macedonia?

It was stated quite clearly by European Information Service on the occasion of Javier Solana's May 28th trip to Macedonia. (Solana is the High Representative of the European Union's Common Foreign and Security Policy.)

"The EU and the international community recognise that the ethnic Albanian community has legitimate grievances and Mr Solana is trying to force the pace on reform so that these are met. This, according to his officials, will remove the inter-ethnic tensions that have led to the uprising." (1G)

What does it mean for the Europeans to describe an invasion as an uprising based on legitimate grievances?

According to the London Times article, there are now about 1800 terrorists in Macedonia, a country of about two million. That's one terrorist for every eleven hundred Macedonians.

According to the London Telegraph of 1 July:

"Up to 20 per cent of the KPC are now absent from active duty - and, like Mr Ostremi [the KPC chief of staff, accused of launching the attack on Macedonia] most are believed to be fighting with the NLA...."

So the majority of "NLA" members are apparently from the KPC. Many others may be Kosovo terrorists not in the KPC. So, it's an invasion.

What would Germany do if eighty thousand terrorists attack?

What would the U.S. do if 250-300,000 terrorists attacked, with perhaps 200,000 coming from outside the country? Would Washington negotiate to "remove the inter-ethnic tensions that have led to the uprising"?

By urging Macedonia to go easy on this invasion, the Europeans play a treacherous role. They are the "good cop," telling Macedonia to stay calm, talk things over, make concessions to these attack dogs because they have legitimate grievances...

This has a demoralizing effect on members of the Army and police and ordinary people as well, encouraging them to feel the world is against them. Thus the advice to stay calm and negotiate magnifies the damage done by the KLA attack dogs.

Published a few weeks after the Frowick incident, the London Times article reported:

"Macedonia's coalition government came close to declaring war after five Macedonian soldiers died in an ambush last Tuesday, but President Boris Trajkovski has heeded European Union calls for calm."

So what about President Boris Trajkovski, correctly described by the Times as heeding the European calls for "calm"?

In a dance of subservience, President Trajkovski and his government stay in step with the Europeans while talking out of both sides of the mouth.

To win, Macedonia needs to:

- 1) Replace wavering and treacherous members of the government;
- 2) Throw out the Western NGOs, the OSCE 'helpers' and all military advisers from NATO countries and military subcontractors;
- 3) Adopt emergency measures to defend the sovereignty of the country and to ensure the human security of all citizens;
- 4) Jail leading traitors and saboteurs;
- 5) Urgently request experienced military volunteers from similarly affected states in the world (including those from the Slavic East, which is the ultimate target of the NATO assault on the Balkans).

In other words, Macedonia must act as if it is being invaded, as if its very existence as a state is at issue. Because this is exactly the case.

Now is not the time to negotiate supposed grievances. The KLA is not 'rebelling' in response to 'injustice.' (1H)

The KLA is invading on orders from the covert apparatuses of the U.S. and some European countries. These countries do not want to appear as crude colonial powers, intervening directly. That would be politically costly. So they use the KLA a) as an attack force and b) to create the appearance of a legitimate rebellion, thus justifying intervention.

Therefore the trick is: Macedonia must take all measures to stop the KLA.

WASHINGTON KNOWS EXACTLY WHAT IT'S DOING

United States/West European policy in the Balkans is dangerous, but it is not unfocused or mysterious. Generally speaking, it is predictable. It is not based on the whims of U.S. Presidents, whether they wear the liberal or conservative mask. It is based on a broad consensus of powerful financial interests. According to this consensus, in order to preserve the hegemonic moment enjoyed by the U.S. and its close allies, it is crucial to prevent the development of opposing forces, to crush them in the cradle in order to guarantee world domination. The most important goal: to pulverize the former Soviet Republics and associated states, reduce them to impoverished, warring protectorates dominated by the U.S. and Western Europe and by local proxy forces, loyal to NATO, such as the secessionist faction among Albanians.

In this way, the American and West European Establishments would accomplish two things. First, they could exploit the former socialist world's vast resources. Second they could guarantee that the old Soviet enemy did not put itself back together in some new form and challenge the US/European Empire.

And if the U.S. were to succeed in reducing this great area to shattered subservience, it would be easier, much easier, to do the same to China.

But the people of the former Soviet Union cannot be enslaved peacefully. Ten years of Western 'help' has taught them plenty about Washington's intentions.

That is why the U.S. is trying to surround the former Soviet Union and penetrate it with military bases and hostile forces, often under the guise of humanitarian help or assistance in moving towards democracy. To this end, Washington must consolidate control over a devastated Balkans in which political forces that would resist foreign domination and the U.S./European drive to the East - especially forces among the Greek and Slavic populations - are weakened or destroyed. With this crucial southern flank secured, Washington's Empire would be in a stronger position to pursue low intensity warfare against Russia and the rest of the former SU. (1i)

ALBANIAN TERRORISTS ARE A PUPPET FORCE

The movement for 'Greater Albania,' which is now attacking Macedonia, is presented in the media as a powerful independent force. It is not. Rather, Washington has taken advantage of certain features of ethnic Albanian culture, attitudes and recent history to use Albanians as a proxy army and a destabilizing force to further U.S. strategy for the Balkans.

These features are: a highly authoritarian clan structure; a tradition of violent, clan-based feuding; a strong current of anti-Slav racism; and an unfortunate history of being used by Italian Fascists and German Nazis during World War II. (2)

We discussed the ways in which Washington and its Kosovo Liberation Army have used these features of ethnic Albanian culture to 'turn' the Albanians in "Why Albanians Fled Kosovo During NATO Bombing" and in shorter form in "What's Behind KLA Strategy In The Balkans?" (3 and 4, below) In the end, the Albanian people as a whole will pay a terrible price for the crimes of the KLA and those who fall for its myth of an Albanian "Third Reich."

As those articles explain, it is difficult to defeat the U.S./KLA strategy. But a posture of accommodation is definitely not the way. The KLA recruitment pitch is basically this: "join us or we - who are more powerful than the Macedonian government - will kill you and your fellow clan-members."

If the Macedonian government projects a policy of weakness, it lends credibility to the KLA claim to be all-powerful.

A PARTING THOUGHT FROM THE LONDON 'TIMES'

The 'Times' reports:

"There's plenty of money around and they've got good weapons," a Nato planner said [of the KLA]. "But we're hoping they've got the sense not to start shooting down Macedonian helicopters."

Ahh, NATO is hoping that its creature, the KLA, will have sense.

Isn't that encouraging?

- Jared Israel

=====
FURTHER READING:
=====

1e) See "How NATO and the UN Sponsor Terrorists in Kosovo," by Jared Israel and Rick Rozoff at <http://emperors-clothes.com/articles/jared/nocrime.htm>

1f) The Guardian (London) * May 29, 2001 * Pg. 19 * Comment & Analysis: War and peace: The west helped end the bloodshed in Serbia. Across the border in Macedonia, it has done little to avert disaster
By Jonathan Steele - Can be read at <http://www.guardian.co.uk/Print/0,3858,4193966,00.html>

1G) Europe Information Service * European Report * May 30, 2001
No. 2596

"EU/MACEDONIA: SOLANA WHISPERS 'NO' TO SECRET TALKS"

1H) Regarding the claims that Albanians are oppressed in Macedonia, see "ALBANIANS IN MACEDONIA: FACTS AND FICTIONS," by Diana Johnstone at <http://emperors-clothes.com/articles/Johnstone/fic.htm>

1i) See "Low Intensity Conflict," by Prof. Ivan Angelov at <http://emperors-clothes.com/analysis/on.htm>

2) See "The Roots of Kosovo Fascism," by George Thompson at <http://emperors-clothes.com/articles/thompson/rootsof.htm>

3) "Why Albanians Fled Kosovo during NATO Bombing" at <http://emperors-clothes.com/interviews/keys.htm>

4) "What's Behind KLA Strategy in the Balkans?" at <http://emperors-clothes.com/interviews/strategy.htm>

URGENT APPEAL

TO THOSE WHO HAVE DONATED TO OUR FUNDRAISING DRIVE - THANK YOU!
BUT EMPEROR'S CLOTHES STILL URGENTLY NEEDS HELP!

The George Soros foundation does not fund Emperor's Clothes. Our only source of money is people like you. All contributions help, big and small. Right now, we're in serious need of financial help from our friends.

If everyone who cares about Emperor's Clothes chips in, we'll be out of trouble in no time.

Any help you can send will be greatly appreciated! \$20, \$50, \$100 or \$500 - it will all help get articles to more people. (Whether or not you make a donation, please continue reading Emperor's Clothes!)

* You can make a credit card donation by going to our secure server at <http://emperors-clothes.com/howyour.htm#donate>

* You can make a donation using Paypal at https://www.paypal.com/xclick/business=emperors1000@aol.com&no_shipping=1

* Or Mail a check to Emperor's Clothes, P.O. Box 610-321, Newton, MA 02461-0321. (USA)

* Or make a donation by phone at the donation line, (U.S.) 617 916-1705.

* We can now accept donations through e-gold. Our account # is 444982.

Note: If you mail a donation or make one by secure server, please let us know by email at emperors1000@aol.com to make sure we receive it. Thanks!

www.emperors-clothes.com or
www.tenc.net
[Emperor's Clothes]

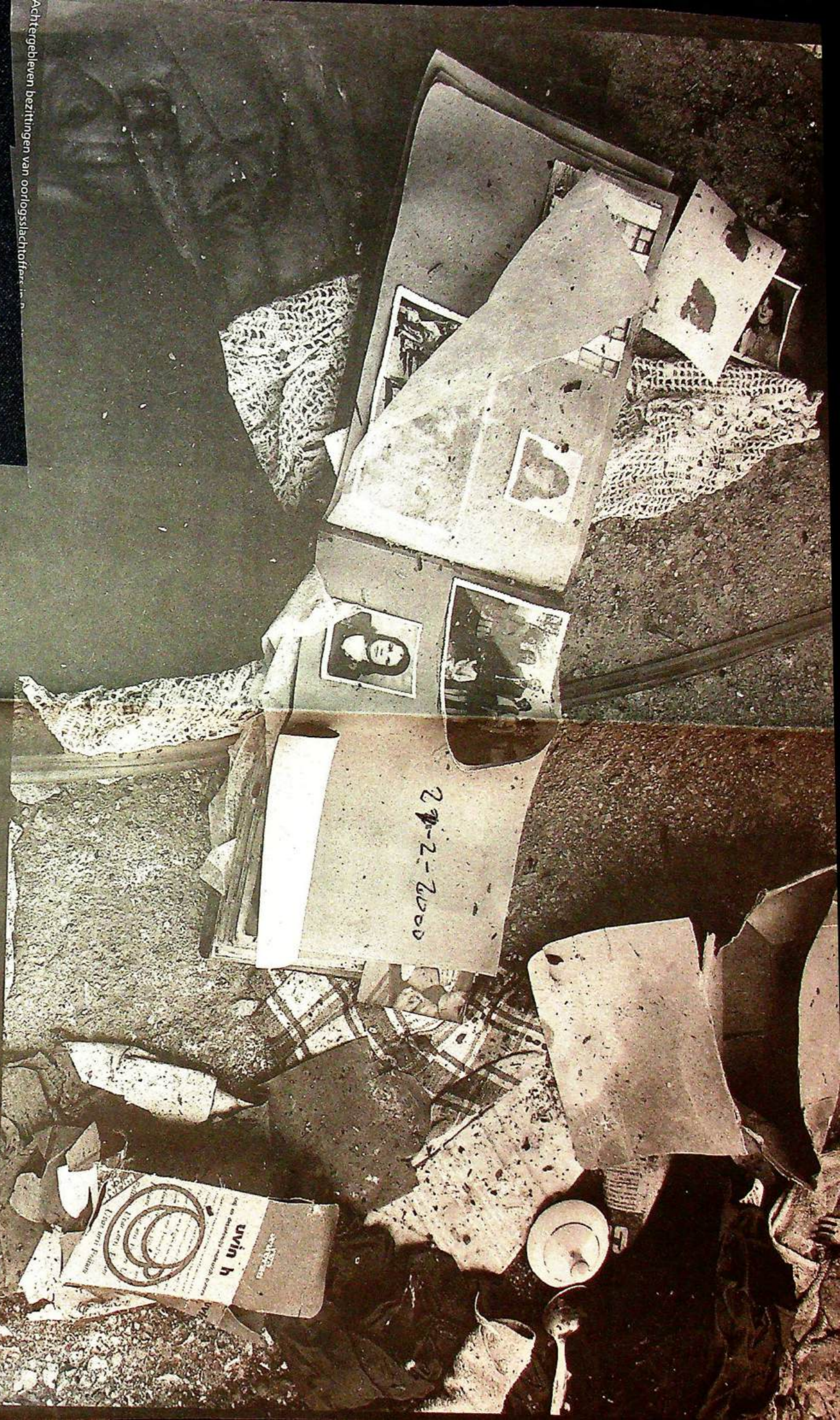

FOTO GILLES PERESS, MAGNUM

Sim van de Balkan

pecialiseerd in het smerige en trisicollie werk dat het leger of de gewone politie liever niet opkapt. Dat aan de 30 gelieerde elementen aan veel militaire operaties in Kosovo deelnamen, zou blijken uit het grote aantal getuissen waarin wordt gesproken over roepen met atwijkkende uniformen, warte of legergroene cowboyhooeden, warte gezichtsamouflage en grote messen. Volgens een Engels documentecentrum voor oorlogsmisdaden erden allerlei verschillende groepen soldaten' onder auspiciën van de JSO gezet.

.Duidelijk is dat deze groepen betrokken waren bij operaties die resulteerden in massamoorden", schrijft het centrum. .De keuze voor hun inzet hing af van de mate van geweld en het aantal doden dat per gelegenheid gewenst was door degenen die de campagne leidden. Zij hoefden zo niet zelf de orders te geven. De persoon die steeds weer opduikt als de, of een, commandant van de JSO in het conflict in Kosovo is Franki Simatovic (...).

Biografische gegevens over Simatovic zijn schaars. In ieder geval was hij een beschermeling van de voorlaatste chef van de staatsveiligheidsdienst, Jovica Stanisic. Beide zijn jong, begin veertig, en beide hebben in Belgrado rechten gestudeerd. De twee zouden op de universiteit bevriend zijn geraakt.

Naar verluidt begon hij zijn carrière bij de geheime dienst als analist van ontwikkelingen in West-Europa. In 1990 trouwde Stanisic hem de afdeling 'zwarte operaties' toe, en in datzelfde jaar begon hij met het organiseren van de Servische opstand in de Kroatische Krajina tegen het regime van Franjo Tujdman. Hij zou de hand hebben gehad in het opwerpen van bariècades in de omgeving van Knin, waar hij verbleef onder de schuilnaam Dragan Simendic. Daar zou hij ook de distributie van wapens en communicatie-apparatuur onder de Serviers hebben gecördineerd. „Niets kon worden gedaan zonder dat hij geraadpleegd was", zegt een onderzoeker, die anoniem wil blijven om redenen van veiligheid.

De radical-nationalistische politicus Vojislav Seselj, die tijdens de oorlog in Kroatië en Bosnië zijn eigen paramilitaire 'Grijsz Wolven' leidde, zei later dat de Serviers in Oost-Slavonië geen

Orkan- en Luna-raketten op Osijek en andere steden hadden afgeschoten, omdat Simatovic had geweigerd de code-sleutels ter beschikking te stellen. Om dezelfde reden werd ook Zagreb niet gebombardeerd. Simatovic was door Stanische gestuurd om te verzekeren dat afspraken die Milosevic met Tujdman had gemaakt ook inderdaad werden nagekomen.

Volgens Kroatische en Bosnische moslim-bronnen was Simatovic later ook betrokken bij de oorlog in Bosnië. Wederom kwam weinig over zijn activiteiten naar buiten. In 1994 bracht de militaire voorlichtingsdienst van de Verenigde Naties (UN Military Information Branch) de Rode Barretten niet in verband met Simatovic, maar met de uit Australië teruggekeerde Servier-Dragan Vasiljkovic, alias Kapitein Dragan. Volgens een getuige zouden de Rode Barretten in een school in de stad Doboj meer dan 2000 moslimvrouwen hebben verkracht.

In 1995 drukt zijn naam op in verband met de Bosnisch-Servische operaties om Bihaç. De Kroatische Krant *Glasnik* omschrijft hem dan als een 'Servische generaal'. Hij is de commandant van het Korps van Speciale Eenheden van het Joegoslavische leger.

De bron van de krant, mogelijk de Kroatische inlichtingendienst, beweert dat Simatovic de leiding had over een gecombineerd (en mislukt) offensief van de 3000 moslimtroepen van Fikret Abdic en de Tiggers van Arkan. En toen de Bosnische oorlog al lang was afgelopen, in september 1997, kwam zijn naam nog een keer ter sprake in verband met Bercko. 'Diplomatieke en Navo-bronnen' lieten tegenover radio B92 in Belgrado, weten dat de Servische geheime dienst achter anti-Navo-demonstraties in die Bosnische stad had gezeten. Het radiostation claimde dat Simatovic bij de rellen was gesignaleerd.

De Servisch-journalist Zoran Proćanac was regelmatig in Bosnië om de oorlog te versien. „Ik heb Franki nog nooit gezien in de Rode Barretten maar één keer", zegt hij. „Dat was in 1995, toen Stanische naar Pale was gestuurd om de door Kroatische gezegelde VN-soldaten vrij te krijgen. Lange tijd leek het Joegoslavische leger Simatovic met rust te zullen laten. Maar na de oor-

log in Kosovo hoeft het niet te verbazen dat hij nu bovenaan de lijst staat van Serviers naar wie aanklager Carla del Ponte onderzoek laat doen. De verhalen die vorig jaar uit Kosovo zijn gekomen, van Albanese vluhtelingen maar ook van enkele Servische gelegeheidsmilitairen die in de pers uit de school hebben geklapt, zijn zwaar belastend voor hem.

Tijdens de oorlog steeg het aantal geruchten over 'Franki' met de dag. In opvangkampen in Albanië zijn honderden van Servische paramilitairen, waarmee troepen werden bedoeld die afwijkende uniformen droegen. Om de anonieme Servische tegenstander een gezicht te geven, noemde het UCK hen 'Franki's Boys'.

Deze speciale troepen, onder wie veel ex-paramilitairen die in Kroatië en Bosnië hadden gevochten, konden zich voor dienst in Kosovo melden bij hotel Mladost in Belgrado, in de buurt van het stadion van Rode Ster. Vanaf eind maart vertreven ze het legerwonderd van de Albanese bevolking uit een brede strook langs de grens met Albanië.

Als Simatovic iets met Arkan te maken heeft gehad, dan was hij zijn baas.

Militaire analisten in het Westen denken dat de Joegoslavische leger troep ingehuurde krachten de enige manier was om de bevoordingslijnen van het UCK door te snijden. Dienstplichtigen zouden niet bereid zijn tot de nodige terreur. Begin april waren tienduizenden mensen uit Pec verjaagd. Het huweldand ten westen van Orhovac was 'schoongeveegd'. Djakovica stroomde leeg. Overal in deze regio zijn later massagraven gevonden.

In de Belgradose onderwereld valt te beluisteren dat het hoofdkwartier van de speciale troepen zich in de eerste oorlogsdagen in of bij Decani bevond. Van hiertuit zouden de 'etnische zuiveringen' zijn gecördineerd door enkele

hoge functionarissen van de geheime dienst, onder wie mogelijk Simatovic. Toch zijn er omstandigheden die het moeilijk maken goed in te schatten welke rol Simatovic precies heeft gespeeld. In het team van Jovica Stanisic was hij bijvoorbeeld niet degene die de leiding had over operaties van de staatsveiligheidsdienst in Kosovo. Dat was David Gajic. Bovendien bestaat de kans dat hij na het ontslag van Stanisic door de nieuwe chef van de dienst op een zijspoor is gezet.

Voor wat het waard is: volgens een onlangs ontslagen oorlogsverslaggever van de Joegoslavische staatsrevisie RTS, Milovan Dredcan, heeft Simatovic zich tijdens de oorlog, net als Arkan, helemaal niet in Kosovo vertoond. Stanisic en generaal Momcilo Perisic moesten eind 1998 vertrekken na een soort 'bijna-coupe'. Ze waren het niet eens met de gang van zaken in Kosovo. Van Stanisic is bekend dat hij voorheen goedgebetrekkings onderwerp met de partij van Milosevic, de SPS.

Daarentegen wordt diens opvolger Rade Markovic gezien als 'de man van JUI' (Joegoslavisch Links, de partij van Mira Markovic, geen familie). Anders dan Stanisic werd Markovic niet uit de rijen van de dienst gerecrueteerd voor de hoogste post. Voor zijn benoeming was hij politie-officier in Belgrado. Hij begon onmiddellijk met reorganisaties en haalde zijn eigen mensen de dienst binnen.

Simatovic, de rechterhand van Stanisic, heeft in de hiërarchie van de dienst wellicht een stap terug moeten doen. Zijn eerste ontmoeting met zijn nieuwe chef verliep naar het schijnt niet vlekkeloos. Op een bijeenkomst van het kader van de geheime dienst stelde Markovic zich voor als de nieuwe baas. Toen moet Simatovic iets absoluut vulgairs hebben gezegd, dat het fies verdraad neerkomt op: 'loop naar de man'. Sommige politici van de oppositie in Servië durven te wedden dat Simatovic binnenkort tegen een kogel aanloopt. De noot gefotografeerde geheimagent Frano Simatovic wordt in Belgrado wel getypeerd als 'een kruising tussen John Smiley uit de spionnenromans van Le Carré en een of andere Balkan-variant van James Bond'. Hij blijft vooralsnog ongrijpbaar. En vooral schimmig.